

Bez paniki, z kryminałem w rękę

Serwis **ANTYCOVID-19**

Niemiecki ekspert o strachu, literaturze na czas pandemii i nie tylko. – Ludzie kupują żywność w takich ilościach, jakby mieli przez rok z niej korzystać, a prawda jest taka, że później i tak tego nie zjedzą, tylko wyrzucą. To znajduje uzasadnienie w doświadczeniach poprzednich pokoleń – mówi „Codziennej” prof. Borwin Bandelow.

s.6

Czwartek
19/03/2020

#66 (2586)
NAKLAD 50 420
INDEKS 100625
WYDANIE 1

cena **2,50 zł** (w tym 8% VAT)

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

**Koronawirus storpedował
manewry DEFENDER-Europe 20**

s.7

Antykryzysowa tarcza dla Polaków

PANDEMIA A GOSPODARKA \ 212 mld zł – tyle wynosi szacunkowa wartość antykryzysowego pakietu przedstawionego przez prezydenta i premiera. W firmach z problemami państwo przejmie finansowanie 40 proc. wynagrodzenia, a także wypłaci do 80 proc. minimalnego wynagrodzenia pracownikom bez etatu. Ponadto pakiet przewiduje m.in. 7,5 mld zł dodatkowych środków na ochronę zdrowia i 30 mld zł na publiczne inwestycje.

s.8

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

POLSKA

s.4

Uważajmy na rosyjską dezinformację

Najlepszą bronią przeciw rosyjskiej dezinformacji jest rzetelna informacja. Dlatego apeluję o powoływanie się na konkretne dowody, bo tylko one osłabiają rzeczywiste próby działań dezinformacyjnych – mówi wiceminister aktywów państwowych Janusz Kowalski.

GOSPODARKA

s.13

Spekulacja cenami żywności to podłość

Spekulowanie cenami żywności i wykorzystywanie sytuacji spowodowanej pandemią jest podłe, nieetyczne i zasługuje na potępienie – powiedział minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski w kontekście sygnałów o podwyższaniu cen niektórych produktów.

POLSKA

s.4

Podziękujmy bohaterom czasów zarazy!

Portal Niezależna.pl zainicjował akcję #DziękujemyZaOdważę. Można w niej wyrazić wdzięczność bohaterom obecnych dni, w których zmagamy się z epidemią COVID-19: lekarzom, pielęgniarkom czy załogom LOT-u. Ci ludzie zasługują na szczególne wyróżnienie.

ŚWIAT

s.7

Tylko współpraca zatrzyma pandemię

Przywódcy krajów Unii Europejskiej zgodzili się na zamknięcie zewnętrznych granic Wspólnoty na 30 dni w celu walki z pandemią COVID-19. Poparli też wytyczne Komisji Europejskiej, które mają usprawnić transport między unijnymi krajami. Do zamknięcia tego wydania „Codziennej” odnotowano ponad 207 tys. przypadków zarażenia koronawirusem w 168 krajach.

**KANIA ** Szalejąca pandemia pokazała, że w naszym społeczeństwie oprócz odpowiedzialnej postawy panuje także, niestety, całkowita bezmyślność i nieodpowiedzialność. I ten, delikatnie mówiąc, brak rozumu nie wybiera.

s.2

**MUCHA ** Opozycja zdaje sobie sprawę, że kryzys obnażył jej niewydolność. I wie, jak Polacy ją oceniają – dziś Andrzej Duda ma w kieszeni zwycięstwo w I turze. Dlatego „obrońcy demokracji” chcą wprowadzenia stanu wyjątkowego.

s.2

ZAMÓW PRENUMERATĘ: prenumerata.gpcodziennie.pl

POGODA

Czwartek 19.03 Deszcz, przejaśnienia

WSCHÓD słońca 05:40 ZACHÓD słońca 17:46

Imieniny obchodzą: Bogdan, Bohdan, Jan, Józef, Leoniusz, Marcei, Marek, Sybilla

Gdańsk	Lublin
9°C	16°C
3°C	7°C
Katowice	Kraków
16°C	17°C
11°C	10°C
Łódź	Poznań
15°C	13°C
8°C	6°C
Warszawa	Wrocław
13°C	16°C
7°C	10°C

Piątek 20.03 Deszcz

WSCHÓD słońca 05:38 ZACHÓD słońca 17:48

Imieniny obchodzą: Aleksander, Aleksandra, Ambroży, Anatol, Anatoliusz, Cyriak, Ermegarda, Eufemia, Fotyna, Hipolit, Józefa, Kira, Klaudia, Klemens, Matrona, Maurycy, Nicetas, Rafał, Wincenty, Wolfram

Gdańsk	Lublin
8°C	10°C
2°C	3°C
Katowice	Kraków
13°C	15°C
6°C	7°C
Łódź	Poznań
9°C	8°C
3°C	4°C
Warszawa	Wrocław
7°C	13°C
4°C	4°C

WOJCIECH MUCHA

Totalne kalkulacje

Coraz więcej polityków opozycji i komentatorów jej sprzyjających żąda „natychmiastowego” przełożenia wyborów prezydenckich. Argumentują to oczywiście troską o Polaków, którzy mogliby się zarazić koronawirusem w lokalach wyborczych. Ale to tylko jedna strona medalu. De facto opozycja zdaje sobie sprawę, że kryzys do białej kości obnażył jej niewydolność. I wie, jak Polacy tę ich miałość oceniają – dziś Andrzej Duda ma w kieszeni zwycięstwo w I turze. To dlatego „obrońcy demokracji” chcą dziś od władz wprowadzenia... stanu wyjątkowego! Chodzi o dodatkowe trzy miesiące kampanii po jego zakończeniu. Totalni kalkulują, że wówczas będzie można do woli „zajeżdżać” umęczonego prezydenta i przekonywać, że „się nie sprawdził”. Będzie besztany za nieuchronny (światowy!) kryzys gospodarczy, wróć hejt i dezinformacja. Liczą przede wszystkim na to, że Polacy zapomną.

Rafał Zawistowski

TOMASZ TELUK

Uwaga na chińską dezinformację

Ze zdumieniem przyglądam się powielaniu informacji chińskiej ambasady przez prawicę i przyjmowaniu antyamerykańskiej retoryki w kwestii koronawirusa. Na ten czas wiemy mniej więcej tyle, że wirus SARS-CoV-2 jest prawdopodobnie pochodzenia odzwierzęcego, dlatego mówienie o chińskim wirusie czy wirusie z Wuhanu, zważywszy na jego ognisko, jest uzasadnione. Widzimy za to oburzenie Pekinu, gdy takiego sformułowania użył prezydent Donald Trump. Chińskie MSZ zdecydowało o odwołaniu amerykańskich korespondentów w USA i wystąpiło przeciw stygmatyzowaniu Państwa Środka. Chiny sugerują też nieustannie, że wirus został tam zaszczepiony przez Amerykanów. Faktem jest jednak, że w Europie znalazł się dzięki chińskiej mniejszości we Włoszech. Dlatego nie należy do końca ufać pekińskiej narracji, zarówno jeśli chodzi o obecną pomoc, jak i sposoby radzenia sobie z wirusem. Kilka paczek artykułów higienicznych nie przykryje prawdy o tym, co naprawdę zdarzyło się w Wuhanie. Oby nie był to drugi pl. Tiananmen.

Autor jest prezesem Instytutu Globalizacji.

Marcin Wolski

Apel

Pięknych inicjatyw jest dokoła wiele, ostatnio policja zwraca się z apelem: „Szanowni przestępcy! Zawieście naganne czyny, weźcie wolne, zróbcie kwarantannę. Doliniarz, włamywacz, paser tudzież diler, stręczyciel i oszust, psychopata, kiler. Niech zostanie w domu przynajmniej do lata”. Tu dobiegł głos z mroku: „A rekompensata?”.

Dorota Kania

Bezmyślność i odpowiedzialność

Panująca epidemia pokazała, że w naszym społeczeństwie oprócz odpowiedzialnej postawy panuje także, niestety, całkowita bezmyślność i nieodpowiedzialność. I ten, delikatnie mówiąc, brak rozumu nie wybiera. Oto jeden z polityków PiS urządza sobie urodziny na ponad 200 osób, mimo że rząd kategorycznie zakazał zgromadzeń powyżej 50 osób. Reakcja władz partii była natychmiastowa – Jarosław Kaczyński polecił zawiesić w prawach członka PiS nieodpowiedzialnego posła. Inny przykład: lekarza, u której właśnie wykryto zarażenie wirusem SARS-CoV-2, niedawno wróciła z zagranicy i nie poddając się kwarantannie, przyjmowała pacjentów. Wyobraźni brakuje także ludziom, którzy pracując zdalnie w domu, wykorzystują ten czas do remontów, co pokazują tłumy w marketach budowlanych. A także rodzicom, którzy jeszcze w ubiegłym tygodniu, gdy ogłoszono, że nie będzie stacjonarnego nauczania, wyjechali ze swoimi pociechami na Maltę oraz do podobnych rekreacyjnych destynacji. Na szczęście w Polsce dominuje odpowiedzialna postawa. I dobrze – tylko takie zachowanie może ograniczyć prawdopodobieństwo zarażenia COVID-19, a także innymi chorobami, w tym grypą.

Joanna Lichońska

Koronawirus weryfikuje polityków

Rząd zaproponował kompleksowe wsparcie dla gospodarki. To rozwiązanie mające amortyzować skalę kłopotów, które przynosi pracodawcom i pracownikom koronawirus. Prolongata rat kredytowych czy obniżenie kosztów zatrudnienia dla przedsiębiorców to tylko część z rozwiązań. Totalna opozycja jak zwykle mówi – to mało! 212 mld zł wydaje im się dziś – partiom, których hasłem, gdy rządziły, były słowa Rostowskiego: „pieniędzy nie ma i nie będzie” – kwotą niewiele znaczącą. Wszyscy już przyzwyczaili się do tego, że totalniacy nie mają nic do zaproponowania oprócz negowania wszystkiego, co proponuje rząd PiS, jednak komicznie wygląda ta postawa, gdy zestawia się ją z tym, co mówią o działaniach Komisji Europejskiej. O, ta działa świetnie, Unia daje mnóstwo pieniędzy i jest po prostu wspianą. To, że w istocie KE po raz drugi przyznała krajom członkowskim te same pieniądze do wykorzystania, politycy PO-PSL przemilczają. Prawda jest taka, że KE na razie nie znalazła żadnych dodatkowych kwot na walkę z epidemią, znalazł je zaś polski rząd. Epidemia, oprócz dramatu, przynosi także błyskawiczną weryfikację klasy politycznej. Jej uczciwości, sprawności i kompetencji.

**Sprawdź
wiarygodne
źródła:**

www.gov.pl/koronawirus
Bezpłatna infolinia 24/7:
800 190 590

KPRM

Tarcza antykryzysowa!

Program wsparcia dla
pracowników i przedsiębiorców

To nadzwyczajny czas, który wymaga nadzwyczajnych działań. Dlatego rząd we współpracy z Prezydentem RP przygotował „Tarczę Antykryzysową”, która może osłonić naszą gospodarkę, naszą pracę, nasze firmy, słowem – naszą przyszłość przed negatywnym wpływem skutków pandemii koronawirusa.

Wybrane propozycje tarczy antykryzysowej dla Polski

Finansowanie przez państwo
części wynagrodzenia pracownika

Możliwość zawieszenia spłacania
kredytów bankowych

Rozszerzenie gwarancji i kredytów
z dopłatą dla firm

Finansowanie leasingu
dla firm transportowych

Korzystne rozliczenie
tegorocznej straty

Dodatkowe finansowanie
walki z koronawirusem

Potężny zastrzyk finansowy
dla inwestycji publicznych

Odroczenie płatności składek
na ZUS i niektórych podatków

212 000 000 000 zł

*Bezpieczeństwo
pracowników*

*Finansowanie
przedsiębiorstw*

*Ochrona
zdrowia*

*Wzmocnienie
systemu finansowego*

*Program inwestycji
publicznych*

Szczegółowych informacji szukaj na stronie: www.gov.pl/koronawirus

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

POLITYKA \ Sejm i Senat są zobowiązane do szybkich i natychmiastowych prac legislacyjnych. [...] Sejm powinien zebrać się w przyszłym tygodniu, i to nie tylko apel do rządzących, ale wyraźne żądanie – powiedział wczoraj Borys Budka, przewodniczący Platformy Obywatelskiej.

foto: Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

WYWIAD \ Z wiceministrem aktywów państwowych JANUSZEM KOWALSKIM rozmawia PIOTR NISZTOR

Uważajmy na rosyjską dezinformację

Najlepszą bronią przeciwko rosyjskiej dezinformacji jest rzetelna informacja. Dlatego apeluję o niepowoływanie się na „powszechnie dostępne informacje”, ale na konkretne dowody, bo tylko one osłabiają rzeczywiste próby działań dezinformacyjnych.

Na ile poważnym problemem w czasie zagrożenia koronawirusem jest aktywność rosyjskich trolli w internecie?

To bardzo poważny problem, którego nie można bagatelizować. Obecnie, w czasie zagrożenia koronawirusem, rzetelna informacja jest absolutną podstawą spokojnych działań nie tylko naszych jako rządu, lecz także całego społeczeństwa. Rosyjska dezinformacja uaktywnia się właśnie w takim okresie. Wszystko po to, aby pogłębić kryzys i wywołać chaos.

Dlaczego Rosjanie, którzy sami są w poważnym kryzysie chociażby ze względu na bardzo niskie ceny ropy, angażują się w działania przeciwko Polsce?

Polska pod rządami Zjednoczonej Prawicy jest postrzegana jako lider w Europie Środkowo-Wschodniej. Zrywamy ostatnie więzy z Federacją Rosyjską, realizując wiele projektów dywersyfikacyjnych, wzmacniających nasze bezpieczeństwo, takich jak kontrakty na dostawę gazu LNG z USA czy przekop Mierzei Wiślanej. Oprócz tego na terenie Polski w kwietniu odbędą się największe od 30 lat manewry wojskowe z udziałem amerykańskiego wojska (Defender 2020 – przyp. red.). Takie działania poważnie osłabiają rosyjską pozycję w regionie.

W jaki więc sposób rozpoznać prowadzone operacje dezinformujące?

To zadanie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Obydwie instytucje bardzo dobrze wywiązują się ze swojego zadania. Podobnie zresztą jak cały rząd Mateusza Morawieckiego, który regularnie, kilka razy dziennie, na konferencjach prasowych przedstawia sytuację i wyjaśnia wątpliwości. Duża w tym również rola polskich mediów, którym chciałbym podziękować za przekazywanie sprawdzonych informacji, a nie plotek i pogłoszek spreparowanych

Wiceminister aktywów państwowych Janusz Kowalski
| fot. Tomasz Adamowicz/Gazeta Polska

przez ludzi Kremla. Rzetelna informacja jest dziś najlepszą bronią przeciwko dezinformacji. Problem ten dostrzega też Komisja Europejska, której polskie przedstawicielstwo niedawno poinformowało na Twitterze, że w sieci pojawia się wiele nieprawdziwych informacji o braku działań Unii Europejskiej w związku z koronawirusem, „publikowanych przez trolle internetowe na usługach Kremla”. W mojej ocenie wszelkie informacje związane z działalnością rosyjskich trolli uderzających nie tylko w Unię Europejską, lecz także w kraje członkowskie, powinny być upublicznione. Niestety dotychczas tak się nie stało.

Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce w odpowiedzi na Pana pytanie stwierdziło, że „o farmach kremlowskich trolli chyba każdy wie”...

Tak jak mówiłem, najlepszą bronią przeciwko rosyjskiej dezinformacji jest rzetelna informacja. Dlatego apeluję o niepowoływanie się na „powszechnie dostępne informacje”, ale na konkretne dowody, bo tylko

one osłabiają rzeczywiste próby działań dezinformacyjnych. W razie jakichkolwiek wątpliwości w tym zakresie zachęcam do kontaktu z MSWiA, które poprzez koordynowanie i zarządzanie komunikacją w zakresie zagrożenia koronawirusem skutecznie przeciwdziała rosyjskiej dezinformacji.

Czy również Ministerstwo Aktywów Państwowych stało się obiektem operacji dezinformacyjnych prowadzonych przez rosyjskich trolli?

Analizą i rozpoznawaniem takich działań zajmują się służby i MSWiA. To właśnie tam trafia wszelkie sygnały ze spółek skarbu państwa o możliwych działaniach dezinformacyjnych. Jestem w stałym kontakcie ze spółkami kolejowymi PKP i PLK, a także PKS. Staramy się monitorować sytuację w tym zakresie. Jednak w obecnej sytuacji kierownictwo Ministerstwa Aktywów Państwowych przede wszystkim walczy ze skutkami koronawirusa pod względem ekonomicznym. Robimy wszystko, aby nasze państwowe przedsiębiorstwa przetrwały ten trudny czas.

Leasingowe wakacje w walce z koronawirusem

FINANSE \ Spółka wchodząca w skład grupy bankowej Alior w związku ze stratami przedsiębiorców spowodowanymi pandemią koronawirusa wprowadza dla swoich klientów możliwość bardzo istotnego obniżenia wysokości raty leasingowej przez okres trzech miesięcy.

Nie tylko banki, lecz także firmy leasingowe starają się pomóc przedsiębiorcom, którzy liczą straty związane z pandemią koronawirusa. Spółka Alior Leasing (wchodząca w skład kontrolowanej przez skarbu państwa bankowej grupy Alior) wprowadza dla swoich klientów, których działalność ucierpiała z powodu pandemii, możliwość bardzo istotnego obniżenia wysokości raty leasingowej przez okres trzech miesięcy.

Jak uzyskać odroczenie spłat leasingowych? Według spółki usługa może być uruchomiona za pośrednictwem telefonu oraz drogą elektroniczną. Wystarczy, aby klient złożył uproszczony wniosek. Firma chce w ten sposób szybko, „w trybie pilnym i priorytetowym, analizować wnioski

klientów, aby w uzasadnionych ekonomicznie przypadkach czasowo bardzo istotnie obniżyć wysokość rat leasingowych”. – Nasze działania wpisują się w inicjatywę Związku Banków Polskich odnośnie do kredytobiorców. Leasing to bowiem alternatywny wobec kredytu bankowego produkt dla polskich przedsiębiorców. W okresie tak poważnego zagrożenia dla płynności finansowej często tworzonych latami rodzimych przedsiębiorstw czujemy się jako Alior Leasing w obowiązku udzielić im wszelkiej możliwej pomocy. Chcemy być dla nich partnerem nie tylko na dobre, lecz także gorsze czasy – tłumaczy Maciej Tymusz, prezes Alior Leasing.

(pn)

Podziękujmy bohaterom czasów zarazy!

AKCJA \ Portal Niezależna.pl zainicjował akcję #DziękujemyZaOdwagę, aby wyrazić wdzięczność bohaterom obecnych dni, w których zmagamy się z epidemią COVID-19. Tacy ludzie zasługują na szczególne wyróżnienie. Swoje podziękowania zamieszczamy pod hasztagiem #DziękujemyZaOdwagę w mediach społecznościowych.

W czasie epidemii koronawirusa nie wszyscy mogą pozostać w domu. Wielu ludzi musi pracować, często z narażeniem własnego zdrowia, po to, by całe społeczeństwo mogło funkcjonować normalnie. Właśnie dzięki nim możemy zrobić zakupy, wykupić leki czy dojechać do sklepu lub apteki. – Walka z tą epidemią jest możliwa wyłącznie dzięki ludziom wykonującym kluczowe prace. Dotyczy to w sposób oczywisty lekarzy i pielęgniarek. Codzienną pracę na rzecz nas wszystkich wykonują farmaceutyci, pracownicy aptek, dzięki którym zapewniony jest dostęp do podstawowych produktów medycznych. W działania włączeni są policjanci, a także żołnierze – mówił wczoraj w TVP

Info redaktor Michał Rachoń, wymieniając także załogi samolotów LOT przywożących naszych rodaków do kraju oraz kierowców komunikacji miejskiej, kolejarzy i innych. – Pamiętajmy o tym przy najbliższych spotkaniach z tymi ludźmi, miejmy dla nich dobre słowo i podziękujmy im za pracę – zaapelował red. Rachoń. Zachęcamy do publikowania w mediach społecznościowych własnych podziękowań w dowolnej formie: tekstowej, zdjęć, filmów itd., pod hasztagiem #DziękujemyZaOdwagę. Podziękujmy tym, którym nie brakuje odwagi do codziennej pracy, by innym żyło się lepiej. Podziękowania, które pojawiają się w sieci, będą zamieszczane na portalu Niezależna.pl.

W PŁOCKU WZIELI SIĘ DO ROBOTY

AKCJA \ W związku z zagrożeniem koronawirusem prezydent Płocka Andrzej Nowakowski poprosił mieszkańców i firmy działające w mieście o włączenie się do akcji szycia maseczek ochronnych.

fot. Fotomag/Gazeta Polska

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

AUDIENCJA BEZ UDZIAŁU WIERNYCH

FRANCISZEK \ Papież wezwał wiernych na całym świecie do modlitwy za tych, którzy zmagają się ze skutkami pandemii koronawirusa. Apel wystosował na zakończenie śródowej audyencji generalnej.

POLSKA

5

Do momentu oddania tego wydania „Codziennej” do druku Ministerstwo Zdrowia informowało o 251 potwierdzonych przypadkach zarażenia koronawirusem na terenie naszego kraju. Bilans ofiar nie wzrósł i nadal wynosi pięć osób. Rząd we współpracy z prezydentem ogłosił wczoraj pakiet antykrzysowy, który ma pomóc przedsiębiorcom i pracownikom w okresie pandemii COVID-19.

Jan Przemyski

Do wczorajszego wieczora liczba osób zarażonych koronawirusem na świecie przekroczyła 202 tys., z których ponad 8 tys. zmarło.

Dokładnie 15 dni temu przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia poinformowali, że w Polsce ujawniono pierwszy przypadek COVID-19. Do wczorajszego wieczora zakażonych koronawirusem w polskich szpitalach było już 251 osób. To o 30 osób więcej niż dnia poprzedniego. Warto jednak odnotować, że nie jest to największy przyrost dobowy od początku epidemii w naszym kraju.

Bilans ofiar śmiertelnych nie wzrósł i nadal wynosi pięć osób. Całkowite wyzdrowienie z COVID-19 natomiast odnotowano na razie u jednego pacjenta.

Wczoraj z inicjatywy prezydenta Andrzeja Dudy odbyło się posiedzenie rady gabinetowej poświęcone pakietowi pomocowemu dla gospodarki w związku z negatywnymi skutkami epidemii koronawirusa.

ZDROWIE PUBLICZNE \ Nowe przypadki koronawirusa w Polsce

Liczba zarażonych rośnie. Pacjent zero wyleczony

Do wczorajszego wieczora było o 30 osób więcej zakażonych koronawirusem niż dnia poprzedniego. Nie jest to jednak największy przyrost dobowy od początku epidemii w naszym kraju | fot. Fotomag/Gazeta Polska

Następnie premier Mateusz Morawiecki poinformował za pośrednictwem mediów społecznościowych, że powstał projekt zatytułowany „Gospodarcza i społeczna tarcza antykrzysowa dla bezpieczeństwa przedsiębiorców i pracowników w związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2”.

Na konferencji prasowej szef polskiego rządu wyjaśnił, że pakiet antykrzysowy jest podzielony na pięć głównych części. Są to m.in.: min. gwarancje kredytowe, obrona przed utratą miejsc pracy, mikropożyczki dla przedsiębiorców do wysokości 5 tys. zł, leasing operacyjny dla sektora transportowego oraz wiele rozwiązań o charakterze gwarancyjnym

i płynnościowym. Prezydent Andrzej Duda, który również uczestniczył w konferencji, zapewnił, że projekty ustaw z pakietu antykrzysowego mają powstać do końca tygodnia.

Ważną informacją jest to, że w ramach ustaleń rządu z prezydentem ochrona zdrowia otrzyma dodatkowe 7,5 mld zł na walkę z koronawirusem. Kwota 6 mld zł zostanie przeznaczona na „wzrost świadczeń opieki zdrowotnej, w tym transportu sanitarnego, wykonywanych w związku z przeciwdziałaniem SARS-CoV-2”. Reszta środków zostanie przekazana m.in. na rozwój infolinii zarówno dla lekarzy, jak i pacjentów, dofinansowanie rozbudowy infrastruktury, a także cyfryzację poszcze-

gólnych aspektów służby zdrowia.

Również wczoraj odbyło się robocze posiedzenie Rady Ministrów. Członkowie rządu dyskutowali o pakiecie pomocowym dla gospodarki w związku z negatywnymi skutkami epidemii koronawirusa.

Niestety wczoraj media obiegła również niepokojąca informacja o pracownikach placówek medycznych z potwierdzeniem COVID-19. W szpitalu w Nowym Mieście nad Pilicą jest zarażonych aż 7 osób z personelu. W chwili obecnej przebywają pod opieką medyczną w radomskim szpitalu.

Również jeden z pracowników Centrum Zdrowia Dziecka został zakażony koronawirusem. „Wczoraj u jednego z pracowników naszego

Instytutu został rozpoznany COVID-19. W związku z tym wdrożono działania epidemiologiczne” – napisał dyrektor Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” Marek Migdał w komunikacie opublikowanym w środę na stronie internetowej szpitala. Zapewnił również, że ustalono listę osób, z którymi kontaktował się zarażony pracownik.

Warto wspomnieć również o akcji #NieKłamMedyka, aby uświadomić społeczeństwu, jakie konsekwencje może mieć nieodpowiedzialne wezwanie zespołu ratunkowego. Piotr Dymon, szef Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Ratowników Medycznych (OZZRM), tłumaczy, że osoby dzwoniące po pomoc bardzo często zatajają fakt, że były za granicą, miały kontakt z osobą zarażoną koronawirusem lub przebywają w kwarantannie domowej. Jak dodaje, prowadzi to do tego, że personel musi poddawać się izolacji i badaniom, czyli jest wyłączony przez co najmniej kilka godzin. – Kończy się to tym, że zespół, który przyjeżdża do pacjenta, albo SOR z całym personelem jest wyłączany z działania, bo musi się odkażać. To powoduje, że nie ma komu zabezpieczać osób, których życie jest faktycznie zagrożone – wyjaśnił Piotr Dymon.

Tonący brzytwy się chwyta

POLITYKA \ Opozycja naciska, by partia rządząca przesunęła wybory prezydenckie. Padają argumenty o konieczności zapewnienia Polakom bezpieczeństwa. Rząd uspokaja, że nie ma potrzeby ani możliwości przełożenia elekcji. – Na razie przesunięcie wyborów nie jest możliwe. Opozycja swoim zachowaniem próbuje jakoś zaistnieć – mówi „Codziennej” rzecznik prezydenta Błażej Spychalski.

Pierwsza tura wyborów prezydenckich w Polsce jest zaplanowana na 10 maja. Opozycja apeluje o przesunięcie elekcji ze względu na zagrożenie dla zdrowia publicznego, a także na naruszenie uczciwości przeprowadzenia głosowania.

„Nie ma sprawy ważniejszej niż zdrowie Polaków i zatrzymanie koronawirusa. [...] Najpierw sprawy najważniejsze, wybory jesienią” – napisał w poniedziałek na Twitterze

Władysław Kosiniak-Kamysz, kandydat PSL na prezydenta. – Przesuńmy te wybory na lato albo nawet na jesień – mówił z kolei w Radiu Plus Krzysztof Bosak, kandydat Konfederacji.

Tymczasem rząd uspokaja, że nie ma potrzeby przekładania wyborów. Michał Dworczyk, szef Kancelarii Premiera Rady Ministrów, powiedział w RMF FM, że do ich przeniesienia wymagane byłoby wprowadzenie któ-

regoś z konstytucyjnych stanów nadzwyczajnych: klęski żywiołowej, wyjątkowego lub wojennego.

– Wyobrażam sobie, że można wprowadzić taki stan, jeżeli sytuacja tego wymaga. Dzisiaj sytuacja tego nie wymaga. Czy wyobrażam sobie, że za tydzień sytuacja może się zmienić? Tak, wyobrażam sobie – zaznaczył szef KPRM. Niektórzy politolodzy oraz członkowie partii rządzącej widzą w zachowaniu opozy-

cji jedynie strategię polityczną ukierunkowaną na zdobycie większego poparcia.

– Apeluję do opozycji o to, by wczytała się w treść art. 228 Konstytucji RP, który jasno mówi, że przełożenie wyborów jest możliwe po wprowadzeniu odpowiedniego stanu nadzwyczajnego, który to wprowadza się, gdy zwykle środki nie znajdują zastosowania. Rząd funkcjonuje, wszystkie organy państwa działają, jak należy, więc

nie ma potrzeby zastosowania stanu nadzwyczajnego. Sądę, że swoim zachowaniem opozycja próbuje jakoś zaistnieć – mówi „Codziennej” Błażej Spychalski, rzecznik prasowy prezydenta.

– Nieoficjalne argumenty opozycji wpisują się w codzienną walkę polityczną. Biorąc pod uwagę sytuację sprzed epidemii oraz obecne sondaże, wynik wyborów wydaje się jasny: Andrzej Duda jest zdecydowanym faworytem. W naturalny więc sposób opozycji zależy na tym, by cokolwiek się zmieniło, by w jakiś sposób zwiększyło się jej poparcie – zauważa w rozmowie z „Codzienną” politolog prof. Rafał Chwedoruk.

.....
Maria Kobylńska

2 OPINIE

4-5

POLSKA

6

SPOŁECZEŃSTWO

7

ŚWIAT

8-13

GOSPODARKA

14-16

PUBLICYSTYKA

17

KULTURA

18

MOTO/TV

20

SPORT

WYWIAD \ Z prof. BORWINEM BANDELOWEM, psychiatrą, psychologiem z Uniwersytetu Medycznego w Getyndze, ekspertem badającym stany lękowe, rozmawia OLGA DOLEŚNIAK-HARCZUK

Bez paniki, z kryminałem w ręku

Nie jestem politykiem i nie chcę oceniać, czy pewne działania lub ich zaniechanie były dobre czy złe, ale wiem, że w sytuacji nieznanego zagrożenia ludzie reagują mocniej niż w wypadku zagrożeń, z którymi są już oswojeni. Na początku strach jest zawsze ogromny, z czasem jednak ludzie przyzwyczajają się do zagrożenia i zaczynają z nim żyć.

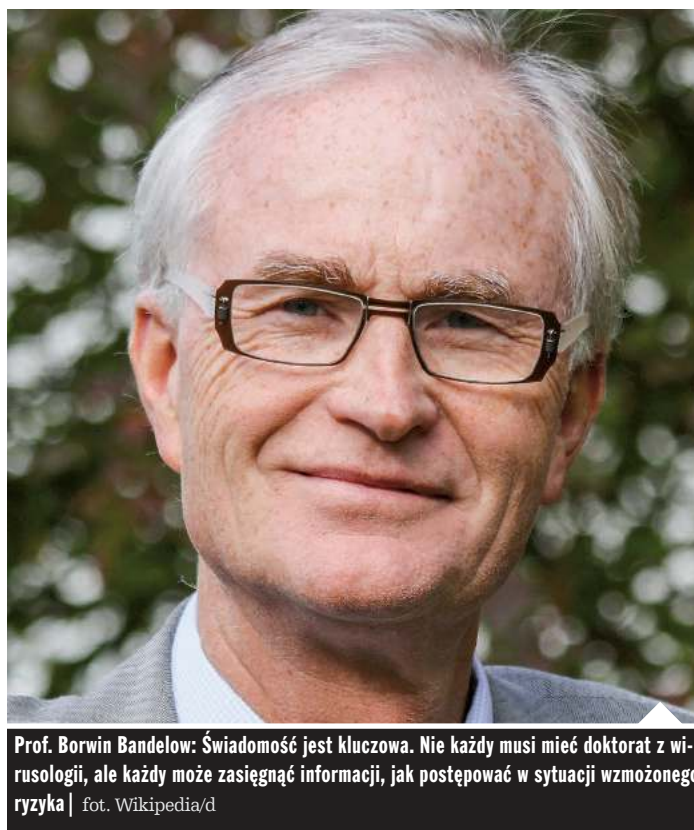
Niemcy po długim wahaniu zdecydowały się w końcu zamknąć granice i wprowadzić restrykcje w poruszaniu się i funkcjonowaniu obywateli, by ograniczyć rozprzestrzenianie się koronawirusa. Lufthansa uruchomi most powietrzny, aby zapewnić Niemcom ciągłość zaopatrzenia, MSZ ściągą do kraju obywateli, którzy utknęli za granicą. Dlaczego rząd federalny tak długo zwlekał z decyzjami, które w innych państwach zapadły już tydzień temu?

Nie jestem wirusologiem, a to z nimi rząd federalny konsultował podjęcie działań. Być może rząd do ostatniej chwili zwlekał z zamknięciem granic i przejściem w modus kryzysowy w obawie przed wybuchem paniki. Zastosowano taktykę salami. Jeszcze tydzień temu liczba infekcji nie była na tyle wysoka, by wdrażać środki nadzwyczajne, ale to zaczęło się szybko zmieniać i w ślad za statystykami poszły działania. Zresztą sami Niemcy mogliby odczytać radykalne działania jako przesadę, zwłaszcza że w wypadku innych wirusów państwo nie chwyciło się nadzwyczajnych rozwiązań. Dwa lata temu przez kraj przeszła fala zwykłej grypy, wielu ludzi w Niemczech umierają dziennie na skutek różnych powikłań, ale nie było z tego powodu paniki. Nie jestem politykiem i nie chcę oceniać, czy pewne działania lub ich zaniechanie były dobre czy złe, ale wiem, że w sytuacji nieznanego zagrożenia ludzie reagują mocniej niż w wypadku zagrożeń, z którymi są już oswojeni. Na początku strach jest zawsze ogromny, z czasem jednak ludzie przyzwyczajają się do zagrożenia i zaczynają z nim żyć. W wypadku koronawirusa już dziś wiemy, że duża część zakażonych znośi infekcję w miarę łagodnie, ale wiadomo też, że wirus jest bardzo niebezpieczny dla osób cierpiących na choroby współistniejące i dla seniorów – wśród tych osób odnotowuje się najwięcej zgonów. I nie ma co się dziwić, że ludzie starsi czy schorowani bardziej boją się infekcji. W wypadku epidemii koronawirusa dodatkowym lękiem napawają ludzi jego skutki gospodarcze, które już teraz, na początku pandemii dają o sobie znać, a z cza-

sem strach przed zapaścią gospodarczą zastąpi strach przed infekcją.

Strach przed infekcją nie jest jednak irracjonalny. Senat Berlina zapowiedział budowę szpitala dla zainfekowanych na terenie targów berlińskich, a codzienne konferencje Instytutu Roberta Kocha potwierdzają, że liczba zakażonych w Niemczech szybko rośnie. Tylko z poniedziałku na wtorek odnotowano o 1100 przypadków więcej. To nie są histeryczne doniesienia, ale informacje odpowiadające rzeczywistości stanowi. Jak niemieckie społeczeństwo radzi sobie z tą sytuacją?

Ludzie zaczęli oczywiście gromadzić zapasy żywności i środków czystości. Często w sposób przesadzony. W Paryżu klienci zaczęli panicznie wykupywać towary, i to mimo komunikatu, że sklepy pozostaną w dalszym ciągu otwarte. Ludzie kupują żywność w takich ilościach, jakby mieli z niej korzystać przez rok, a prawda jest taka, że później i tak tego nie zjedzą, tylko wyrzucą. To znajduje uzasadnienie w doświadczeniach poprzednich pokoleń. Kiedyś było normalne, że przed zimą gromadzono znaczne zapasy, by spokojnie przeżyć okres bez zbiorów. Przeżywali zapobiegliwi, a beztroszy umierali z głodu. Ten mechanizm przetrwał. W Niemczech panuje strach towarzyszący nam od dawien dawna, że nagle może zabraknąć żywności. W wypadku masowego wykupywania papieru toaletowego chodzi o zachowanie podstawowej higieny. Pytanie tylko, dlaczego właśnie papier toaletowy cieszy się aż takim wzięciem, dlaczego akurat ten produkt miałby się nagle skończyć, nie znajduję logicznego wytłumaczenia tego zjawiska. Gorzej, jeżeli tego typu zachowania, wynikające z pewnej paniki, przenoszą się na inne działania, chociażby na masowe podejmowanie oszczędności z banków, co niesamowicie by wstrząsnęło gospodarką i pogłębiło kryzys. Dlatego tak niezwykle ważna w takiej sytuacji jak ta, w której się znaleźliśmy, jest rzetelna informacja, by nie doprowadzać do paniki, tylko na bieżąco informować. Oczywiście osobną kwestią jest

Prof. Borwin Bandelow: Świadomość jest kluczowa. Nie każdy musi mieć doktorat z wirusologii, ale każdy może zasięgnąć informacji, jak postępować w sytuacji wzmożonego ryzyka | fot. Wikipedia/d

to, czy wszyscy zastosują się do wytycznych, czy nie zlekceważą zaleceń. Świadomość jest kluczowa. Nie każdy musi mieć doktorat z wirusologii, ale każdy może zasięgnąć informacji, jak postępować w sytuacji wzmożonego ryzyka, tak by nie szkodzić sobie, innym i nie siać niepotrzebnie paniki albo nie oddawać na gwałt kotów i psów do schronisk, bo ktoś gdzieś usłyszał jakieś niepotwierdzone informacje.

Wśród osób zainfekowanych koronawirusem znalazł się Friedrich Merz, polityk, który jest jednym z kandydatów do objęcia przewodnictwa w CDU po tym, jak Annegret Kramp-Karrenbauer zapowiedziała swoją rezygnację z tej funkcji. Merz przebywa teraz w kwarantannie. Jak niemieckie społeczeństwo reaguje na wiadomość o infekcji ludzi z pierwszych stron gazet?

Wyobrażam sobie, że ludzie sobie myślą: „jak jego dopadło, to mnie też dopadnie”. Informacje o infekcji Toma Hanksa czy, w Niemczech szczególnie, Friedricha Merza przede wszystkim utwierdzają ludzi w przekonaniu, że wirus jest wszędzie i nikt nie jest od niego bezpieczny, nawet prominentne nazwiska. Jeśli jednak spojrzeć na te kwestie bez emocji, staty-

stycznie na jednego prominentnego polityka, który się zaraził, przypada może 10 tys. mniej znanych polityków, którzy nie mają koronawirusa, więc zwracałbym raczej uwagę na to, że myślenie na zasadzie „jak on ma, to ja też dostanę” jak na razie nie znajduje potwierdzenia w statystykach.

Statystyki statystykami, ale życie w czasie pandemii ma jeszcze inne oblicza. Jednym z nich jest sięganie po lektury i filmy tematycznie związane z tym, co przeżywamy. Europejczycy sięgają częściej po „Dekameron” Giovanniego Boccaccia albo „Dżumę” Alberta Camusa. Oswajamy lęk przed epidemią?

Podam prosty przykład. Lubiemy oglądać i czytać kryminały. Zostaje popełniona zbrodnia, potem wkracza do akcji dzielny komisarz i łapie kryminalistę. W mózgu najpierw odzywa się strach, a potem wydzielają się endorfiny, hormon szczęścia. I nawet kiedy skończymy oglądać ten kryminał, endorfiny jeszcze przez pewien czas się utrzymują. Teraz, w czasie pandemii sięgamy z kolei po filmy i książki, które co prawda opisują pewną sytuację skrajnie kryzysową, ale kończą się w miarę dobrze. Szukamy przykładów choćby w filmach czy lekturach

na to, że z każdej opresji można wyjść. Zresztą, pomijając już bieżącą sytuację, osoby, które się boją, często sięgają po kryminały czy horrory, to pewien sposób na pozbycie się własnych lęków.

Gdy się obserwuje konferencje prasowe polityków w czasie pandemii, widać, że komunikacja to podstawa. Jest jakiś model komunikacji, który Pan uznaje dziś za najbardziej rozsądny?

To trudna kwestia. Z jednej strony nie powinno się lekceważąco podchodzić do koronawirusa i należy wdrażać stosowne ograniczenia i działania, z drugiej strony nie można wzbudzić wrażenia, że sytuacja wynika się spod kontroli. W Niemczech mamy wirusologa, którego nie wymienię z nazwiska, który za każdym razem, gdy musi do kamery powiedzieć coś o koronawirusie, ma bardzo wystraszoną minę. Odbiorca z miejsca widzi, że ten człowiek jest prawie załamany. Inny wirusolog z kolei wychodzi przed kamery i rzeczowo informuje, gdzie obecnie występuje zagrożenie, a gdzie nie. To daje poczucie, że państwo panuje nad sytuacją. Kiedy kanclerz Austrii Sebastian Kurz zwołał pierwszą konferencję prasową w sprawie koronawirusa, w Niemczech odezwali się głosy, że właśnie tak powinna wyglądać komunikacja rządu ze społeczeństwem. Jedną osobą informującą na bieżąco o wdrażanych działaniach. W Niemczech natomiast raz przemawia szef MSW, Horst Seehofer, innym razem premier Bawarii, Markus Söder, potem Jens Spahn, szef resortu zdrowia i w końcu kanclerz Angela Merkel i jeszcze wielu innych polityków zwołujących własne konferencje prasowe. I bywało, że komunikaty były niespójne, jednego dnia wykluczano zamknięcie szkół, drugiego dnia inny polityk już zapowiadał ich wyłączenie i taka komunikacja wywołuje w społeczeństwie subiektywne poczucie, że ci na górze nie do końca wiedzą, co robią. Myślę, że oni jednak robią wszystko, jak należy, i starają się nie dawać społeczeństwu powodów do paniki, ale to trudne zadanie i wymaga dużo wyczucia.

WOJSKO ĆWICZY PRZED DEFILADĄ

ROSJA \ W armii trwają przygotowania do defilady, która ma się odbyć na pl. Czerwonym w Moskwie 9 maja z okazji 75. rocznicy zakończenia II wojny światowej. W przygotowaniach udział biorą tysiące żołnierzy – poinformowały wczoraj moskiewskie media.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl CZWARTEK 19 MARCA 2020

ŚWIAT

7

KORONAWIRUS \ Unia Europejska zamyka granice

Tylko współpraca zatrzyma pandemię

Przywódcy krajów Unii Europejskiej zgodzili się na zamknięcie zewnętrznych granic Wspólnoty na 30 dni w celu walki z pandemią COVID-19. Poparli również wytyczne Komisji Europejskiej, które mają usprawnić transport między unijnymi krajami. Wczoraj liczba zarażonych patogenem w Europie przekroczyła 70 tys. osób.

Beata Mańkowska

Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen wskazała, że restrykcje zostaną wprowadzone natychmiastowo. Przywódcy państw i rządów Unii Europejskiej poparli też wytyczne w sprawie granic, które przewidują m.in. specjalne korytarze transportowe dla dostaw towarów oraz możliwość powrotu obywateli UE do swoich krajów. Udział w telekonferencji wziął również premier RP Mateusz Morawiecki.

Tymczasem w niemieckich mediach dominują głosy rozczarowania z powodu braku dotychczasowej wzajemnej solidarności państw UE w czasie pandemii COVID-19. Tygodnik „Der Spiegel” stwierdza na swojej stronie internetowej, że „Europa

jest dotychczas największym rozczarowaniem tego kryzysu”. „Włosi na pewno nie zapomną, że samolot z personelem i materiałami medycznymi przyleciał do nich z Chin, a nie z Frankfurtu, Paryża czy Brukseli” – czytamy na stronie „Spiegla”. „Żaden kraj w Europie nie powinien czuć się pozostawiony samemu sobie. Żaden zachodni kraj nie powinien ulec ciasnemu cynizmowi w wyścigu po szczepionkę” – apeluje „Frankfurter Allgemeine Zeitung”. Z kolei zdaniem prof. Lothara Wielera, szefa Instytutu Roberta Kocha w Berlinie, pandemia wywołana koronawirusem może potrwać nawet dwa lata. – Wiele zależy od tego, kiedy uda się wprowadzić szczepionkę chroniącą przed tym patogenem – uważa profesor.

Koronawirus nadal rozprzestrzenia się w szybkim

Zamknięcie granic UE na 30 dni ma zastopować rosnącą zachorowalność na koronawirusa | fot. Wolfgang Rattay/Reuters

tempie. Patogen SARS-CoV-2 jest już obecny w każdym z 50 stanów USA. Zarażonych jest ok. 7 tys. Amery-

kanów, ponad 120 z nich zmarło. Z powodu pandemii ulice amerykańskich miast są opustoszałe. W wielu

stanach zamknięte są szkoły, urzędy, restauracje oraz bary. Coraz więcej firm zawiesza działalność i zwalnia pracowników.

Rygorystyczną kwarantannę wprowadzono z kolei na Filipinach. Największa i najludniejsza w ponad 100-milionowym kraju wyspa Luzon zapowiedziała zamknięcie lotnisk. Ci, którzy zechcą opuścić to miejsce, mają czas do dzisiaj. Zwykle zatłoczone autostrady świecą teraz pustkami, a w stołecznej Manili nie kursuje komunikacja miejska. W ramach kwarantanny na wyspie Luzon zakazano publicznych zgromadzeń i opuszczania domów.

Do zamknięcia tego wydania „Codziennej” odnotowano ponad 207 tys. przypadków zarażenia koronawirusem w 168 krajach. Liczba ofiar śmiertelnych przekroczyła 8,3 tys.

Koronawirus storpedował kluczowe manewry

NATO \ Ze względu na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 przerzut wojsk amerykańskich do Europy w ramach manewrów DEFENDER-Europe 20 został wstrzymany. Z tego samego powodu niemiecka Bundeswehra zdecydowała się na zakończenie udziału w tych ćwiczeniach.

Z informacji przekazanych przez Dowództwo Europejskie Stanów Zjednoczonych (EUCOM) wynika, że ruch personelu i sprzętu z USA do Europy został całkowicie wstrzymany. Z planowanych ok. 20 tys. żołnierzy amerykańskich do Europy zostało przerzuconych tylko ok. 6 tys. Nie oznacza to jednak zakończenia ćwiczenia. Będzie ono realizowane w Polsce z udziałem amerykańskich żołnierzy (których w naszym kraju jest ok. 4 tys.) i 1550 jednostek sprzętu, które dotarły wcześniej. Żołnierze z państw sojuszników, przybywający do Polski, m.in. właśnie w ramach ćwiczenia DEFENDER-Europe 20, przed przekroczeniem granicy wypełniają ankietę dotyczącą stanu zdrowia. Z kolei wojskowi przebywający na terenie Polski od dłuższego cza-

su są objęci obowiązkiem przekazania wypełnionych ankiet w ciągu 24 godz. Ich wyniki są podstawą do podjęcia dalszych działań.

Ćwiczenia DEFENDER-Europe 20 zostały znacznie okrojone. Odwołano już połączone z przedsięwzięciem manewry pod kryptonimem Dynamic Front, Joint Warfighting Assessment, Saber Strike i Swift Response. Z kolei rozmieszczona w Europie pancerna brygadowa grupa bojowa (ABCT) będzie prowadziła szkolenie w zakresie ustalonym z sojusznikami w ramach zmodyfikowanego ćwiczenia Allied Spirit. Mimo to Ministerstwo Obrony Narodowej RP zapewnia, że reszta przedsięwzięć odbywa się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i zaleceń odpowiednich służb. „Polska jest w stałym kontakcie z sojusznikami i wspólnie ana-

lizujemy możliwości współpracy wojskowej w ramach ćwiczeń, aby w pierwszej kolejności ograniczyć rozprzestrzenianie się epidemii koronawirusa” – podkreślił resort obrony.

Tymczasem z powodu pandemii koronawirusa w Europie Siły Zbrojne Niemiec (Bundeswehra) zdecydowały się na całkowite zakończenie uczestnictwa w manewrach. „W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa oraz szczególną odpowiedzialnością za zdrowie żołnierzy i ludności cywilnej, ćwiczenia nie będą kontynuowane w Niemczech” – poinformowali przedstawiciele Bundeswehry. Jednocześnie sztab zapewnił, że udzieli niezbędnego wsparcia żołnierzom armii sojuszników, którzy znajdują się na terenie Niemiec.

.....
Paweł Kryszczak

Sanders liczy na cud

USA \ Czysto teoretyczne – w ten sposób eksperci oceniają szanse demokratycznego senatora Berniego Sandersa na nominację jego partii w nadchodzących wyborach prezydenckich.

Po tym, jak były wiceprezydent USA Joe Biden wygrał w kolejnych stanach, to on najprawdopodobniej zmierzy się jesienią z urzędującym prezydentem Donaldem Trumpem. W prawyborach na Florydzie faworyt establishmentu Partii Demokratycznej zdobył 138 głosów delegatów, a skrajny socjalista Bernie Sanders – 40. W Illinois przewaga Bidena nad senatorem z Vermontu wynosi ok. 45 delegatów. Wyniki oznaczają po pierwsze powiększenie i tak dużej przewagi Bidena nad Sandersem, a także zmniejszenie do iluzorycznych szans tego drugiego na zwycięstwo w prawyborach amerykańskiej lewicy.

Sanders nie zamierza wycofać się z walki o partyjną nominację. Kampanię wyborczą w USA ogranicza jednak pandemia koronawirusa. Z tego powodu przeło-

żono prawyboresy w Ohio. Ponadto kandydatom trudno jest dotrzeć do wyborców ze swoim przekazem, gdyż media koncentrują się przede wszystkim na COVID-19.

Tymczasem zdaniem ekspertów Joe Biden przesuwając swój program bardziej w stronę lewicowego elektoratu, starając się dotrzeć do sympatyków Sandersa. W swoim niedawnym wystąpieniu w stanie Delaware mówił, że z Sandersem łączy go chęć wprowadzenia przystępnej opieki medycznej dla wszystkich Amerykanów i „reedukacja nierówności dochodowych”, a także przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Demokraci mają wskazać kandydata na prezydenta w lipcu. Wybory w USA zaplanowano na 3 listopada.

.....
Petar Petrović
Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia

2 OPINIE
4-5 POLSKA
6 SPOŁECZEŃSTWO
7 ŚWIAT
8-13 GOSPODARKA
14-16 PUBLICYSTYKA
17 KULTURA
18 PROGRAM TV/MOTO
20 SPORT

ZAMÓW PRENUMERATĘ: prenumerata.gpcodziennie.pl

PANDEMIA A GOSPODARKA \ Prezydent i premier przedstawili pakiet wspierający firmy i pracowników

Antykryzysowa tarcza dla Polaków

212 mld zł – tyle wynosi szacunkowa wartość antykryzysowego pakietu przedstawionego przez prezydenta i premiera. W firmach z problemami państwo przejmie finansowanie 40 proc. wynagrodzenia, a także wypłaci do 80 proc. minimalnego wynagrodzenia pracownikom bez etatu. Ponadto pakiet przewiduje m.in. 7,5 mld zł dodatkowych środków na ochronę zdrowia i 30 mld zł na publiczne inwestycje.

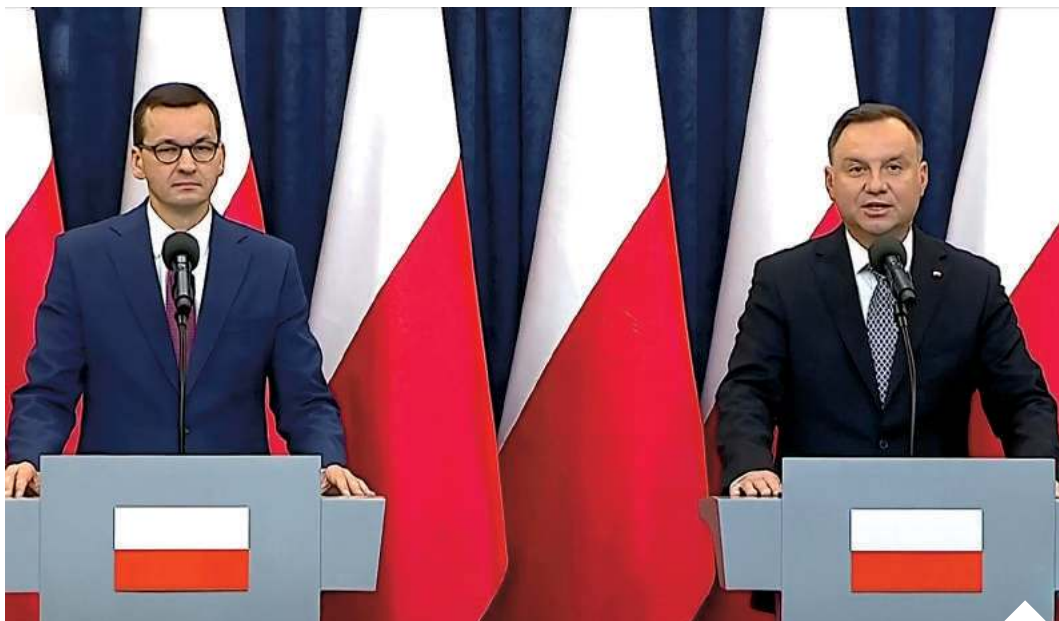
Jan Kamieniecki

Prezydent Andrzej Duda i premier Mateusz Morawiecki w odpowiedzi na kryzys gospodarczy związany z epidemią koronawirusa przedstawili po wczorajszej Radzie Gabinetowej pakiet antykryzysowy. Jego szacunkowa wartość to ok. 212 mld zł. Tzw. tarcza antykryzysowa została podzielona na pięć głównych części.

Bezpieczeństwo pracowników

– Proponujemy dla przedsiębiorców, którzy spełniają kryteria, pokrycie przez państwo 40 proc. wynagrodzenia pracowników do wysokości średniego wynagrodzenia w gospodarce. Dzięki temu parę milionów osób będzie bezpieczniejsze na rynku pracy – ogłosił premier.

Przedsiębiorstwa, w których obrót w okresie dwóch miesięcy spadł o 15 proc. i wykazano stratę w jednym z tych dwóch miesięcy, lub firmy, w których obrót w ciągu miesiąca spadł o 25 proc. w stosunku do poprzedniego miesiąca i wykazano stratę, mogą ograniczyć wymiar czasu pracy pracownika do 0,8 etatu, ale powinien on zarabiać nie mniej, niż wynosi płaca minimalna. Wówczas państwo pokryje z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych połowę wynagrodzenia pracownika.

Prezydent i premier przedstawili w środę długo oczekiwany antykryzysowy pakiet dla polskiej gospodarki | fot. TVP/d

Ponadto proponuje się m.in. wypłatę środków do wysokości 80 proc. minimalnego wynagrodzenia dla osób prowadzących działalność gospodarczą, pracujących na umowę o dzieło lub umowę-zlecenie. Osoby takie w sytuacji spadku dochodów otrzymają jednorazowe świadczenie ok. 2 tys. zł.

Pakiet przewiduje też, że pracownicy z Ukrainy otrzymają automatyczne wydłużenie wiz i pozwoleń na pracę.

Pomoc dla przedsiębiorstw

Małe i średnie firmy będą mogły uzyskać prolongatę kredytów obrotowych oraz nowe finansowanie zabez-

pieczone w 80 proc. gwarancjami de minimis Banku Gospodarstwa Krajowego. Mogą także uzyskać kapitał w Polskim Funduszu Rozwoju oraz ubezpieczenie obrotu w KUKE, a mikrofirmom zatrudniającym do dziewięciu osób będzie przysługiwało prawo do 12-miesięcznej niskooprocentowanej pożyczki z Funduszu Pracy w wysokości do 5 tys. zł.

Ponadto przedsiębiorcy będą mogli uzyskać odroczenie lub rozłożenie na raty płatności składek na ubezpieczenie społeczne w ZUS bez żadnych opłat. Będą też mogli otrzymać zwrot CIT poprzez

korektę podatku z 2019 r. o wysokość strat w 2020 r. Ponadto firmy transportowe mogą skorzystać z leasingu Agencji Rozwoju Przemysłu z odroczonej o trzy miesiące ratami.

Tarcza antykryzysowa przewiduje też zawieszenie zakazu handlu w niedziele, co ma pomóc rozładować kolejki w sklepach.

Wsparcie dla służby zdrowia

Służba zdrowia otrzyma 7,5 mld zł dodatkowych środków na walkę z epidemią SARS-CoV-2, rozwój infolinii dla pacjenta oraz lekarza, informatyzację oraz rozwój programu domów

opieki medycznej dla osób starszych.

– Chcemy przeznaczyć te dodatkowe środki na szpitale zakaźne, na materiały ochronne i sprzęt medyczny niezbędny w walce z wirusem, a także na modernizację całej bazy szpitalnej i podstawowych jednostek opieki zdrowotnej – podkreślił szef rządu.

Wzmocnienie systemu finansowego

– Po tym, by Polacy czuli się bezpiecznie, by nie zabrakło pieniędzy w bankomatach, wspólnie z ministrem finansów Tadeuszem Kościńskim zaproponowaliśmy pakiet kapitałowy, płynnościowy, który ma zapewnić ochronę dla naszych środków depozytowych – zapowiedział premier. – Zapewnione będzie funkcjonowanie całego systemu finansowego, m.in. bezpieczeństwo środków finansowych, depozytów, lokat, płatności – dodał Morawiecki.

Program inwestycji publicznych

W pakiecie antykryzysowym zaplanowano także powołanie Funduszu Inwestycji Publicznych o wartości 30 mld zł, który ma pomóc w pobudzeniu gospodarki poprzez inwestycje publiczne w infrastrukturę, drogi, szpitale, szkoły, cyfryzację, energetykę czy biotechnologię.

NBP otworzył rządowi drogę do ratowania gospodarki

FINANSE \ Decyzja NBP o zakupie obligacji skarbowych na dużą skalę z rynku wtórnego otwiera drogę ministrowi finansów do wdrożenia programów antykryzysowych na dużą skalę – wyjaśnia ekonomista Rafał Banecki z ING Banku Śląskiego. – Będą to ogromne kwoty o wartości co najmniej 1–2 proc. PKB – szacuje.

Na rynku obligacji pojawia się wielki, nowy kupujący – Narodowy Bank Polski. Będzie skupował obligacje skarbowe, również od banków, które do tej pory były głównymi nabywcami tych papierów, a jednocześnie głównymi instytucjami finansującymi potrzeby pożyczkowe rządu.

– Ze względu na to, że rząd będzie potrzebował ogrom-

nej ilości gotówki na ratowanie gospodarki, zakupy NBP zagwarantują popyt i zmniejszą ryzyko, że emitowane obligacje skarbowe na tak dużą skalę nie znajdą nabywców. To zaś spowodowałoby załamanie rynku, wzrost rynkowych stóp i załamanie kursu złotego – wyjaśnia Rafał Banecki.

NBP zdecydował się na tzw. luzowanie ilościowe

(QE), czyli zwiększenie ilości pieniądza w obiegu, aby otworzyć drogę ministrowi finansów do wdrażania programów antykryzysowych na dużą skalę. – Rada Polityki Pieniężnej, która zezwoliła NBP na zastosowanie niestandardowych instrumentów polityki pieniężnej, nie określiła, jaka będzie skala luzowania ilościowego i jak długo będzie

trwała – stwierdził ekonomista ING.

– Jednak aby program miał sens, kwota powinna być istotna, aby ustabilizować rynek obligacji rządowych i dać miejsce na programy rządowe w znacznie większej skali niż nasze dotychczasowe szacunki, mówiące o skoku potrzeb netto z 15 mld zł do 75 mld zł. Działania ratunkowe mogą mieć wartość 1–2 proc. PKB z możliwością dalszego rozszerzenia w wypadku negatywnych scenariuszy – uważa Banecki. To mniej więcej tyle, o ile – jak szacują analitycy BOŚ Banku – obniży się w tym roku wzrost PKB, czyli do niespełna 2 proc.

Prognozy mówiły o użyskaniu ponad 3 proc. BOŚ

Bank wskazuje na 2 proc., ale przy założeniu solidnego poluzowania fiskalnego w kraju. Dlatego rząd i NBP zdecydowały się na dosypywanie pieniędzy na rynek, do czego w normalnych warunkach funkcjonowania gospodarki NBP nie dopuszcza, aby uniknąć silnego spowolnienia gospodarczego czy wręcz recesji.

Metodę luzowania ilościowego rozpoczął w marcu 2015 r. Europejski Bank Centralny, ratując gospodarkę strefy euro przed załamaniem. Wcześniej ten instrument zastosował amerykański Fed. Takie luzowanie nie może jednak trwać zbyt długo, bo grozi hiperinflacją.

Lucyna Piwowska

Jeszcze przed dekadą posiadanie konta firmowego w banku nie było koniecznością dla drobnych przedsiębiorców, którzy z klientami rozliczali się osobiście. Nadal nie dla wszystkich jest to obowiązkowe, ale wraz z uszczelnianiem systemu podatkowego i zwiększaniem skali działalności gospodarczej coraz trudniej uniknąć posiadania rachunku biznesowego.

Firmowe konta, karty i kredyty

Odcinek dziesiąty

Od listopada 2019 r. obowiązek posiadania konta bankowego wprowadzono dla płatności powyżej 15 tys. zł, jeśli podatnik oraz kontrahent są płatnikami VAT. Ponadto coraz powszechniejsza informatyzacja zaczęła istotnie ułatwiać prowadzenie działalności nie tylko w kontaktach z bankami, lecz także z urzędami. To zmiany ważne dla mikroprzedsiębiorstw, czyli podmiotów zatrudniających do dziewięciu osób, których według Głównego Urzędu Statystycznego było w Polsce w 2018 r. już ponad 2,1 mln. To w nich bowiem właściciel z reguły sam nadzoruje wszelkie formalności, rzadko korzystając z usług profesjonalnych księgowych czy doradców podatkowych.

Rachunek na początek

Coraz więcej banków, chcąc pozyskać nowych klientów prowadzących własną działalność, oferuje oprócz rachunku firmowego także obsługę księgową i doradztwo podatkowe. Skorzystanie

\\ Przedsiębiorca, który zamierza się rozwijać, poszukuje odpowiednich sposobów finansowania. Banki o tym wiedzą, badają potrzeby firm i dostosowują swoje oferty. Już nie tylko duże, lecz także mikro-, małe i średnie firmy mogą przebiegać w różnych ofertach np. kredytów obrotowych, inwestycyjnych czy hipotecznych. \\

z łączonej oferty ma zapewnić zminimalizowanie kosztów codziennego funkcjonowania małych firm i wzmocnić jakość ich księgowości. Decydując się na skorzystanie z takich propozycji, warto jednak sprawdzić, ile w łącznym rozliczeniu kosztować będą te bankowe udogodnienia. Prowadzone bezpłatnie konto może okazać się drogie, jeśli doda się do niego np. opłaty za wszystkie wpłaty gotówkowe na rachunek, przelewy, które będą zlecane inaczej niż przez internet, lub za obsługę księgową po początkowym bezpłatnym okresie promocyjnym.

Jeśli jednak ktoś rozpocznie współpracę z bankiem jako przedsiębiorca, będzie mógł skorzystać z wielu różnych usług, które wcześniej

nie były dla niego dostępne jako klienta prywatnego. Przykładem takiej usługi może być leasing, dzięki któremu zdecydowanie łatwiej rozpocząć używanie nowego komputera czy samochodu.

Gdyby klient indywidualny próbował na ten cel zaciągnąć kredyt, musiałby poświęcić dużo więcej czasu na procedury bankowe, natomiast łączny koszt kredytu z dużym prawdopodobieństwem byłby wyższy niż suma rat leasingowych. Ponadto osoba fizyczna takich wydatków nie mogłaby zaliczyć do kosztów prowadzenia działalności, a przez to obniżyć podatku dochodowego.

Niezbędne i wygodne

Dziesiątki usług oferowanych klientom firmowym

w bankach można zasadniczo podzielić na te, które są potrzebne, i te, które są wygodne. Do tych ostatnich należeć będą np. firmowe karty kredytowe czy możliwość zakupu polisy ubezpieczeniowej za pośrednictwem banku, bez kontaktowania się z agentem towarzystwa ubezpieczeniowego.

Przedsiębiorca, który zamierza się rozwijać, poszukuje odpowiednich sposobów finansowania. Banki o tym wiedzą, badają potrzeby firm i dostosowują swoje oferty. Już nie tylko duże, ale też mikro, małe i średnie firmy mogą przebiegać w różnych ofertach np. kredytów obrotowych, inwestycyjnych czy hipotecznych. Firmowy rachunek bankowy

zapewnia nie tylko codzienne rozliczenia wpływów, ale też dostęp do zaawansowanych usług finansowych np. faktoringu.

Lojalność przedsiębiorców

Przedsiębiorcy jako klienci pozostają bardzo lojalni. Z badania opublikowanego w listopadzie 2017 r. przez polski oddział jednego z banków wynika, że 43 proc. firm korzysta z usług tylko jednego banku, dziewięć na dziesięć nie planuje zaś zmienić swojego banku. Przedsiębiorcy nie są też zbyt wymagający co do zakresu obsługi.

Wśród najbardziej popularnych firmowych produktów bankowych na pierwszym miejscu znalazła się karta płatnicza, na drugim rachunek walutowy, na trzecim natomiast lokata terminowa. Co ciekawe, koszty obsługi rachunku nie są głównym czynnikiem wyboru. Największe znaczenie ma profesjonalna obsługa, wiedza i doświadczenie bankowców.

(AMC)

Na własny rachunek

Przedsiębiorca, zakładając konto firmowe, zyskuje możliwość korzystania z większej liczby produktów bankowych niż klient indywidualny. Jednym z nich są karty płatnicze, które niczym się nie różnią od tych dla osób prywatnych. Jak wynikało z badania przeprowadzonego przez polski oddział jednego z banków pod koniec 2017 r., karty są najpopularniejszym produktem, z którego korzystają przedsiębiorcy, i do tej pory niewiele się w tym zakresie zmieniło.

fot. Adobe Stock

\\ Opublikowane w styczniu 2020 r. badanie Komisji Europejskiej dowodzi, że leasing pozostaje najbardziej istotnym źródłem finansowania dla 63 proc. małych i średnich firm działających w Polsce. Drugim najczęściej wymienianym instrumentem jest linia kredytowa (ważna dla 56 proc. podmiotów sektora MŚP). \\

Karty wydawane dla firm dzielą się tak jak w przypadku kart dla klientów prywatnych: na debetowe i kredytowe.

Rodzaje kart firmowych

Debetowe są wydawane głównie do obsługi płatności z rachunku głównego lub dodatkowego (pomocniczego). Otrzymują je w firmach osoby mające do czynienia z codziennymi płatnościami, np. zaopatrzeniowcy czy kierowcy. Dla uniknięcia nadużyć limit wydatków na kartach może zostać z góry określony. Drugim rodzajem są karty kredytowe, często z wysokim limitem wydatków, przeznaczone z reguły dla osób reprezentujących przedsiębiorstwo. Dzięki mechanizmowi odroczonej płatności pozwalają na spłacenie wydatków nawet po 50 dniach od zakupu, co zapewnia dodatkowe korzyści finansowe. Nie zawsze też pobierane są coroczne opłaty za użytkowanie kart kredytowych. W niektórych bankach wystarczy dokonanie miesięcznych transakcji za kwotę ok. 1000 zł. Nie w każdym banku dla uzyskania

firmowej karty kredytowej konieczne jest założenie dla przedsiębiorstwa rachunku bieżącego w danym banku.

Obszary współpracy firm z bankami

Kredyt bankowy wciąż nie jest w Polsce tak częstą formą finansowania rozwoju przedsiębiorstwa, jak w innych krajach europejskich („Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce” – PARP, czerwiec 2019 r.). Przeważa chęć wykorzystywania środków własnych. Wśród innych form finansowania inwestycji, prócz środków własnych i kredytu, przedsiębiorcy wykorzystują m.in. również środki pozyskane dzięki funduszom unijnym i poprzez leasing. Zdecydowanie rzadziej korzystają z możliwości emisji akcji, obligacji korporacyjnych czy pozyskania inwestora strategicznego. Jednak zapewnienie płynności czy rozwój dzięki kredytowi to zaledwie fragment relacji między przedsiębiorstwem a bankiem. Równie istotną wartością jest łatwość i sposób obsługi projektów finansowych. Obecnie w przeważającej mierze kontakt przedsiębiorcy z bankiem realizuje się poprzez bankowość elek-

troniczną. Internet zapewnia niemal stały dostęp przedsiębiorcy do informacji o jego finansach. Według Związku Banków Polskich w III kwartale 2019 r. liczba małych i średnich firm (MŚP) posiadających dostęp do bankowości internetowej przekraczała 2,87 mln podmiotów, nieco ponad 60 proc. takich przedsiębiorców korzystało zaś z bankowości elektronicznej co najmniej raz w miesiącu.

Leasing dla każdego

Nawet początkujący przedsiębiorca może skorzystać z zalet leasingu i użytkować dzięki niemu przedmioty o znacznej wartości. Leasing polega bowiem na usługę udostępniania ustalonych z leasingodawcą rzeczy w zamian za comiesięczną opłatę. Łatwość uzyskania prawa do korzystania z tych przedmiotów wynika z tego, że przez cały czas umowy, a przynajmniej do chwili spłacenia wszystkich rat, pozostają one własnością leasingodawcy. Opublikowane w styczniu 2020 r. badanie Komisji Europejskiej dowodzi, że leasing pozostaje najbardziej istotnym źródłem finansowania dla 63 proc. małych i średnich firm

działających w Polsce. Drugim najczęściej wymienianym instrumentem jest linia kredytowa (ważna dla 56 proc. podmiotów sektora MŚP).

Firma, która nie ma majątku mogącego być zabezpieczeniem kredytu, jeśli tylko uzyskuje przychody z działalności, może być dobrym klientem firm leasingowych. Przy odpowiednio skonstruowanych umowach, niewielkim kosztem sfinansuje w ten sposób inwestycje, do których nie miałaby zdolności kredytowej z uwagi np. na zbyt krótki czas działalności. Choć usługi leasingowe oferują głównie banki poprzez spółki powiązane, warunki ustalone dla klientów nie są aż tak surowe jak przy kredytach. Do dnia spłacenia ostatniej raty sprzęt pozostaje własnością firmy leasingowej, która ma możliwość odebrania go, jeśli klient nie płaci rat. Niestety, tu pojawia się inny problem. Leasingodawcy trudno sprzedać używaną linię produkcyjną, więc niestandardowe urządzenia nie są chętnie finansowane w leasingu. Jeśli już znajdzie się chętnego leasingodawcę, wymaga on zazwyczaj odpowiednio wysokiej pierwszej raty.

Co łatwiej sfinansować leasingiem?

Łatwiej jest uzyskać kontrakt leasingowy na sfinansowanie urządzeń biurowych, komputerowych, mebli, wyposażenia gastronomicznego oraz urządzeń stosowanych przy magazynowaniu i transporcie (wózki widłowe, podnośniki). Mniejsze szanse mają natomiast próby sfinansowania zakupu urządzeń dla konkretnych zadań produkcyjnych. Zwykle warunki umowy leasingu określają przedmiot umowy (sprzęt nowy lub używany) i rodzaj kontraktu (np. operacyjny, gdy przedmiot nie będzie przechodzić na własność użytkownika, lub finansowy, jeśli ma zostać przejęty po spłaceniu ostatniej raty). W umowie jest też zapisane, jaką kwotę trzeba wpłacić na start, aby firma podjęła się finansowania. Określa się także czas spłaty, walutę, kwotę wykupu i sposób zabezpieczenia dodatkowego (np. weksel). To ostatnie jest konieczne dla zabezpieczenia zwrotu kosztów odzyskania sprzętu, gdyby leasingobiorca nie wywiązywał się z umowy i konieczne było odebranie od niego sprzętu.

Najtaniej nie znaczy najlepiej

Podobnie jak przed poważnym zakupem domowym odwiedza się kilka sklepów, także w leasingu należy również odwiedzić więcej niż jedną firmę leasingową. Uzyskuje się w ten sposób kilka ofert, a z każdą wizytą można dowiedzieć się więcej. Inaczej też rozmawia się z ostatecznie wybranym sprzedawcą, wiedząc, że nie jest jedynym na rynku. Opłata za leasing wynika z kilku składników, m.in. zniżek, jakie ustalono z producentem leasingowanego przedmiotu. Nie wszystkie firmy leasingowe oferują jednakowe rabaty dla danego sprzętu.

To widać w przypadku samochodów, gdzie cena leasingu jest różna w zależności od marki i modelu. Ostrożnym warto być też przy kierowaniu się kwotą raty. Często z najtańszymi powiązane są dodatkowe koszty, które w przypadku firm leasingowych kryją się w całym systemie dopłat. Warto, aby klient dopytał się o wszystkie dopłaty, zanim podpisze umowę. Znaczna z punktu widzenia kosztów 5-proc. dopłata do miesięcznej raty może pojawić się np., gdy samochód będzie mieć drobną stłuczkę lub przekroczone zostanie określony w umowie przebieg miesięczny.

.....
(AMC)

FAKTORING W LICZBACH

STATYSTYKA \ Jesienią 2019 r. w Polsce z usługi faktoringu korzystało ok. 16,7 tys. firm. To wynik dziesięciokrotnie lepszy niż jeszcze w 2006 r., gdy było ich 1,6 tys. Firmy faktoringowe należące do Polskiego Związku Faktorów (PZF) na koniec III kwartału 2019 r. miały kupionych wierzytelności na łączną kwotę 205,7 mld zł.

Firma w banku

Firma, która część należności otrzymuje po ustalonym terminie, nieustannie zagrożona jest utratą płynności finansowej. Z opublikowanego w 2019 r. badania pt. „Europejski Raport Płatności” wynika, że średni czas płatności faktycznie dokonywanych przez klientów biznesowych wydłużył się w porównaniu do poprzedniego roku z 34 dni do 40 dni.

Jednym ze sposobów na rozwiązanie problemu szybkiego dostępu do należnych pieniędzy może być skorzystanie z faktoringu, czyli odsprzedaży oczekiwanych płatności faktorom. W tej roli występują zazwyczaj banki. Mając więcej kapitału, mogą czekać dłużej na przelew, mają też lepsze możliwości wyegzekwowania należności.

Fakturę można sprzedać

Faktoring łączy w sobie zalety ubezpieczenia spłaty należności i wsparcia w postaci zewnętrznego finansowania. Po zawarciu umowy faktoringu pełnego, przedsiębiorca przekazuje swoje wierzytelności firmie faktoringowej (zwanej faktorem). Od tego momentu to ona przejmuje opiekę nad wierzytelnościami, pilnuje terminów spłat oraz pokrywa koszty wynikające z ewentualnych opóźnień w spłacie należności. Firmie, od której „kupiła” fakturę, wypłaca zaś ustaloną w umowie zaliczkę od sum przejętych faktur, nawet do 90 proc. wartości. Niestety, w przypadku mikrofirm w Polsce dostępna jest zazwyczaj tylko usługa faktoringu niepełnego, czyli takiego, gdy faktor, jeśli nie uda mu się odzyskać pieniędzy, może zażądać zwrotu wypłaconych zaliczek.

Jesienią 2019 r. w Polsce z usługi faktoringu korzystało ok. 16,7 tys. firm. To wynik dziesięciokrotnie lepszy niż jeszcze w 2006 r., gdy było ich 1,6 tys. Firmy faktoringowe należące do Polskiego Związku Faktorów (PZF) na koniec III kwartału 2019 r. miały kupione wierzytelności na łączną kwotę 205,7 mld zł.

Faktor jako bufor

Dzięki sprzedaży wierzytelności faktorowi, przedsiębiorstwo uzyskuje szybki dostęp do środków „zamrożonych” w wystawionych fakturach. Dodatkowo zamiana należności na gotówkę poprawia kondycję finansową firmy. Warto zatem rozważyć wybór takiej usługi, szczególnie jeśli ma się problemy ze ściąganiem należności od klientów. Przedsiębiorca może uzyskać do 90 proc. wartości wystawionych faktur wraz z potwierdzeniem wysłania towarów (lub realizacji usługi). Finalne rozliczenie następuje po zapłaceniu należności przez nabywcę firmie faktoringowej. Na tym właśnie polega największa zaleta faktoringu, czyli szybkie otrzymanie pieniędzy za towar lub usługę. Przedsiębiorca ma pewność, że środki otrzyma, i to wcześniej niż w terminie płatności faktury. Dodatkowo, dzięki pośrednic-

twu faktora, przedsiębiorcy uzyskują informacje o dotychczasowej rzetelności płatniczej kontrahenta. Taką wiedza sprzyja podjęciu decyzji, czy warto kontynuować z takim klientem współpracę oraz na jakich warunkach. Niestety, za taką pewność trzeba zapłacić, i to niemało, bo do kilku procent wartości należności. Minusem jest też to, że w sprawie płatności jeszcze nieprzetworzonej faktury z nabywcą towaru lub usługi kontaktuje się bank, a nie dostawca. Może to wpłynąć niekorzystnie na relacje przedsiębiorców. Sprzedanie należności przed terminem płatności klient może uznać za objaw braku zaufania biznesowego. Istotną przeszkodą w rozpoczęciu korzystania z faktoringu jest również konieczność wykazania odpowiednich obrotów i posiadania stałych klientów.

Gwarantowane jak w banku

Początkujący przedsiębiorcy lub firmy starające się o duże zamówienia często natrafiają na problem, gdy potencjalny klient wymaga wykazania, że posiadają pieniądze pozwalające na realizację zamówienia. W takim przypadku pomocą może być gwarancja bankowa wystawiona na oczekiwa-

ną kwotę. Nie jest to jednak usługa tania. W zależności od banku opłaty za samo rozpatrzenie wniosku o wystawienie gwarancji wahają się od 100 do 500 zł. Tyle samo kosztuje wystawienie promesy (obietnicy) udzielenia gwarancji, przewidywa przygotawcza może zaś sięgnąć nawet 3 proc. wartości gwarancji rocznie.

Gwarancja bankowa jest zobowiązaniem do zapłaty przez bank wskazanej kwoty, jeśli firma, na rzecz której została wystawiona, nie wywiąże się ze swojego zobowiązania. Jest to skuteczny instrument podnoszący bezpieczeństwo transakcji i ograniczający ryzyko niewywiązania się ze zobowiązań przez drugą stronę transakcji. Firma, przekazując uzyskaną od banku gwarancję zapłaty, zwiększa swoją wiarygodność

wobec partnera biznesowego. Dokument gwarancyjny może także zostać wystawiony przez bank dla drugiej strony. Wówczas firma, będąc odbiorcą gwarancji, minimalizuje ryzyko, że dostawca produktów czy usług nie wywiąże się z umowy na jej rzecz, odzyskując pieniądze. Wypłata na rzecz beneficjenta (odbiorcy) gwarancji następuje bezpośrednio przez bank gwarantujący bądź za pośrednictwem innego banku, jeśli spełnione zostaną określone warunki zapłaty. Konieczność zapłaty może być uzgodniona na podstawie określonych w umowie dokumentów, np. faktur lub tylko dokumentów przewozowych potwierdzających przewóz towaru. Gwarancje mogą dotyczyć różnych zobowiązań. Wśród nich mogą być np. zabezpieczenia akcy-

zowe, długów celnych, podatków lub innych opłat na rzecz urzędu celnego, zabezpieczenie roszczeń z tytułu gwarancji, rękojmi, kar umownych lub kaucji gwarancyjnej. Korzystając z gwarancji bankowej, można też zapewnić kontrahenta, że zapłaci się opłaty czynszowe, leasingowe oraz wszelkie należności za zakupione towary lub usługi. Warto pamiętać, że gwarancje mogą być warunkowe lub bezwarunkowe. Gwarancja warunkowa przewiduje, że bank wypłaci środki beneficjentowi tylko wtedy, gdy ten spełni wszystkie warunki, które zostały zapisane w umowie gwarancji bankowej. To oznacza, że bank przed wypłatą sprawdzi zasadność roszczenia. Gwarancja bezwarunkowa oznacza, że wskazany w dokumencie podmiot otrzyma całą kwotę pieniędzy bez sprawdzania przez bank, czy warunki faktycznie zostały spełnione. W umowie gwarancji powinien zostać określony rodzaj gwarancji bankowej, informacja o przedmiocie gwarancji, czas jej obowiązywania, termin, w jakim mają być wypłacone pieniądze, maksymalna kwota oraz warunki wypłaty należności.

.....
(AMC)

**\\ Początkujący przedsiębiorcy lub firmy starające się o duże zamówienia często natrafiają na problem, gdy potencjalny klient wymaga wykazania, że posiadają pieniądze pozwalające na realizację zamówienia. W takim przypadku pomocą może być gwarancja bankowa wystawiona na oczekiwaną kwotę. **

foto: Adobe Stock

Finansowe wsparcie dla firm

Banki wspierają działalność polskich przedsiębiorstw poprzez nowoczesne rozwiązania technologiczne. Dzięki unowocześnianiu bankowych systemów informatycznych możliwe stało się przeprowadzanie za ich pośrednictwem spraw urzędowych, w tym także zakładanie firm.

Najważniejszym zadaniem banków pozostaje jednak finansowanie działalności przedsiębiorstw. W tej sferze do głównych usług należy m.in. prowadzenie rachunków skonsolidowanych oraz instrumenty wspierające wymianę handlową, takie jak akredytywy, gwarancje i inkasa, które zabezpieczają transakcje. Jednym z takich niedrogich zabezpieczeń jest akredytywa dokumentowa. Jeśli firma obawia się, czy otrzyma zapłatę za towar od nowego kontrahenta, może wystąpić w swoim banku o akredytywę dokumentową. Wówczas to bank zobowiązuje się do wypłaty określonej kwoty po złożeniu przez sprzedawcę dokumentów o wysłaniu towaru. Kontrola banku obejmuje wyłącznie dokumenty, a nie przesyłkę i jej zawartość. Rozwiązanie to może działać w dwie strony, czyli także w przypadku, gdy to przedsiębiorca występujący o akredytywę ma zapłacić za dostarczony towar. Instrument ten daje zatem możliwość wypłaty należnych z transakcji środków pieniężnych przed terminem płatności.

Z bankiem po dotację unijną

W unijnej perspektywie budżetowej na lata 2014–2020 przewidziano dla Polski znaczne wsparcie finansowe. Łączna pula środków dostępnych w ogólnokrajowych i regionalnych programach operacyjnych się-

ga 82,5 mld euro. Na dotacje mogą liczyć szczególnie małe i średnie firmy, które zamierzają rozwijać swoją działalność w zakresie rozwiązań energooszczędnych lub proekologicznych. Właśnie mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa mogą liczyć na największy zakres wsparcia. Jest to możliwe dzięki Regionalnym Programom Operacyjnym w poszczególnych województwach oraz specjalistycznym krajowym Pro-

dzeniu poniesionych wydatków lub konieczność zwrotu otrzymanych pieniędzy.

Doradztwo na wagę dotacji

Widząc, jak duże pieniądze będą przekazywane dzięki dotacjom unijnym, banki zdecydowały się przyjść z pomocą przedsiębiorcom i podjęły się obsługi przedsięwzięć współfinansowanych z funduszy europejskich. Zapewniają przedsiębiorcom, chcącym realizować przed-

struowaniu finansowania dla przygotowywanych projektów są np. promesy kredytowe, czyli potwierdzenia posiadania zdolności kredytowej oraz gwarancja banku, że po spełnieniu określonych w promesie warunków klientowi zostanie udzielony kredyt. Promesy umożliwiają firmom ubiegającym się o wsparcie unijne wykazanie się dostępem do środków na sfinansowanie projektu. Procedura uzyskiwania prome-

obarczają się jeszcze kosztami jego obsługi. Muszą jedynie zapłacić prowizję za wydanie promesy. Dzięki promesie środki na inwestycje są zagwarantowane, nie powstaje natomiast obowiązek spłacania rat.

Finansowanie na miarę

Korzystając z ofert banków nastawionych na obsługę firm ubiegających się o dotacje unijne, przedsiębiorcy mogą zatem liczyć na bezpłatną informację o swojej zdolności kredytowej i możliwościach sfinansowania nakładów. Dodatkowo doradcy bankowi mogą pomóc przy wyborze najlepiej dopasowanych rozwiązań finansowych. Banki nie robią tego całkiem bezinteresownie, liczą bowiem na prowizję wynikającą z udzielenia bieżącego finansowania podmiotom realizującym projekty. Dotyczy to zarówno wydatków na koszty kwalifikowane, podlegające refundacji, jak też inne związane z wdrożeniem, ale nieprzewidziane do zwrotu. Po akceptacji projektu przedsiębiorcy mogą też chcieć skorzystać z dodatkowych usług finansowych, takich jak leasing operacyjny i finansowy. Korzystający z dotacji mogą bowiem wykorzystać leasing jako formę finansowania środków trwałych. Warunkiem jest tylko, aby część kapitałowa raty leasingowej była uznawana za koszt kwalifikowany.

(AMC)

\\ Promesy umożliwiają firmom ubiegającym się o wsparcie unijne wykazanie się dostępem do środków na sfinansowanie projektu. Procedura uzyskiwania promesy jest podobna do wnioskowania o kredyt. Różnica polega na tym, że pieniądze nie są od razu wypłacane, ale w banku, który zagwarantował w promesie udzielenie kredytu, będą już „odłożone”, aby po spełnieniu warunków mogły trafić na konto kredytobiorcy. \\

gramom Operacyjnym, takim jak Inteligentny Rozwój czy Wiedza, Edukacja, Rozwój.

W potocznych opiniach, także wśród przedsiębiorców, składanie wniosków o dotacje z programów unijnych oznacza podejmowanie wyzwań ponad siły przeciętnego człowieka. O ile jeszcze projekty można napisać z pomocą doradców, to zdobycie środków własnych na start oraz rozliczenie dofinansowania jest już bardzo istotnym problemem. Tymczasem właśnie od rzetelnie i kompletnie poprowadzonej dokumentacji rozliczeniowej projektu zależeć będzie zatwier-

sięwzięcia wspierane z funduszy unijnych, całościową obsługę, i to nie tylko bankową. Pomagają w staraniach o pozyskanie środków, począwszy od pomysłu, przez przygotowanie wniosku o dofinansowanie, jego ocenę i złożenie, aż po podpisanie umowy o dofinansowanie i następnie rozliczenie oraz wypłatę dotacji. Taka współpraca z bankiem oznacza dla przedsiębiorców zmniejszenie ryzyka związanego z zawarciem wniosku i ich realizacji dzięki zapewnieniu dostępu do stabilnych źródeł finansowania. Narzędziem przydatnym w kon-

sy jest podobna do wnioskowania o kredyt. Różnica polega na tym, że pieniądze nie są od razu wypłacane, ale w banku, który zagwarantował w promesie udzielenie kredytu, będą już „odłożone”, aby po spełnieniu warunków mogły trafić na konto kredytobiorcy. Jest to dobre rozwiązanie dla przedsiębiorstw, które docelowo będą potrzebowały kredytu, ale jeszcze tych środków nie chcą mieć na koncie. W momencie złożenia wniosku o promesę dostarczają bankowi wszystkie informacje niezbędne do przyznania kredytu bankowego, ale nie

KGHM ROZPOCZĄŁ PRODUKCJĘ PŁYNU DO DEZYNFEKCYI RĄK

WIRUS \ KGHM Polska Miedź poinformował w środę o rozpoczęciu produkcji płynu do dezynfekcji rąk na masową skalę. Płyn ma być dostarczony do szpitali, urzędów i firm, a jego produkcją zajmie się należąca do KGHM spółka Nitroerg, która uzyskała zgody Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych. – Mamy szansę w najbliższych dwóch tygodniach produkować nawet 20 ton płynu na dobę – powiedział prezes KGHM Marcin Chłudziński.

GOSP.

13

PRZEMYSŁ \ Miedź to szansa na poprawę innowacyjności i efektywności energetycznej Polski

Rekordowe wyniki KGHM

Grupa KGHM zakończyła trudny 2019 r. ze zwiększonymi przychodami i zyskami przy utrzymaniu wysokiego tempa inwestycji. Koncern zanotował też znaczący wzrost produkcji miedzi, a poziom wydobycia srebra był rekordowy. Firma umacnia pozycję czołowego producenta miedzi, surowca niezbędnego dla rozwoju nowoczesnej gospodarki.

Paweł Woźniak

Spółka KGHM Polska Miedź odnotowała w 2019 r. kilka spektakularnych wzrostów. Przede wszystkim zwiększyła przychody do ponad 22,7 mld zł wobec 20,5 mld zł w 2018 r., co oznacza wzrost o prawie 11 proc. Skorygowana EBIDTA była wyższa o ponad 5 proc. w stosunku do 2018 r. i wyniosła ok. 5,23 mld zł. Nieco niższy był za to zysk netto – 1,42 mld.

Znakomite wyniki odnotowano też w produkcji miedzi i srebra. W przypadku tego pierwszego surowca było to 701,6 tys. ton, czyli o 11 proc. więcej niż w 2018 r. Był to jeden z najwyższych rocznych wyników produkcyjnych KGHM w ostatnich dziesięciu latach. Z zakładów spółki wy-

Prezes KGHM Marcin Chłudziński: Nasze zasoby miedzi starczą na wiele dziesiętków lat | fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

jechało w 2019 r. także rekordowe 1417 ton srebra (wzrost o 18 proc.).

Zdaniem prezesa KGHM Polska Miedź Marcina Chłudzińskiego wyniki produkcyjne i finansowe osiągnięte w ubiegłym

roku to ogromny sukces spółki, gdyż dokonano tego w niesprzyjających warunkach biznesowych. – Chodzi o spadki cen miedzi o 8 proc. w stosunku do 2018 r., wojnę handlową między USA a Chinami,

niepokoje związane z wyjściem Wielkiej Brytanii z UE. Na trudności patrzymy jednak jak na wyzwania, które stanowią sprawdzian naszych umiejętności i skuteczności zarządzania – podkreśla Chłudziński.

Filarem pozycji, jaką KGHM zajmuje na globalnym rynku, są inwestycje koncernu, których wartość w ubiegłym roku wyniosła blisko 2,5 mld zł. To głównie zakończenie budowy szybu w Zakładach Górniczych Lubin, pogłębianie szybu oraz drugi etap prac poszukiwawczo-rozwojowych w rejonie Retków-Ścinawa czy uruchomienia instalacji do prażenia koncentratu miedzi w Hucie Miedzi Głogów oraz pieca do przetopu złomów miedzi w Hucie Miedzi Legnica.

Jednocześnie koncern stara się o uruchomienie wydobycia rudy miedzi z nowych koncesji. Obecne zasoby KGHM pozwolą na prowadzenie produkcji przez 40 lat, a objęcie nowych koncesji wydłużyłoby ten okres o kolejne kilkadziesiąt lat. Byłby to scenariusz korzystny nie tylko dla spółki, lecz także dla kraju. – Europa dąży do neutralności klimatycznej, a kluczowym surowcem dla realizacji tej idei jest miedź. To produkowany przez KGHM metal rozwija innowacyjne sektory gospodarki, w tym także rozwiązania służące poprawie efektywności energetycznej – podkreśla Chłudziński.

Europie i Polsce nie zabraknie żywności

ROLNICTWO \ Nie ma żadnych symptomów, by Europie czy Polsce groził kryzys żywnościowy. Unia Europejska jest największym eksporterem żywności na świecie, więcej produkujemy, niż zużywamy, nie ma zatem powodów do paniki – zapewnia unijny komisarz ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski.

Są pewne zakłócenia, żadna sfera życia, żadna sfera gospodarki nie funkcjonuje normalnie. Ale nie ma najmniejszych podstaw do niepokoju, że kryzys zdrowotny związany z pandemią spowoduje trudności na rynku żywnościowym – powiedział w rozmowie z PAP Janusz Wojciechowski, komisarz ds. rolnictwa, zapytany o doniesienia o pustych półkach w sklepach oraz robienie zapasów przez Polaków i obywateli innych państw.

– Na szczęście mamy w Europie silne rolnictwo, które ma nadwyżki. Unia Europejska jest największym eksporterem żywności na świecie, więc pod tym względem jesteśmy bezpieczni. Dużo zawdzięczamy naszym rolnikom. Nie ma powodu do niepokoju, do paniki. Na pewno żywności nie zabraknie – zapewnił Wojciechowski.

Spytany, jak Komisja Europejska reaguje na koronawirusa, powiedział, że na różne działania związane z tym kryzysem UE przewiduje 37 mld euro w ramach przesunięcia środków z polityki spójności, których nie wykorzystano w unijnym budżecie na lata 2014–2020. – Od państw członkowskich będzie zależało, czy rolnicy z tego skorzystają – stwierdził.

Jak dodał, niezależnie od tego jest też fundusz rozwoju obszarów wiejskich i tam przede wszystkim trzeba będzie przewidzieć działania, które zwiększą pomoc dla rolników w tej kryzysowej sytuacji. – Bardzo intensywnie nad tym pracujemy i szczególnie będą dostępne w ciągu paru dni. Jest m.in. propozycja, żeby przedłużyć rolnikom termin składania wniosków o dopłaty bezpośrednie – wyjaśnił.

Komisarz zaznaczył, że jeszcze nie wszystkie skutki epidemii się ujawniły, ale dotyczą one np. problemy z pracownikami, którzy nie mogą się przemieszczać, a są potrzebni w gospodarstwach rolnych. Pojawiają się też pewne trudności z przewozem towarów przez granice, mogą być problemy ze sprzedażą produktów rolnych.

Wojciechowski wspominał o wytycznych Komisji Europejskiej, które dotyczą ułatwień w przejeździe przez granice. – W komunikacie KE w tej sprawie są też rolnicze konkrety, o które ja zabiegałem, np. przewóz żywności przez granice, jak również przewóz żywych zwierząt. Chodzi o to, żeby nie było blokady na granicach, żeby działały „zielone korytarze”, specjalne pasy dla ciężarówek – podsumował.

.....
(jak, PAP)

Spekulacja cenami podczas pandemii jest podłością

HANDEL \ Spekulowanie cenami żywności i wykorzystywanie sytuacji spowodowanej pandemią jest podłe, nieetyczne i zasługuje na potępienie – tak minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski skomentował sygnały o podwyższaniu cen niektórych produktów żywnościowych.

Obawy o deficyt żywności związane z epidemią koronawirusa w Polsce sprawiły, że w ostatnich dniach społeczeństwo masowo ruszyło na zakupy. Niestety część sklepów wykorzystala okazję i podniosła ceny o kilka, a nawet kilkadziesiąt procent. Wzrosły przede wszystkim ceny mięsa i konserw, wyrobów mleczarskich, a także produktów o przedłużonej trwałości, takich jak makarony czy ryż.

Pojawiły się podejrzenia, że podnoszenie cen nie ma biznesowego uzasadnienia, ale ma wyłącznie charakter spekulacyjny. W Polsce surowce rolne wciąż są tanie i jest ich pod dostatkiem. Co więcej, już od kilkunastu dni ceny skupu żywca wołowego i wieprzowego, warzyw, zbóż czy rzepaku zanotowały znaczące spadki.

Zdaniem Ardanowskiego wobec takich trendów nie

ma racjonalnych powodów do wzrostu cen żywności w sklepach i marketach. – Nie ma zgody na niczym nieuzasadnione podwyżki cen żywności – podkreślił minister. – Bezasadne ich podnoszenie jest działaniem na szkodę obywateli i naszego państwa – dodał. Przypomniał, że ceny płacone w Polsce za surowce rolne są jednymi z niższych w Europie, więc to nie rolnicy są odpowiedzialni za podwyżki cen w sklepach.

Wydaje się, że w tym tygodniu po krótkotrwałych brakach w zaopatrzeniu spowodowanych wzmożonymi zakupami, których nie przewidzieli sprzedawcy, handel wraca do normy, a braki na półkach są uzupełniane na bieżąco, co może zwiastować normalizację cen.

.....
(p.woz.)

2 OPINIE

4-5

POLSKA

9

SPOŁECZEŃSTWO

7

ŚWIAT

8-13

GOSPODARKA

14-16

PUBLICYSTYKA

17

KULTURA

18

PROGRAM TV/MOTO

20

SPORT

foto: Max Rossi/Reuters

Benedykt XVI

(ur. 1927) właśc. Joseph Ratzinger; papież w latach 2005–2013, pontifex emeritus

„Musimy w sobie odkryć odwagę bycia nonkonformistami [...], jednym z najpilniejszych zadań chrześcijanina jest odzyskanie zdolności do stawiania oporu temu, co niesie obiegowa kultura.”

WOJNA ŚWIATÓW \ Mechanizmy debaty publicznej w naszym kraju – atak na abp. Marka Jędraszewskiego

Zniszczyć metropolitę

Krytyka abp. Jędraszewskiego, która płynie nie tylko ze strony środowisk LGBT, liberalnych mediów, opozycji, lecz także przedstawicieli tzw. Kościoła otwartego, prowokuje do postawienia fundamentalnych pytań o kondycję debaty publicznej w naszym kraju, prawdziwą wolność prezentowania poglądów.

Leszek Galarowicz

Gdy sięgnąłem po jeden z numerów „Dziennika Polskiego”, niegdyś pisma umiarkowanego, dziś zorientowanego bardziej na lewo, uderzył mnie komentarz o wymownym tytule „Wszystkie natręctwa metropolity”. Według autora taką naturę ma fakt poruszania przez abp. Jędraszewskiego pewnych tematów (ostatnio w liście skierowanym do wiernych na Wielki Post), czyli LGBT, gender i ekologizmu. Opinię okrasza zabawną w swoim mniemaniu puentą, jakoby metropolitę rozpalala głównie płciowość. „Może to kwestia wrażliwości, inteligencji, wieku, a może charakteru” – kończy domorosłym psychologizowaniem. Tezy te można by łatwo zbić choćby ostatnim słowem arcybiskupa do wiernych, w którym apeluje o pozostanie w niedzielę w domach w obliczu zagrożenia koronawirusem. Kontrast między pełnym odpowiedzialności i troski zachowaniem metropolity a destrukcyjnymi działaniami opozycji aż nadto kłuje w oczy.

Ilustracja szerszego zjawiska

Pewnie można by przejść do porządku dziennego nad opinią z gazety o zasięgu lokalnym, gdyby nie fakt, że książkowo ilustruje ona zjawisko ataku na jednego z ważniejszych duchownych w naszym kraju, ataku, który jest inspirowany przez środowiska LGBT, opozycję polityczną, liberalne media, ale bywa też napędzany przez część przedstawicieli tzw. Kościoła otwartego. Szczególne „zasługi” ma tu w tym środowisko „Tygodnika Powszechnego”, o czym przekonuje tekst Piotra Sikory zamieszczony na internetowej stronie „TP”, w którym autor zarzuca metropolicie, że jego kazanie jest przeciwne nauce Chrystusa. Oczywiście te ataki są niczym strzelanie z kapiszonów w porównaniu z „działaniami” wytaczanymi przez środowiska LGBT. Jak daleko można posunąć się w atakowaniu

Arceybiskup Jędraszewski, pomimo zmasowanego ataku, nie dał się zastraszyć i nie zamierza łagodzić swojego stanowiska

foto: Jan Środa/Gazeta Polska

metropolity krakowskiego, zaprezentowali przedstawiciele środowisk homoseksualnych w Poznaniu podczas wyborów Mister Gay Poland. Jednym z punktów programu był występ drag queen, która w trakcie swojego „show” poderżnęła gardło dmuchanej kukle z doczepioną podobizną arcybiskupa.

Bezpardonowy atak

Powtarzające się ataki na abp. Jędraszewskiego są o tyle przykrym, momentami niesmacznym czy wręcz skandalicznym, co pouczającym zjawiskiem, które obnaża mechanizmy debaty publicznej w naszym kraju.

Gdy w jednym z wywiadów abp Jędraszewski skrytykował ideologię ekologizmu i jej symboliczną emanację w postaci Greta Thunberg, zewsząd posypały się na niego gromy. Wiceprezydent Warszawy wzywał: „Jędraszewski, idź do diabła, tam jest twoje miejsce”. Jego partyjny kolega dodał, że „nie-

którzy biskupi powinni milczeć”. Krok dalej poszła europosłanka Janina Ochojska, która poskarżyła się na arcybiskupa w liście napisanym do szwedzkiej aktywistki. Robert Biedroń nagle zamienił się w gorliwego obrońcę Kościoła i Polski, perorując: „Opamiętaj się (!). Tego typu wypowiedziami szkalujesz dobre imię prestiżowego liceum, Kościoła, a w konsekwencji – Polski. Fanatyzm i zacietrzewienie to zjawiska niebezpieczne”.

A przecież metropolita miał prawo wyrazić sprzeciw wobec ideologii, która jego zdaniem jest niebezpieczna. Miał też prawo skrytykować młodą aktywistkę. Tymczasem przeciwnicy wzywają go do opamiętania, nakazują milczenie, określają fanatykiem. Wzywają do szacunku i tolerancji, choć ich atak jest antytezą tych wartości.

Przeciw ideologii, nie osobie

Do dziś pamiętamy medialną burzę po słowach abp.

Jędraszewskiego podczas mszy św. z okazji rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, kiedy ideologię homoseksualną określił mianem „tęczowej zarazy”. Wywołało to histeryczne reakcje polityków. Naczelny działacz LGBT Robert Biedroń stwierdził, że: „Z takimi poglądami abp Jędraszewski byłby raczej po drugiej stronie barykady niż powstańcy”, czym właściwie zestawiał go z nazistami. Wtórował mu jego partner: „Jędraszewski, będziesz mieć krew na rękach”. W swoim stylu na Twitterze trzy grose dołożył Tomasz Lis, który metropolitę określił „twarzą polskiego pogaństwa”.

To tylko część „uprzejmości”, jakimi potraktowano arcybiskupa za odwagę mówienia rzeczy niepopularnych. Przez osoby publiczne był określany mianem m.in. troglodyty w sutannie, barbarzyńcy, człowieka dzikiego czy nazistowskiego arcybiskupa. Atak na abp. Jędraszewskiego był

atakem personalnym, w którym nie było nawet prób dyskusji z jego tezą. Gdy mówił o zagrożeniu „tęczową zarazą”, nie chodziło mu o piętnowanie ludzi, ale o wskazanie niebezpiecznej ideologii, która w zachodniej Europie już poczyniła spustoszenie, a do Polski coraz energiczniej się wdziera. Ale kto z tych zaciekle wrogów zadał sobie choć odrobinę wysiłku, by rzetelnie przeanalizować sens jego słów?

Dlaczego on?

Nie ma jednej odpowiedzi na pytanie o powody tak skrajnych reakcji na metropolitę krakowskiego. Nie głosi on niczego, co byłoby sprzeczne z nauczaniem Kościoła. Nie jest prawdą, że jego poglądy w sprawie mniejszości seksualnych rozmiągają się z oficjalnym stanowiskiem Kościoła katolickiego. Część mediów próbuje wmówić Polakom, że arcybiskup głosi poglądy sprzeczne ze stanowiskiem papieża Franciszka. Być może papież więcej mówi o szacunku, który należy się osobom o odmiennej orientacji seksualnej, a w słowach hierarchy częściej wybrzmiewa przestrzeżenie przed niebezpieczeństwem ideologii, która nie tylko w jego ocenie zagraża tradycji, rodzinie, małżeństwu. To krytycy metropolity za wszelką cenę próbują przykleić mu łatkę homofoba, człowieka pełnego nienawiści. Arceybiskup Jędraszewski drażni środowiska LGBT i jego medialne zaplecze przede wszystkim dlatego, że jest jednym z najbardziej żarliwych obrońców tradycyjnych wartości, rodziny, człowieka ujmowanego w perspektywie antropologii chrześcijańskiej. Odważnie występuje przeciw tym zjawiskom, które w największym stopniu temu zagrażają. Przy tym czasem posługuje się językiem obrazowym, a nawet dosadnym, ale nie obraża konkretnych ludzi, tylko piętnuje zjawiska.

Celem ataków na metropolitę krakowskiego jest całkowite wykluczenie go z debaty, zmarginalizowanie jego roli, pokazanie, że każdy bardziej stanowczy opór wobec rewolucji obyczajowej serwowanej przez środowisko LGBT może skończyć się publicznym unicestwieniem. Arceybiskup Jędraszewski, pomimo zmasowanego ataku, nie dał się zastraszyć i nie zamierza łagodzić swojego stanowiska. Nie ma wątpliwości, że opozycja przy akompaniamencie liberalnych mediów wojny z nim nie zakończyła. Od wyników tego starcia zależy nie tylko kondycja Kościoła, lecz także naszego kraju.

ks. Jan Zieja

(1897–1991) działacz społeczny, tłumacz, publicysta i pisarz religijny, żołnierz, kapelan Batalionów Chłopskich i Szarych Szeregów, członek-założyciel KOR

Wziąć siebie w garść i tak sobie powiedzieć – nie jestem sam, nie jestem z siebie, nie jestem dla siebie [...]. Dopiero połączony z ludźmi, uznający prawa innych, staje się człowiek sobą. //

PANDEMIA COVID-19 \ Dlaczego polski rząd postąpił słusznie

Przetrwąć kwarantannę

Zamknięte granice, przebywanie w domach, powroty na ostatnią chwilę i pomoc państwa dla turystów, którzy utknęli poza granicami Polski – walka z pandemią koronawirusa dopiero się rozpoczęła. Rząd podjął radykalne kroki, ale jak najbardziej słuszne, co podkreśla większość lekarzy i specjalistów od bezpieczeństwa.

Grzegorz Wszolek

Prawdą jest to, że budżet domowy niemal każdego z nas ucierpi. Zamknięte galerie handlowe, kina, teatry, kawiarnie, szkoły, zakłady fryzjerskie, siłownie i wiele innych zakładów pracy – to odbije się niekorzystnie na naszej gospodarce. Najważniejsi politycy Zjednoczonej Prawicy otwarcie deklarują potrzebę nowelizacji budżetu tak, by polityka fiskalna przetrwała być może najtrudniejszy okres w ostatnich trzech dekadach.

Jednocześnie obóz rządzący opracowuje pakiet pomocy dla firm i samozatrudnionych, by częściowo zrekomensować straty z powodu pandemii koronawirusa. Nie ludźmy się – takie gesty, chociaż potrzebne w trosce o solidarność z poszkodowanymi, nie załatwią wszystkiego.

Lepiej żyć czy mieć

Sytuacja jest nadzwyczajna. Dwa miesiące temu nikt nie mógł jeszcze przewidzieć, że tak szybko rozprzestrzeni się groźna zaraza SARS-CoV-2. Rząd może jedynie łagodzić skutki pandemii i chronić system służby zdrowia przed przeciążeniem. Dlatego wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego, a lekarze, politycy, celebryci namawiają nas do pozostania w domach (ale nie oznacza to niewychodzenia na spacer czy braku aktywności fizycznej na świeżym powietrzu, z dala od innych ludzi).

Musimy żyć jak na wojnie i nie mamy najmniejszego wpływu na kryzys – podobnie jak rząd, możemy tylko łagodzić skutki zarazy i dzięki obywatelskiej postawie odciążać szpitale. Zamknięcie granic państwa i kolejne niedogodności, które jeszcze przed nami, to nie są krótkowzroczne decyzje, jak usiłują przekonywać krytycy poczynań rządu. Oczywiście, ci należą do mniejszości, ponieważ ogromna rzesza Polaków wystraszyła się skutków zachorowań na korona-

Niektórzy wybrali się na turnusy turystyczne już po ostrzeżeniach WHO na początku marca. Rząd zorganizował dla nich transport wycarterowanymi samolotami LOT | fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

wirusa, biorąc sobie do serca prawdziwą apokalipsę we Włoszech czy w Hiszpanii.

Politycy rządzący zostali postawieni przed dylematem, w sytuacji nie do pozazdroszczenia. A mianowicie: lepiej żyć czy mieć? Czy ryzykować przeciążenie szpitali, czy minimalizować rozprzestrzenianie się wirusa? Przykład z samego ogniska zarazy nie pozostawia wątpliwości – od kąd wokół Wuhanu utworzono kordon sanitarny, nastąpił gwałtowny spadek zakażeń i ofiar śmiertelnych.

Błędy krajów Europy Zachodniej

Krytycy wprowadzenia quasi-stanu wyjątkowego powołują się na przykład brytyjski. Obawiają się, pewnie szczerze, o własne portfele i poziom zamożności bliskich w kolejnych miesiącach. O to, co ich czeka już po opanowaniu kryzysu, gdy wszystko wróci do normalności.

Przypadek Wielkiej Brytanii działa jednak na niekorzyść ich argumentów w zderzeniu z rzeczywistością. W tym czasie, gdy zwolennicy nicnierobienia i pozostawienia swobód obywatelom przez premiera Borisa Johnsona przekonywali, że to najlepsze rozwiązanie, koronawirus zarażał średnio jedną osobę dziennie. Nagle nastąpił lawinowy wzrost zachorowań. Pod koniec ubiegłego tygodnia przypadków śmiertelnych było już 21, a wczoraj (stan na środy poranek) – 71, przy

niemal 2000 stwierdzonych zakażeń. Brytyjskie ministerstwo zdrowia ostrzegało, że nastąpił największy jednodniowy wzrost od pojawienia się ogniska wirusa. Nie ma wątpliwości: jeśli Brytyjczycy nie podzielą losu Włochów, którzy oplakują swoich obywateli na potęgę, to będzie cud.

Włosi nie reagowali na ostrzeżenia premiera Giuseppego Conte. Chociaż zamknięto stadiony, w ostatnio rozegranej kolejce Serie A tłumy kibiców gromadziły się w knajpach, by wspólnie oglądać ulubione drużyny w akcji, popijać kawę i wino. Zaraza rozszerzała się w drastycznym tempie, choć u wielu osób nie dawała sygnałów. Włosi nie rezygnowali z imprez, odwiedzin bliskich, są bardzo rodzinnym i towarzyskim narodem. Płacą teraz za to cenę, bo stan wyjątkowy wprowadzono tam zbyt późno. Podobnie zresztą w Hiszpanii, gdzie już 14 tys. osób zakaziło się koronawirusem.

Nad Sekwaną odsetek zarażonych i zmarłych wzrasta lawinowo, ale Emmanuel Macron i premier Édouard Philippe nie widzieli żadnych przeszkód w zorganizowaniu wyborów samorządowych dla 45 mln uprawnionych. – Skoro nie boją się iść do sklepu, to nie będą się obawiali pójścia na wybory – stwierdził kompletnie odklejony od rzeczywistości szef francuskiego rządu.

Tymczasem zasady są proste: kwarantanna ogranicza pandemię, jakkolwiek bliski kontakt z obcymi osobami w małych pomieszczeniach może się przełożyć na życie przede wszystkim seniorów.

Gdyby polski rząd poszedł za przykładem Wielkiej Brytanii i za biernością władz w Madrycie i Paryżu, zostałby oskarżony o igranie ludzkim życiem. – Pracujcie, spotykajcie się, imprezujcie, nic nas to nie obchodzi – tak miałyby to wyglądać?! W sytuacjach nadzwyczajnych, takich jak pandemia zagrażająca życiu, utrata pieniędzy – mówiąc brutalnie – to problem najmniejszy z grona poważnych. Co z tego, że moglibyśmy zmienić fryzurę, obejrzeć ciekawy film w kinie, poćwiczyć na siłowni i kupić nowe ciuchy w galerii. My jesteśmy zdrowi, ale ktoś inny przez nas zostałby wysłany do szpitala. A być może z niego odesłany, gdyby zabrakło w nim miejsc!

Przypominam: we Włoszech trwa selekcja zakażonych koronawirusem. Niektóre starsze osoby kurują się w domach, bo nie ma dla nich miejsca na oddziałach zakaźnych, tworzonych na przódce gdzie popadnie. Tego scenariusza na pewno nie życzyliby sobie i innym przeciwnicy wprowadzonych restrykcji.

Odpowiedzialność państwa to czynnik decydujący

Do tych głosów dochodzą coraz częściej postawy rosz-

czeniowe obywateli, którzy wybrali się na turnusy turystyczne już po ostrzeżeniach WHO na początku marca. Rząd zorganizował transport wycarterowanymi samolotami LOT z wielu miejsc, a i tak słychać pomruki niezadowolenia w „Gazecie Wyborczej”: poszkodowani muszą zapłacić kilka stówek za przelot, niektórzy koczują w hotelach.

Przepraszam bardzo, a czy ktoś nakazał im ryzykować? Przecież wyjazd na wycieczkę w trakcie pojawienia się pierwszych ofiar śmiertelnych w Europie, nie wspominając o Azji, to była niesamowita nieodpowiedzialność. Teraz oczekiwanie, że państwo ma ratować nam tyłki gratis, bo od tego jest, to po prostu niegodziwa roszczeniowość.

Państwowy przewoźnik również traci na kryzysie epidemicznym. Piloci, załogi, specjaliści przygotowujący samolot poświęcają swój czas i tak naprawdę zdrowie, by polecieć po kilkadziesiąt tysięcy plażowiczów. Niektórzy mają jeszcze pretensje o to, że zostaną poddani kwarantannie w domu...

Jak to dobrze jednak, że na ogół spotykamy się z odpowiedzialną postawą i troską o wspólne dobro. Sąsiedzi chcą robić sobie wzajemnie zakupy, coraz więcej osób docenia wielki wysiłek lekarzy, pielęgniarek oraz ratowników medycznych w trudnym okresie. Okresie sprawdzianu dla państwa, ale też każdego z nas.

I na sam koniec zostawiam Państwa z pytaniem: co by było, gdyby opieka zdrowotna była jednak w całości prywatna? Jak zachowywałby się świat biznesu – czy patrzyłby na zysk, czy jednak przede wszystkim zdrowie pacjentów? Przyznam, że nie należę do przeciwników częściowej prywatyzacji służby zdrowia, ale uznaję, że jednak w tym segmencie to państwo powinno mieć najwięcej do powiedzenia. Kryzys związany z koronawirusem – mimo problemów i niedociągnięć (np. niektóre placówki pobierają opłaty za testy na obecność SARS-CoV-2) – dobitnie pokazuje, jak wiele znaczy odpowiedzialność państwa za obywateli.

„Jeśli jestem tym, co posiadam, i to stracę, czym wówczas będę? [...] Jeśli jestem tym, kim jestem, nie zaś tym, co posiadam, nikt nie może mnie pozbawić pewności ani zagrozić mojemu bezpieczeństwu i poczuciu tożsamości.”

HISTORIA \ Jak nasi przodkowie z zarazami walczyli

Choroba zakaźna – wejście wzbronione

Przedwojenne władze potrafiły nieźle sobie radzić z chorobami zagrażającymi życiu Polaków. Czyniły to szybko, sprawnie, a gdy zaszła potrzeba, stanowczo. I co najważniejsze – skutecznie.

Damian Szymczak

Na początku 1938 r. przez zachodnią Polskę, głównie województwo poznańskie, przetoczyła się pryszczycą. O jej pierwszym przypadku napisano 19 lutego.

Choroba wybuchła w majątku Kłęka pod Nowym Miastem nad Wartą. Władze zareagowały bardzo energicznie. Na miejsce przybył wojewódzki inspektor weterynarii. Z jego polecenia wszystkie dojazdy do majątku zostały zamknięte. Teren otoczyli policjanci, którzy całą dobę sprawdzali, kto tam wjeżdża i wyjeżdża z majątku. Miejscowym rol-

nikom zabroniono sprzedawać mleko, wszystkie zwierzęta były pod ciągłą obserwacją weterynaryjną. Te działania prewencyjne może trochę pomogły. Lecz i tak choroba rozprzestrzeniła się szybko na całą Wielkopolskę. Pod koniec lutego kilka jej rejonów zostało uznanych za teren zapowietrzony. Taką decyzję podjął wojewoda poznański. Najgorzej było w gminie Nowe Miasto. Cały jej teren był albo obszarem zapowietrzonym, albo zagrożonym.

O tym dyskutowano w stolicy

16 lutego w Warszawie w Ministerstwie Opieki Społecznej w departamencie służby zdrowia odbyło

się posiedzenie sekcji zwalczania chorób zakaźnych Państwowej Naczelnej Rady Zdrowia. Dyskutowano, czy pryszczycą może się odbić na zdrowiu ludzi. Uznano, że tylko w wyjątkowych sytuacjach choroba może się na nich przenieść, a nawet wtedy jej przebieg nie jest złośliwy.

Zmniejszenie pogłowia zwierząt natomiast musiało oznaczać mniej mleka i mięsa, a więc mniej żywności. Wówczas wielu Polaków nie dojadło, więc gdyby ich dostęp przede wszystkim do mięsa jeszcze zmniejszyć, to sytuacja mogłaby się okazać naprawdę alarmująca.

W trakcie spotkania stwierdzono jednak, że mięso oraz mleko zarażonych zwierząt po obróbce termicznej są zdatne do spożycia. Na koniec postulowano wzorem państw zachodnich stworzenie w Polsce specjalnej placówki zajmującej się badaniami nad pryszczycą u bydła.

Pryszczycą opanowana

O tym, jak szybko rozprzestrzeniła się ta choroba, świadczy fakt, że 17 lutego miejscowości zagrożone znajdowały się w 14 powiatach, a na początku marca już w 17. Na początku tego miesiąca wydano zakaz wywozu zwierząt racicowych za granicę. Dodajmy, że w marcu mniej lub bardziej liczne ogniska pryszczycy odnotowano w całej Polsce zachodniej – „do Wisły”.

10 marca u kilku rolników w Nowym Mieście wybito wszystkie zwierzęta, także koty i psy. Ubity inwentarz zakopano w dole o głębokości 4 m.

Wcześniej, bo pod koniec lutego, część wielkopolskich powiatów określono jako tereny zagrożone i wstrzymano ruch na granicy. Sytuacja jednak stale ulegała pogorszeniu.

W wyniku tych wszystkich działań już w marcu pryszczycą zaczęła powoli wy-

„Żelazną zasadą było, że nad wejściem na posesję, na której znajdowali się zarażeni ludzie, umieszczano napis z nazwą choroby, na którą cierpieli. Nie wolno im było przyjmować odwiedzin. Zalecano częste mycie rąk.”

gasać. W drugiej połowie 1938 r. została pokonana.

Tyfus w południowej Wielkopolsce

Na początku października 1934 r. w Piaskach (powiat gostyński) wybuchła epidemia duru brzuszego, czyli tyfusu. Choroba zatakowała 10 osób, jedna zmarła. Z kolei w Grabonogu zachorowały dwie osoby. W Gostyniu zaś było ich kilka. Władze miasta profilaktycznie do 12 października zamknęły szkoły.

W połowie kwietnia 1937 r. podano, że na terenie dwu gmin powiatu rawickiego wystąpił tyfus. Władze przystąpiły do walki z chorobą, ale przede wszystkim przeciwdziałały jej profilaktycznie. Starosta rawicki wydał zarządzenia „celem zwalczania tej choroby zakaźnej”, m.in. zabronił wszelkich zebrań i widowisk. Na walkę z chorobą chyba nie narzekali miejscowi uczniowie. Oprócz zakazu organizacji masowych spotkań starosta wydał jeszcze jedno zarządzenie. W obu gminach pozamykał szkoły na okres dwóch tygodni.

Nawet gdy wirus zniknie

Dawne archiwa przechowywały dla nas szczegółowe informacje, jak walczone z chorobami w gminie Włoszakowice (powiat leszczyń-

ski). Chorowano tam głównie na płonicę, jaglicę, dur brzuszny i gruźlicę.

O tym, jak zwalczano choroby, świadczy choćby historia 26-letniej mieszkanki Jezierzyc Kościelnych, która we wrześniu 1932 r. zachorowała na dur brzuszny. Lekarz powiatowy nakazał nad drzwiami jej domu umieścić trwałe napis o treści: „Choroba zakaźna – wejście wzbronione”. Ponadto wydał nakaz, by ustęp na podwórzu został uszczelniony. Zarządził także przeprowadzenie dezynfekcji oraz kazał wydać kobiecie szczepionkę. Jednocześnie informował, że za złamanie jego poleceń nałoży karę w wysokości 150 zł. Tu przypominamy, że ówczesne pieniądze miały realną wartość kilkanaście razy większą od dzisiejszych złotych.

W ogóle żelazną zasadą było, że nad wejściem na posesję, na której znajdowali się zarażeni ludzie, umieszczano napis z nazwą choroby, na którą cierpieli. Nie wolno im było przyjmować odwiedzin. Zalecano częste mycie rąk, w tym środkiem o nazwie Lisol. Do tego przeprowadzano dezynfekcje, a dzieci nie mogły chodzić do szkoły i wychodzić z domów.

Gdy choroba została opanowana, władze nadal interesowały się ludźmi, którzy mieli pecha w przeszłości na nią chorować. Przykładem wójt Włoszakowice, który w połowie lutego 1930 r. wysłał do jednej z mieszkanek Bukówca Górnego pismo urzędowe. Poleciał jej przysłać zaświadczenie lekarskie, z którego powinno wynikać, czy nadal leczy się na jaglicę oczną. Wcześniej, bo na początku stycznia, lekarz powiatowy informował wójta, że inna mieszkanka tej wsi również zachorowała na jaglicę. Przy tym przytoczył liczne paragrafy, na mocy których powinna się leczyć. Na koniec zobowiązywał go, by dopilnował, aby kobieta faktycznie się leczyła.

OGŁOSZENIE PŁATNE

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 114 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 65 t.j.), w związku z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.)

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia o zamiarze przeprowadzenia postępowania administracyjnego w sprawie stwierdzenia nabycia z mocy prawa, z dniem 1 stycznia 1999 r. przez Miasto Grybów – na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.) własności nieruchomości położonych:

w obrębie ewidencyjnym nr 3 Grybów, gmina Miasto Grybów, powiat nowosądecki,

województwo małopolskie, oznaczonych jako:

działka ewidencyjna nr 268 o pow. 0,4197 ha,

zajęta pod drogę gminną nr 290799 K relacji Grybów – Od Potoku Strzylawka do granicy z os. Biała Wyżna

działka ewidencyjna nr 178 o pow. 0,3616 ha,

zajęta pod drogę gminną nr 290800 K relacji Grybów – Droga wzdłuż gruntu „Organistówki” w obrębie ewidencyjnym nr 4 Grybów oznaczonych jako:

działka ewidencyjna nr 4 o pow. 0,0879 ha,

zajęta pod drogę gminną nr 290809 K relacji Grybów – od gruntów os. Strzylawki do posesji Stanisława Sekuły,

działka ewidencyjna: nr 688 o pow. 0,5810 ha,

zajęte pod drogę gminną nr 290828 K relacji Grybów – Od drogi Wojewódzkiej w kierunku Kozieńca,

w obrębie ewidencyjnym nr 2 Grybów oznaczonych jako:

działka ewidencyjna nr 25 o pow. 0,5467 ha,

zajęta pod drogę gminną nr 290767 K relacji Grybów – ul. Zdrojowa,

działki ewidencyjne: nr 295 o pow. 0,4533 ha i nr 449 o pow. 0,4057 ha,

zajęta pod drogę gminną nr 290737 K relacji Grybów – ul. Czerwona Góra,

działka ewidencyjna nr 234 o pow. 0,5467 ha,

zajęta pod drogę gminną nr 290786 K relacji Grybów – Od ul. Zdrojowej do posesji P. Stanisława Radzika, Jeżeli w terminie dwóch miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia, nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do przedmiotowych nieruchomości, zostanie wydana decyzja o stwierdzeniu nabycia tych nieruchomości przez uprawniony podmiot w miejsce dotychczasowych właścicieli.

Zgłoszenia należy kierować na adres:
Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie
Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości
Oddział Regulacji Stanu Prawnego
ul. Jagiellońska 52, 33-300 Nowy Sącz

KSIAŻKA \ Czego uczy nas Prymas Tysiąclecia w czas zarazy?

Bóg, człowiek, naród, miłość i solidarność

Książka ks. Jerzego Jastrzębskiego „Paragraf w sercu. Kardynał Stefan Wyszyński o miłości i sprawiedliwości społecznej” dobrze przygotowuje nas do jednego z najważniejszych wydarzeń tego roku, do uroczystości potwierdzenia świętości Prymasa Tysiąclecia, która – wszyscy mamy nadzieję – odbędzie się 7 czerwca na pl. Piłsudskiego w Warszawie.

Olga Okoniewska

Ekspansja COVID-19 jest nie tylko testem dla polskiego państwa, lecz także dla całego narodu oraz dla wspólnoty Kościoła. Zobaczmy, jak do śmiertelnych wyzwań przygotowywał Polaków kard. Stefan Wyszyński.

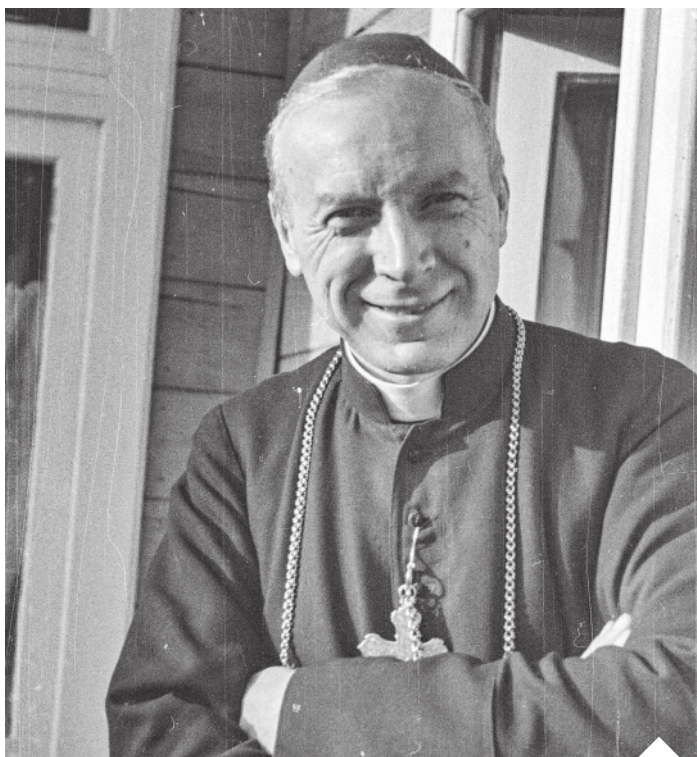
Książka ks. Jastrzębskiego, wydana w 2014 r., klarownie przybliży czytelnikowi jego nauczanie, pokazuje oryginalność i aktualność jego kaznodziejstwa. Cztery z pięciu jej rozdziałów poruszają fundamentalne odniesienia wiary. Są nimi: człowiek, rodzina, naród i państwo. Mamy więc rozdział przedstawiający

prymasowskie rozumienie troski Kościoła o miłość i sprawiedliwość społeczną wobec człowieka, o miłość i sprawiedliwość w rodzinie, w państwie, a wcześniej, przed odniesieniem do państwa, Kościół ukazany jest jako stróż życia narodu i jego praw. Pierwszy rozdział natomiast traktuje o dziele życia Prymasa Tysiąclecia, o Wielkiej Nowennie, która przeorała Polskę i w wyniku której do zakładów pracy, w tym do Stoczni Gdańskiej, popłynął strumień uświadomionych religijnie i patriotycznie, uwłaszczonych duchowo przez prymasa chłopów, którzy już jako robotnicy dokonali bezkrwawej rewolucji Solidarności i po

10 latach obalili system komunistyczny.

Prymas Wyszyński miał niezwykle wyrazistą świadomość swojej misji i posłannictwa w kierowaniu Kościołem w Polsce. I poradził sobie z czerwoną zarazą najlepiej ze wszystkich hierarchów za żelazną kurtyną. Wiedział, z kim walczy. Pisał: „Przestudiowałem »Kapitał« trzy razy... Przecież bez wiedzy i wiary trudno przebudowywać ustrój”. Taką była jego perspektywa, taka wizja i zamierzenie.

Jego chrześcijańska koncepcja miłości i sprawiedliwości społecznej była polemiką nie tylko z marksizmem, lecz także z każdym rodzajem fałszywego myśle-

My, Polacy, musimy troszczyć się o wieczność i o doczesność. Prymas Tysiąclecia wskazuje, że fundamentem naszych działań ma być relacja z Bogiem i szukanie wsparcia Matki Chrystusa | fot. NAC/d

nia, z każdą ideologią. My, Polacy, musimy troszczyć się o wieczność i o doczesność, a fundamentem naszych działań ma być relacja z Bogiem i szukanie wsparcia Matki Chrystusa.

Mamy dziś do czynienia z końcem ery ideologii. Kard. Stefan Wyszyński do-

brze nas na ten czas przygotował. I nie ma znaczenia, czy myślimy o paraliżującej społeczeństwa pandemii, czy o agresji tęczowej zarazy i ekoreligii, czy też o ekspansji udającej religię totalnej ideologii islamu. Przed nami albo chaos, albo chrześcijaństwo.

#ZostańwDomu. Sztuka przyjdzie do ciebie

ZBIORY ONLINE \ Dziś proponujemy Czytelnikom bogatą ofertę, którą przygotowały instytucje kultury prowadzone lub współprowadzone przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Duży zestaw linków można znaleźć na stronie resortu.

Zwiedzajmy, słuchajmy koncertów, czytamy, oglądamy i kontemplujemy sztukę – zachęca na swojej stronie (www.gov.pl/web/kultura) MKiDN w artykule zatytułowanym „#Zostańwdomu. Sztuka przyjdzie do ciebie”. Znajdziemy tam wykaz prowadzonych lub współprowadzonych przez resort instytucji wraz z linkami do nich. To: 24 muzea, sześć instytucji, filharmonie i opery.

Muzea udostępniają swoje zbiory zwiedzającym online, proponują wirtualne spacerki, ale często mają także specjalną ofertę edukacyjną dla dzieci z propozycją publikacji w wersji elektronicznej, gier i filmów. Ot, choćby na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Kielcach (www.mnki.pl) można obejrzeć niektóre eksponaty, odbyć wirtualny spacer po ogrodzie, zobaczyć fil-

my z cyklu „Muzealne lekcje” (np. „Za barokową kurtyną”) lub poznać historię dziewczynki w czerwonej sukience. Nie tylko najmłodsi będą się dobrze bawić, grając w grę „W XVII-wiecznej szafie”.

Słuchowisko dla dzieci „Krótkie spięcie” przygotował Zamek Królewski na Wawelu. Na stronie internetowej 3d.wawel.krakow.pl można wirtualnie zwiedzić Kolekcję Lanckorońskich. Placówka zachęca też do pobrania aplikacji mobilnej „Wawel”, która pozwala przyswoić dużo ciekawych informacji.

Aplikację VR „Śladami świętego. Wirtualne Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II” przygotowała placówka w Wadowicach, z kolei Centrum Historii „Zajeżdźnia” we Wrocławiu zachęca do zwiedzania online wystawy „Raj doczesny komunistów”. Wiel-

bicielom sportu polecamy ekspozycję „(Nie)zapomniany bohater Wrocławia trener Władysław Żmuda” (www.trenerzmuda.pl/mobile), a miłośnikom historii – filmy przygotowane przez Muzeum Historii Polski dostępne na kanale YouTube.

Bogatą ofertę multimedialną przygotowały instytucje kultury. Polskie dziedzictwo kulturowe poznać można na portalu Zabytek.pl. Instytut Polonika proponuje do wykorzystania zarówno w nauce, jak i w zabawie nową serię „Domowa wyprawa tropem poloników”, przygotowaną specjalnie na czas kwarantanny. Z kolei Instytut Adama Mickiewicza na stronie internetowej Culture.pl opublikował specjalny przewodnik #KulturaZdalnie.

Anna Krajewska

Nie żyje Emil Karewicz

POŻEGNANIE \ Wczoraj nad ranem w szpitalu zmarł aktor teatralny i filmowy Emil Karewicz. W ubiegłym tygodniu skończył 97 lat. Największą popularność przyniosły mu role króla Władysława Jagiełły w „Krzyżakach” i Brunnera w serialu „Stawka większa niż życie”.

„Bo poza aktorstwem nic dla mnie nie istnieje. Raz podłubię sobie tu, raz tam, mam na myśli majsterkowanie. Raz kopnę tu, raz tam, mówię o ogródku, ale to wszystko nie to... Moje życie wypełniło aktorstwo. Nawet w czasie wojny, w wojsku, w teatrze przyfrontowym było moim celem” – mówił Karewicz 10 lat temu na łamach „Super Expressu”.

Urodził się 13 marca 1923 r. w Wilnie. Tam też rozpoczął karierę aktorską, na początku na deskach Teatru Małego. W czasie II wojny światowej przeszedł szlak z 2 Armią WP do Berlina. W filmach grał od 1950 r., wystąpił łącznie w 150 produkcjach. Pierwszym filmem z jego udziałem była „Warszawska premiera” Jana Rybkowskiego. Karewicz wystąpił też w „Kanałach” Wajdy (jako porucznik „Mądry”) i w „Cieniu” Kawalerowicza (jako prowokator Jasieczka).

Emil Karewicz był ambasadorem Domu Artystów Weteranów w Skolimowie | fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

Największą sławę przyniosły mu role króla Jagiełły w „Krzyżakach”, oficera gestapo w „Jak rozpętałem II wojnę światową” oraz Hermanna Brunnera w serialu „Stawka większa niż życie”.

(AnKraj)

2 OPINIE

4-5 POLSKA

6 SPOŁECZEŃSTWO

7 ŚWIAT

8-13

GOSPODARKA

14-16

PUBLICYSTYKA

17

KULTURA

18

PROGRAM TV/MOTO

20 SPORT

fot. Krzysztof Sitkowski/Gazeta Polska

TRANSMISJA MSZY ŚW. \ Episkopat zachęca do uczestnictwa w liturgii eucharystycznej za pośrednictwem mediów lub online. TV Republika codziennie o godz. 7 transmituje mszę św. z sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. Dziś uroczystość św. Józefa, Oblubieńca NMP.

Programy autorów „Codzienniej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono. Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM
RANO	08:00 Wiadomości 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Korona królów (350) - serial 09:15 Ranczo (124) - serial 10:05 Komisarz Alex (132) - serial 11:00 Skoki narciarskie: Miśtrzostwa świata w lotach narciarskich - Planica 2020 12:10 Wiadomości 12:25 To się oplaca 12:45 Natura w Jedynce 14:00 Elif (690) - serial 15:00 Wiadomości	07:15 Pytanie na śniadanie 11:00 Panorama 11:10 Pytanie na śniadanie 11:35 Rodzinka.pl (116) - serial 12:00 Barwy szczęścia (2218) - serial 12:35 Koło fortuny - teleturniej 13:05 Va banque - teleturniej 13:35 Na sygnale (217) - serial 14:10 Na dobre i na złe (772) - serial 15:10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (91) - serial	06:50 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 07:50 Doradca smaku 08:00 Dzień Dobry TVN 11:30 Afera fryzjera - pr. rozryw. 12:15 Ukryta prawda (1133) - serial 13:15 Szpital (345) - serial 14:15 Detektywi (424) - serial 14:50 Detektywi (425) - serial 15:25 Milionerzy - teleturniej 16:00 Szpital (346) - serial 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 Ukryta prawda (1134) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport, pogoda 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej (3041) - serial 20:55 Milionerzy - teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:30 Ile waży koń trojański? - komedia, Polska 2008.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 09:00 Malanowski i partnerzy (356) - serial 09:30 Malanowski i partnerzy (357) - serial 10:00 Sekrety rodziny (14) - serial 11:00 Dlaczego ja? (841) - serial 12:00 Gliniarze (392) - serial 13:00 Trudne sprawy (925) - serial 14:00 Pierwsza miłość (3037) - serial 14:45 Dlaczego ja? (971) - serial 15:50 Wydarzenia 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (434) - serial 17:00 Gliniarze (424) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3038) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport, pogoda 19:30 Świat według Kiepskich (284) - serial 20:05 Nasz nowy dom - reality show 21:10 Przyjaciółki (173) - serial 22:10 Zdrady (126) - serial 23:10 Plan lotu - thriller, USA 2005. Kyle Pratt leci wraz z córką do Nowego Jorku. W trakcie lotu, kiedy Kyle śpi, jej córka znika. Nikt z pasażerów jej nie widział a kobieta nie ma wsparcia ze strony załogi, którzy uważają, że jest nieźrównoważona psychicznie.	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach 07:37 Polska na dzień dobry 09:30 Telezakupy 09:45 Wolne głosy - popołudnie 10:20 Telezakupy 10:35 Dziennikarski poker - zaprasza Dorota Kania 11:25 Telezakupy 11:40 Mówi się... 12:05 Pilnujmy Polski! 12:25 Telezakupy 12:40 Polska na dzień dobry 13:50 Telezakupy 14:05 Na pomoc! 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Republika po południu 17:15 Wolne głosy - popołudnie 17:30 Republika - flash 17:40 Nie dajmy się epidemii 18:00 Przekaz dnia 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:52 Prognoza pogody 18:55 Kulisy manipulacji - flesz	07:00 Próba wiary 07:50 Kolory świętości 08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo Życia 08:45 Ivato 09:00 Na zdrowie 09:30 Regał 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończonych 11:25 Myśląc Ojczyznę 11:35 Naprotechnologia 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 13:20 Filmowe zyciorysy 14:45 Joanna d'Arc 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Porady medyczne bonifratrów 17:05 Czy udało się zabić prawdę 17:30 Okiem kamery 17:55 Rekolekcje wielkopolskie 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończonych 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Najstarszy ministrant w Polsce. Pan Zygmunt 22:35 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny VIII rok 00:00 Słowo Życia
PO POŁUDNIU	15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (133) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3632) - serial 18:30 Korona królów (351) - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (265) - serial 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Va banque - teleturniej 18:55 Rodzinka.pl (117) - serial 19:30 Barwy szczęścia (2218) - serial	18:00 Ukryta prawda (1134) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport, pogoda 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej (3041) - serial 20:55 Milionerzy - teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:30 Ile waży koń trojański? - komedia, Polska 2008.	15:50 Wydarzenia 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (434) - serial 17:00 Gliniarze (424) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3038) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport, pogoda 19:30 Świat według Kiepskich (284) - serial 20:05 Nasz nowy dom - reality show 21:10 Przyjaciółki (173) - serial 22:10 Zdrady (126) - serial 23:10 Plan lotu - thriller, USA 2005. Kyle Pratt leci wraz z córką do Nowego Jorku. W trakcie lotu, kiedy Kyle śpi, jej córka znika. Nikt z pasażerów jej nie widział a kobieta nie ma wsparcia ze strony załogi, którzy uważają, że jest nieźrównoważona psychicznie.	18:52 Prognoza pogody 18:55 Kulisy manipulacji - flesz 19:00 Oddaję Państwu głos: 19:45 Przekaz dnia 20:00 W punkt 20:25 Mówi się... 21:00 Biznes Polska 21:30 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:30 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily	19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Najstarszy ministrant w Polsce. Pan Zygmunt 22:35 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny VIII rok 00:00 Słowo Życia
WIECZOREM	20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:35 Ojciec Mateusz (294) - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:25 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:00 Magazyn kryminalny 997 23:50 Magazyn Ekspresu Reporterów 00:55 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:35 Godziny grozy (5) - serial	20:10 Barwy szczęścia (2219) - serial 20:45 Filmowe czwartki: Wielki Gatsby - melodramat, Australia/USA 2013, reż. Baz Luhrmann. 23:20 Szlak śmierci - film sensacyjny, Meksyk/USA 2009, reż. James Cotten 01:05 Na granicy - dramat sensacyjny, USA 1982 03:00 Dzielnica bankowa (6) - serial	20:10 Barwy szczęścia (2219) - serial 20:45 Filmowe czwartki: Wielki Gatsby - melodramat, Australia/USA 2013, reż. Baz Luhrmann. 23:20 Szlak śmierci - film sensacyjny, Meksyk/USA 2009, reż. James Cotten 01:05 Na granicy - dramat sensacyjny, USA 1982 03:00 Dzielnica bankowa (6) - serial	20:10 Barwy szczęścia (2219) - serial 20:45 Filmowe czwartki: Wielki Gatsby - melodramat, Australia/USA 2013, reż. Baz Luhrmann. 23:20 Szlak śmierci - film sensacyjny, Meksyk/USA 2009, reż. James Cotten 01:05 Na granicy - dramat sensacyjny, USA 1982 03:00 Dzielnica bankowa (6) - serial	18:52 Prognoza pogody 18:55 Kulisy manipulacji - flesz 19:00 Oddaję Państwu głos: 19:45 Przekaz dnia 20:00 W punkt 20:25 Mówi się... 21:00 Biznes Polska 21:30 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:30 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily	19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Najstarszy ministrant w Polsce. Pan Zygmunt 22:35 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny VIII rok 00:00 Słowo Życia
	TVP INFO	TVP INFO				
		21:26 Kasta - magazyn Kontrowersyjne wyroki sądów, głośne procesy, debata na temat reformy sądownictwa i kondycji polskiego wymiaru sprawiedliwości.				

Strefa Wolnego Słowa

„GAZETA POLSKA” \ Tygodnik

Chińska choroba
a wojna cenowa

W numerze 12/2020 polecamy Państwu artykuł Antoniego Rybczyńskiego „Rosja w czasach zarazy”. Straty ekonomiczne spowodowane kryzysem na rynku chińskim (koronawirus) to dziś nie największy problem Rosji. Większym wyzwaniem dla gospodarki jest rozpętana właśnie wojna naftowa, w której biorą też udział Arabia Saudyjska i USA. Rosyjski rząd zapewnia, że przetrwa spadki cen ropy, bo odłożył wystarczająco dużo pieniędzy. Tymczasem Putin chce zapewnić sobie dożywotnią władzę i obiecał ogromne wydatki socjalne.

Auto wygląda z zewnątrz na większe, niż jest | fot. mat. pras.

Bagażnik nieduży, ale ustawny

MOTORYZACJA \ Škoda Kamiq 1,0 TSI 115 KM DSG Style

Wyjątkowo udany debiut

Igor Szczęsnowicz

Modelowa ofensywa Škody w pełni. Niedawno testowaliśmy rodzinną Scalę, dzisiaj czas na auto z jakże modnej ostatnio półki crossoverów – Kamiq.

Kamiq to w języku zamieszkujących Grenlandię Inuitów „zdolność dopasowywania się do każdej sytuacji”. Nic dodać, nic ująć – ten samochód

potrafi dopasować się do każdego warunków.

Zgrabna sylwetka auta sugeruje, że mamy do czynienia z samochodem o numer większym niż w rzeczywistości, mini-SUV-em niemal. Niewiele ponad cztery metry długości, a w środku dużo miejsca dla podróżujących czterech osób. Bagażnik ma pojemność bazową 400 litrów, ale dzięki regularnym kształtom możemy w nim spakować sporo władować. Spakowanie się

na zimowy wyjazd trzech osób nie sprawiło problemów. Fotele są wygodne, a wyposażenie w wersji Style niemal pełne.

Samochód bardzo przyjemnie się prowadzi, znakomicie wchodzi w zakręty i trzyma się drogi jak przyklejony. Dzięki niewielkim rozmiarom auto dobrze czuje się w mieście, a pojemność kabiny i idealnie dobrany silnik sprawiają, że długie podróże okazują się całkiem przyjemne.

A właśnie, kwestia silnika. W niedawnym teście Scali bardzo narzekałem na tę jednostkę napędową – benzynowy motor o mocy 115 koni. Że mało dynamiczny, że za dużo spala benzyny. Tutaj silnik był

DANE TECHNICZNE	
Silnik/pojemność (ccm)	999
Moc (kW/KM/obr./min)	85 kW/115 KM 6400 obr./min
Maks. mom. obr. (Nm/obr)	200/2000-3500
Przyspieszenie 0-100 km/h (s)	10 s
Prędkość maks. (km/h)	193 km/h
Zużycie paliwa wg producenta (średnie)	5,1/100 km
Masa własna/Dopuszczalna masa (kg)	1251 kg/1734 kg
Wymiary (dł./szer./wys. mm)	4241/1793/1531
Pojemność bagażnika (l)	400-1395 l
Cena (1.0 TSI 95 KM Active):	67 150 zł
Samochód testowy	ok. 95 000 zł
Wyposażenie m.in.: 6 poduszek, dwustrefowa klima aut., ABS, ESP, felgi aluminiowe, system multimedialny, czujniki parkowania z przodu i tyłu	

ten sam (różnica była tylko taka, że Kamiq miał automatyczną skrzynię biegów, a Scala – manualną), a wrażenia z jazdy jakże inne. Dynamika wzorowa, spalanie niewielkie (ok. 6 litrów średnio), zadziwiająca sprawa! Tak jak zadziwiająco dobra jest ta nowa Škoda. Kamiq oferowany jest jeszcze z dwoma innymi benzynowymi silnikami: o mocy 95 i 150 KM.

PS W teście Scali wspomniałem, że producent zaproponował tylko dwie wersje silnika, benzynowy i diesel, oba o mocy 115 koni. Niestety, korzystałem z nieaktualnego cennika. Teraz Scala oferowana jest także z litrową benzyną o mocy 95 KM (ceny od 65 tys. zł) i benzynowym silnikiem o pojemności 1,5 litra i mocy 150 KM (ceny od 79,5 tys.).

KRS 0000309499

Przekaż swój **1%** podatku
na **STREFĘ WOLNEGO SŁOWA**
DZIĘKUJEMY!

Pamiętaj
o wpisaniu nr KRS
0000309499

Pamiętaj
o wpisaniu
celu szczegółowego
**NIEZALEŻNE
MEDIA SWS**

Oblicz
1%

I. INFORMACJA O DOCHODACH (PRZYCHODACH) WYKAZYWANYCH NA PODSTAWIE ART. 45 UST. 3c USTAWY		
122. Kwota dochodów (przychodów)		
J. WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)		
Należy podać numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (numer KRS) organizacji wybranej z wykazu prowadzonego na podstawie odrębnych przepisów oraz wysokość kwoty na jej rzecz.		
123. Numer KRS	Wnioskowana kwota	124.
0000309499	Kwota z poz. 124 nie może przekroczyć 1% kwoty z poz. 113 po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.	oblicz 1%
K. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE		
Podatnicy, którzy wypełnili część J, w poz. 125 mogą podać cel szczegółowy 1%, a zaznaczając kwadrat w poz. 126 wyrazić zgodę na przekazanie OPP swojego imienia, nazwiska i adresu wraz z informacją o kwocie z poz. 124. W poz. 127 można podać dodatkowe informacje, np. ułatwiające kontakt z podatnikiem (telefon, e-mail).		
125. Cel szczegółowy 1%	126. Wyrażam zgodę	
NIEZALEŻNE MEDIA SWS	☒	
127.		

FUNDACJA
NIEZALEŻNE
MEDIA

GAZETA POLSKA

niezależna.pl

NA POMOC \ W obiekcie usytuowanym przy stadionie Stamford Bridge zakwaterowanie znajdzie personel medyczny walczący z pandemią koronawirusa. Pomoc skierowana jest przede wszystkim do szpitali w północno-zachodniej części Londynu. Wszelkie koszty pokryje rosyjski właściciel Chelsea Roman Abramowicz.

TOKIO 2020 \ Międzynarodowy Komitet Olimpijski nie planuje przełożenia imprezy

MKOl chce igrzysk

Krytykowany przez niektórych sportowców Międzynarodowy Komitet Olimpijski broni decyzji o utrzymaniu terminu igrzysk w Tokio mimo pandemii koronawirusa. „Nie ma idealnego rozwiązania. To sytuacja wyjątkowa” – napisał MKOl w oświadczeniu.

Krzysztof Oliwa

We wtorek po telekonferencji z przedstawicielami międzynarodowych federacji poszczególnych dyscyplin wydano oświadczenie, w którym stwierdzono, iż „na tym etapie nie są potrzebne żadne drastyczne decyzje”. Zapelowano także do sportowców, aby kontynuowali przygotowania do olimpiady w Japonii na tyle, na ile mogą.

Spotkało się to z nieprzychylną reakcją niektórych z nich, m.in. złotej medalistki z Rio de Janeiro w skoku o tyczce, Greczynki Ekaterini Stefanidi, mistrzyni świata w siedmioboju, Brytyjki Katariny Johnson-Thompson czy byłej kanadyjskiej hokeistki Hayley Wickenheiser – czterokrotnej triumfatorce turniejów olimpijskich, obecnie członkini MKOl.

Pandemia koronawirusa, wykrytego po raz pierwszy w grudniu ub.r. w chińskim Wuhanie, torpeduje zdecy-

Igrzyska olimpijskie w Tokio mają się rozpocząć 24 lipca | fot. Athit Perawongmetha/Reuters

dowaną większość imprez sportowych, w tym zawody kwalifikacyjne do igrzysk. Dotychczas potwierdzono ok. 200 tys. przypadków zakażenia na całym świecie, zmarło ponad 8 tys. osób.

– Z jednej strony na cztery miesiące przed rozpoczęciem

igrzysk jesteśmy zachęcani do kontynuowania przygotowań przez MKOl, z drugiej – rząd nakazuje izolację w domach, a bieżnie, siłownie i inne obiekty publiczne są zamknięte. Czuję, że nakłada się na mnie presję, abym zachowała reżim tre-

ningowy, a jest to niemożliwe. [...] W tym momencie trudno jest rozpocząć sezon, skoro zmieniło się wszystko oprócz najważniejszego terminu – powiedziała Katarina Johnson-Thompson.

Stefanidi stwierdziła z kolei wprost, że codzienne

treningi są ryzykiem dla zdrowia sportowców, ich rodzin, a także dla zdrowia publicznego. – Nie chodzi o to, jaka będzie sytuacja za cztery miesiące, tylko jaka jest teraz. Stawiamie nas w niebezpiecznej sytuacji dzisiaj, nie za cztery miesiące – denerwowała się Greczynka.

„Trzymanie się tej ścieżki z taką determinacją jest nieczułe i nieodpowiedzialne, biorąc pod uwagę sytuację ludzkości” – napisała z kolei w mediach społecznościowych Wickenheiser.

W odpowiedzi MKOl wydał oświadczenie, które rozesłał do niektórych mediów, m.in. do francuskiej agencji AFP. „Nie ma idealnego rozwiązania tej sytuacji, dlatego liczymy na odpowiedzialność i solidarność sportowców. To wyjątkowa sytuacja, która wymaga wyjątkowych rozwiązań. MKOl z determinacją poszukuje takiego, które w jak najmniejszym stopniu wpłynie na sportowców, a jednocześnie ochroni ich zdrowie oraz dobro igrzysk” – napisano.

We wtorek poinformowano, że jeśli nie uda się przeprowadzić zaplanowanych imprez kwalifikacyjnych, o przyznaniu miejsc na igrzyska w Japonii mogą decydować np. rankingi międzynarodowych federacji lub wyniki wcześniejszych zawodów. Niewykluczone jest też zwiększenie liczby uczestników olimpiady.

KRZYŻÓWKA

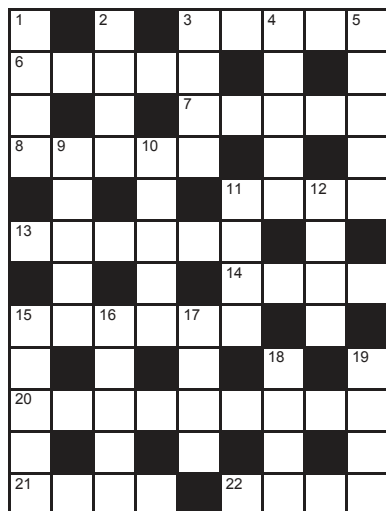
POZIOMO

- 3) na wierzch wypływa
- 6) ptaków przed zimą
- 7) 52 karty do gry
- 8) stolica Japonii
- 11) halucynacje, przywidzenie
- 13) giełdowy pośrednik
- 14) sportowe ubranie
- 15) choroba oczu
- 20) krótka, wesoła opowieść
- 21) kojarzy pary
- 22) rudy nalot

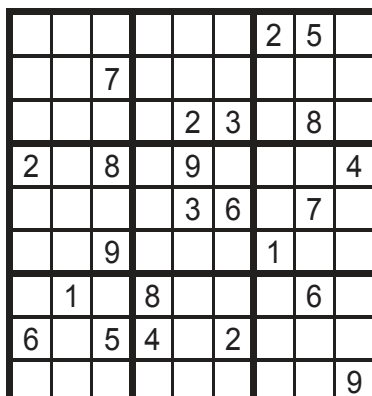
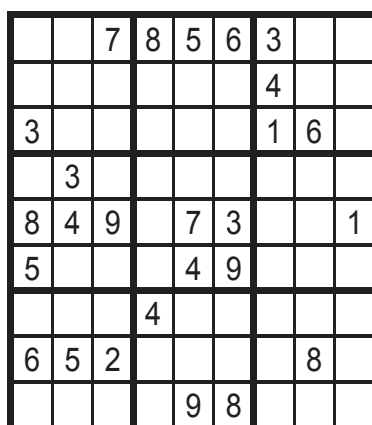
PIONOWO

- 1) kowbojski pistolet
- 2) wysoki na osiedlu
- 3) imię Bismarcka
- 4) religia muzułman
- 5) ostrzega przed niebezpieczeństwem
- 9) japoński port na Honsiu
- 10) pot. choinka

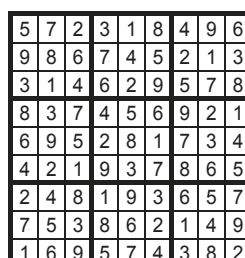
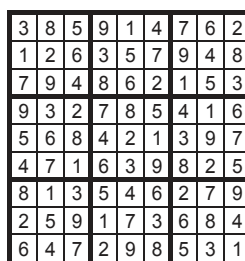
- 11) kwatery chana
- 12) wezwanie, odezwa
- 15) słucha bacy
- 16) taniec z Rio
- 17) przewód gazowy
- 18) porcja do martena
- 19) napój z ekspresu

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

**Gazeta
Polska**
codziennie

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gojska,
Olga Doleśniak-Harczuk

Wydawca numeru: Olga Doleśniak-Harczuk
Sekretarz redakcji: Katarzyna Rączkowska
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska,
Katarzyna Szol, Piotr Łukasik
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczepanowicz (z-ca)
Świat: Olga Alehno (kier.), Konrad Wysocki (z-ca)
Obrona narodowa: Igor Szczepanowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.),
Wojciech Mucha (p.o. z-cy kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Anna Krajcowska (p.o. z-cy kier.)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.),
Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Rączkowsk,
Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielkucki
Fotodrycka: Maja Wójcik, Karolina Jonderko
Wydawca: Forum SA
Zarząd: Grzegorz Tomaszewski
Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74
Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik, tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Druk: Seregni Printing Group, Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: RUH SA (krajowa i zagraniczna),
Garmond Press SA (krajowa)
Prenumerata e-wydawni: www.gpcodziennie.pl
www.facebook.com/GPCodziennie
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.
Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

Czwartek
19/03/2020

gpcodziennie.pl | niezalezna.pl | facebook.com/GPCodziennie
twitter.com/GPCodziennie | redakcja@gpcodziennie.pl
Biuro ogłoszeń: reklama@gpcodziennie.pl, tel. 22 659 01 74

KORONAWIRUS POMOC DLA SENIORÓW

Wolontariusze ruszyli do pomocy

Na mieście można spotkać sporo starszych osób idących z zakupami, którym najwidoczniej nie ma kto pomóc

| fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Koronawirus dla osób starszych, które mają osłabioną odporność immunologiczną, może być szczególnie groźny – zwłaszcza niewydolność oddechowa i choroby układu krążenia sprzyjają wnikaniu wirusów. Stąd tak ważne jest, aby w tym trudnym czasie, kiedy epidemia się rozprzestrzenia, seniorzy pozostali w swoich domach.

Anna Majowicz

W związku z rosnącą liczbą zachorowań na koronawirusa we Wrocławiu odwołano wszystkie wydarzenia dla seniorów. Zamknięto Wrocławskie Centrum Seniora oraz punkty informacyjne WCS przy pl. Dominikańskim i pl. Solidarności (zaprzeszono wydawania Wrocławskich Kart Seniora). Również w domach pomocy społecznej wstrzymano wszelkie odwiedziny. To jednak nie oznacza, że nasi seniorzy pozostawieni zostali samym sobie!

W trosce o najstarszych mieszkańców miasta Duszpasterstwo Akademickie Wawrzyny i Radio Rodzina zorganizowały akcję „Zakupy dla seniora!”. – W ramach akcji każdy potrzebujący senior z Wrocławia może zgłosić listę niezbędnych produktów, a nasi pracownicy wraz ze studentami zatroszczą się o to, by zakupy zosta-

\\ Akcja działa na zasadach wolontariatu, seniorzy ponoszą jedynie koszt zamówionych produktów. Swoje potrzeby mogą zgłaszać codziennie od 8-18. – Do tej pory potrzebę zrobienia zakupów zgłosiło zaledwie kilku seniorów, jesteśmy jednak przygotowani na większą skalę, ponieważ chętnych do pomocy nie brakuje – zaznacza Krzysztof Pieszko, redaktor Radia Rodzina \\

ły zrealizowane i dostarczone pod wskazany adres – mówi Krzysztof Pieszko, redaktor Radia Rodzina.

Jak powiedział „Dodatkowi Dolnośląskiemu”, akcja działa na zasadach wolontariatu, seniorzy ponoszą jedynie koszt zamówionych produktów. Swoje potrzeby mogą zgłaszać codziennie w godz. 8-18. – Do tej pory potrzebę zrobienia zakupów zgłosiło zaledwie kilku seniorów, jesteśmy jednak przygotowani na większą skalę, ponieważ chętnych do pomocy nie brakuje – zaznacza radiowiec.

Wrocławscy seniorzy mogą liczyć również na pomoc ze strony sąsiadów. Akcje wsparcia dla osób starszych zainicjowały m.in. Rady Osiedla Oporów i Księża, pomagają także wolontariusze i organizacje pozarządowe. Wolontariusze nie tylko robią zakupy, ale również wyprowadzają psy i pomagają w załatwianiu spraw urzędowych.

CZYTAJ WIĘCEJ NA s.2

KGHM

Produkcja płynu do dezynfekcji rąk

KGHM Polska Miedź poinformowała o rozpoczęciu produkcji płynu do dezynfekcji rąk w wariantach podstawowym i wzmocnionym H_2O_2 . Płyn ma być dostarczony do szpitali, urzędów i firm.

O planach rozpoczęcia produkcji płynu do dezynfekcji rąk KGHM informował już w ubiegłym tygodniu. Płyn produkuje należąca do KGHM spółka NITROERG. Spółka przeszła tzw. szybką ścieżkę w zakresie konsultacji i uzyskała zgody Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych. – Podjąłem decyzję o natychmiastowym przestawieniu naszej linii produkcyjnej i uruchomie-

niu produkcji płynu do dezynfekcji rąk na masową skalę – poinformował prezes KGHM Polska Miedź Marcin Chłudziński. Dodał, że w ciągu 10-14 dni KGHM będzie w stanie produkować 20 ton tego płynu na dobę. Płyn w wariantach podstawowym i wzmocnionym w pierwszej kolejności trafi do szpitali, urzędów i firm. Będzie dystrybuowany w trzech wariantach objętości: 5, 20 i 1000 l. – Mam świadomość szczególnej odpowiedzialności, która spoczywa na spółkach skarbu państwa w tej trudnej sytuacji. To czas odważnych decyzji, ludzkiej solidarności i elastycznego reagowania na wyzwania i potrzeby społeczeństwa – podkreślił Chłudziński.

(jw/PAP)

fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

REMONT BASENU LETNIEGO PRZEŁOŻONY

ŚWIDNICA \ Prezes Świdnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Jacek Sochacki podjął decyzję o unieważnieniu przetargu dotyczącego modernizacji basenu letniego w Świdnicy. W uzasadnieniu czytamy: „W trakcie trwania procedury przetargowej Zamawiający oraz Gmina Miasto Świdnica będąca 100% udziałowcem spółki zostali poinformowani o odmowie ze strony banku finansowania przedmiotowej inwestycji na pierwotnie ustalonych warunkach”.

fot. mat. pras./d

KORONAWIRUS

Pomoc sąsiedzka i instytucjonalna

W związku z rosnącą liczbą zachorowań na koronawirusa, który jest szczególnie niebezpieczny dla osób starszych, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego rozpoczęło systematyczne monitorowanie seniorów w wieku 90+ oraz kombatantów Armii Krajowej.

Anna Majowicz

Do naszego programu Szmaragdowa Wrocławska Karta Seniora (który zapewnia wrocławianom w wieku 90 lat i więcej promocyjne oferty przygotowane przez partnerów Wrocławskiej Karty Seniora) zapisało się blisko 800 osób. Dzięki rejestracji do programu posiadamy bazę danych tych osób i możemy monitorować, czy wszystko jest u nich w porządku – mówi Balbina Bujak z Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS). Jak powiedziała „Dodatekowi Dolnośląskiemu”, w niespełna tydzień udało się skontrolować sytuację u 400 osób. – Podczas rozmowy pytamy seniorów o stan ich zdrowia, a przede wszystkim sprawdzamy, czy mają kogoś, kto mógłby się nimi zająć.

– Na szczęście większość osób starszych, z którymi do tej pory udało nam się porozmawiać, może liczyć na pomoc rodziny i sąsiadów – mówi wrocławianka. Pracownicy WCRS zachęcają seniorów, by do minimum ograniczyli wychodzenie z domu. – Oferujemy pomoc w zrobieniu zakupów i realizacji recept. Przygotowujemy również naszym seniorom paczki żywnościowe, które finansuje miasto Wrocław. W paczkach znajdują się najpotrzebniejsze produkty, takie jak: jajka, mąka, mleko, kasze i ryże – relacjonuje Balbina Bujak. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego uruchomiło także telefon seniora 71 344 44 44 (poniedziałek–piątek w godz. 9–15) oraz 888 999 335 (7/7 w godz. 9–18).

Seniorom zaleca się, aby unikali dużych skupisk ludzi, a co za tym idzie, by w okresie kwarantanny nie brali udziału

\\ Pracownicy WCRS zachęcają seniorów, by do minimum ograniczyli wychodzenie z domu. – Oferujemy pomoc w zrobieniu zakupów i realizacji recept. Przygotowujemy również naszym seniorom paczki żywnościowe, które finansuje miasto Wrocław \\

w nabożeństwach religijnych. Metropolita wrocławski abp Józef Kupny zachęca wiernych, by w tym trudnym czasie msze św. oglądali w telewizji lub słuchali w radiu. Zaleca się również zdrowy rozsądek w kontaktach z wnukami – lekarze podkreślają, że u dzieci objawy infekcji mogą nie występować, a ponieważ – w przeciwieństwie do grypy – na koronawirusa nie ma ani leku, ani szczepionki, można się zarazić nie tylko drogą kropelkową, ale i poprzez dotykanie przedmiotów osoby zarażonej.

Najczęstszą przyczyną śmiertelności u osób powyżej 60. roku życia (ponad 9 mln Polaków) są choroby układu krążenia. Dlatego lekarze zwracają się z apelem, aby nie rezygnować z aktywności fizycznej – gimnastyki w domu. Miejmy na uwadze, że w starszym wieku większy nacisk

kładzie się na częstotliwość ćwiczeń niż ich intensywność. Niezwykle istotne jest, aby nie przeciążyć organizmu. Optymalna ilość aktywności u osoby starszej to ćwiczenia trzy razy w tygodniu po 30 minut.

LASY PAŃSTWOWE

fot. Lasy.gov.pl/d

Ochrona cietrzewia

W pięciu nadleśnictwach wrocławskiej dystrykcji: czterech sudeckich (Kamien-Góra, Szklarska Poręba, Śnieżka, Świeradów) i jednym z Borów Dolnośląskich – Ruszów, realizowany jest projekt pod nazwą „Czynna ochrona cietrzewia na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych w Polsce”. Głównym celem projektu jest zachowanie krajowej populacji cietrzewia. Ptaka, który znajduje się pod ochroną ścisłą oraz jest wpisany do „Polskiej czerwonej księgi zwierząt” jako gatunek zagrożony. Działania realizowane przez leśników w ramach tego projektu mają różnoraki charakter. Część z nich służy lepszemu poznaniu cietrzewia oraz gatunków, które na jego

populację oddziałują. Prowadzone są również badania genetyczne i telemetryczne pozwalające na zlokalizowanie ptaków w ich rewirze, poznanie wielkości obszarów żerowania i ich wędrówek. Większość podejmowanych działań polega na kształtowaniu warunków siedliskowych. Do najważniejszych z nich należą: zmniejszanie zagęszczenia drzew i odkrzaczanie tokowisk. Częścią projektu jest również wsiedlanie cietrzewi do ich naturalnego środowiska. Warunkiem sukcesu wsiedlania okazuje się wcześniejsze ograniczanie liczebności populacji zagrażających im ssaków drapieżnych i jastrzębi.

..... (jw/RDLP)

HISTORIA

W 1963 r. Wrocław zmierzył się z czarną ospą

Epidemie istnieją na świecie od czasów, kiedy człowiek rozpoczął osiadły tryb życia. Dżuma, cholera, gruźlica, grypa hiszpanka i wiele innych chorób zakaźnych dotykało ludzkość od wielu wieków. W 1963 r. Wrocław zmierzył się z czarną ospą. Dzisiaj wspominamy tamte trudne dla miasta dni.

Była późna wiosna 1963 r. Chorobę przywiózł do Polski wracający w maju, najprawdopodobniej z Indii, Bonifacy Jedynak, oficer Służby Bezpieczeństwa. Pacjentem numer jeden stała się pielęgniarka, córka salowej, która miała styczność z chorym mężczyzną. Do zakażenia doszło prawdopodobnie 20 maja, a 3 dni później pielęgniarka znalazła się na terenie Wrocławia. Tak rozpoczęła się ostatnia w Polsce i jedna z ostatnich w Europie epidemia ospy prawdziwej.

Stan epidemii ogłoszono 17 lipca, a odwołano go 19 września. W tym czasie zachorowało 99 osób – najwięcej wśród nich było pracowników służby zdrowia. Siedem zmarło, w tym cztery to lekarze i pielęgniarki. Najmłodszy pacjent miał 5 miesięcy, najstar-

szy zaś 83 lata. Miasto zostało na kilka tygodni sparaliżowane i odcięte od reszty kraju kordonem sanitarnym. Ospa wydołała się jednak poza Wrocław, leczono ją w pięciu innych województwach. Ówczesne władze wprowadziły zakrojony na szeroką skalę program profilaktyczny, umieszczając osoby podejrzane o kontakt z chorymi w izolatkach, które zlokalizowano, m.in. w Pracach Odrzańskich i na Psim Polu, a w podwrocławskiej miejscowości Szczodre zorganizowano szpital dla chorych na ospę. Takie dane podają dzisiaj statystyki tamtych wydarzeń.

– Pamiętam, że zaczęły się wakacje, podczas których z moją starszą siostrą jak co roku mieliśmy jechać do babci na wieś – opowiada „Dodatekowi Dolnośląskiemu” pan

Karol, wtedy kilkuletni uczeń szkoły podstawowej. – Miasto było zamknięte i żeby z niego wyjechać, trzeba było mieć odpowiedni dokument i obowiązkowe wtedy szczepienie przeciwko panującej ospie. Rodzice zawieźli nas do specjalnego punktu medycznego, który znajdował się na Dworcu Głównym PKP, nieopodal kolejowej poczty. Samo szczepienie było bardzo bolesnym przeżyciem. Tam pielęgniarka dokonała nacięcia na ramieniu i do niego podała szczepionkę. Długo mi się to jeszcze goiło, ale udało się uniknąć zakażenia i pojechać na wymarzone wakacje, z których wróciliśmy tuż przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego – wspomina tamte chwile wrocławianin.

Samo zorganizowanie sieci punktów szczepień, którymi

BEZPŁATNE PARKOWANIE

WAŁBRZYCH \ Płatne miejsca postojowe na drogach publicznych w strefach płatnego parkowania i na płatnych placach parkingowych są bezpłatne do odwołania. Zaleca się też przemieszanie się samochodami oraz rezygnację z komunikacji zbiorowej.

fot. mat. pras./d

POLICJANCY URATOWALI ŻYCIE MĘŻCZYZNY

WROCLAW \ Policjanci otrzymali zgłoszenie dot. awantury domowej. Mężczyzna zaryglował się w mieszkaniu i nie dawał oznak życia, usiłował popełnić samobójstwo. Na szczęście resuscytacja zastosowana przez policjantów zakończyła się sukcesem.

fot. Policja/d

Siedziba WCRS zamknięta do odwołania | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Pomoc sąsiedzka dla wrocławskich seniorów – kontakty:

- Rada Osiedla Oporów: tel. 500 408 001, e-mail: oporow@osiedla.wroclaw.pl
- Rada Osiedla Księżę:

tel. 502 369 767, e-mail: rada-ksieze@wp.pl

- Radio Rodzina i Duszpasterstwo Akademickie Wawrzyny: tel. 71 322 20 22 czynny w godz. 8–18.

- Stowarzyszenie Wszyscy Jesteśmy Równi: tel. 505 494 805, 690 830 103, 603 918 941, 784 812 822 (telefon stacjonarny w godz. 10–13)

W 1963 r. objęto kordonem sanitarnym cały Wrocław | fot. Polska-org.pl/d

objęto wszystkich mieszkańców miasta (w tamtym czasie ok. 500 tys. osób) oraz znaczną liczbę mieszkańców kraju, było nie lada przedsięwzięciem. Szczepieniem objęto niemal wszystkich, a za uchylenie się od niego przewidziano karę 3 miesięcy aresztu bądź 4,5 tys. zł grzywny, co stanowiło równowartość prawie 3-miesięcznego wynagrodzenia. Do szczepienia używano sztucznego szczepu wirusa hodowanego na krowach, wykonywano je przez naniesienie krowianki na ramię, a po szczepieniu należało sprawdzić, czy szczepionka się przyjęła. Trwało to ok. 5 dni i jeśli po trzech próbach nie było reakcji, wydawano zaświadczenie.

Świadomość panującej epidemii tuż przed obchodzonym wtedy 22 lipca świętem narodowym była już oczywista dla

mieszkańców miasta, a życie w nim dalekie od normalności. Świadkowie tamtych dni tak je wspominają: „Klamki drzwi w budynkach użyteczności publicznej były owinięte bandażami nasączonymi chloraminą, podobnie jak okienka w kasach biletowych na dworcach kolejowych i lotnisku, a dodatkowo trzeba było również odkładać ręce w miskach wypełnionych tym płynem. W mieście pojawiły się plakaty z hasłem: »Witamy się i żegnamy bez podawania rąk«. Wrocław stał się miastem otoczonym kordonem sanitarnym – na szosach wyjazdowych patrole milicji obywatelskiej legitymowały podróżujących i sprawdzały świadectwa szczepienia, na dworcach kolejowych odmawiano sprzedaży biletów osobom, które nie mogły wylegitymować się takim dokumentem. Zamknię-

to też granice państwa na odcinu województwa wrocławskiego. Ograniczenia w życiu codziennym dotknęły wielu dziedzin, w tym też handlu. Na początku sierpnia zawieszono sprzedaż chleba w systemie samoobsługowym, bojąc się, że choroba może rozprzestrzenić się przez wielokrotne dotykanie pieczywa przez klientów. Ponadto mimo upalnego lata nazywanego latem stulecia zamknięto wszystkie baseny. Nieczynne były również wrocławskie izby wytrzeźwień.

Jak się wkrótce okazało, te niezwłocznie podjęte po wybuchu epidemii działania oraz niemal całkowite podporządkowanie się poleceniom odpowiednich służb sanitarnych przez mieszkańców miasta przyniosły pozytywny skutek. 19 września, po zakończeniu kwarantanny ostatnich osób narażonych na kontakt z wirusem, uznano, że epidemia wygasła i wszystkie blokady zniesiono. Wrocławska epidemia czarnej ospy była ostatnią odnotowaną w Polsce, a 8 maja 1980 r. Światowe Zgromadzenie Zdrowia w Genewie oznajmiło zlikwidowanie wszystkich ognisk variola vera na świecie.

Janusz Gajdamowicz

O TYM I OWYM

LEGNICA

Zakupy dla seniorów

fot. mat. pras./d

Legnica rusza z akcją zakupy dla seniora. Z pomocy mogą skorzystać mieszkańcy Legnicy (niebędący pod opieką miejskiego ośrodka pomocy społecznej) mieszkający samotnie bądź z osobą niepełnosprawną, długotrwale chorą lub niesamodzielną. Jak skorzystać z tej pomocy? Zgłoszenia przyjmowane są pod nr. tel. 616 463 344, od poniedziałku do piątku, w godz. 8–18. W tygodniu paczki można zamówić dwukrotnie. Przygotują je wolontariusze. Do dyspozycji dwie opcje. Paczkę żywnościową z podstawowymi artykułami spożywczymi – pieczywo, mąka, cukier, mleko, masło, ser, dżem, oraz paczkę ze środkami sanitarnymi – papier toaletowy, mydło,

chusteczki higieniczne. Wartość jednej paczki nie może przekraczać 20 zł. Senior zapłaci za nią przy odbiorze. Uwaga: dla zapewnienia bezpieczeństwa przed oszustami każda usługa będzie miała swój unikatowy numer – do wyłącznej wiadomości seniora. Tym numerem będzie się posługiwał wolontariusz dostarczający paczkę. Paczki dostarczą wolontariusze, którzy będą mieli identyfikatory. Dowiezie ich straż miejska. Bądźmy czujni. W tej akcji to Państwo składają telefonicznie zamówienie. I na podstawie tego zamówienia zostanie dostarczona paczka. Żaden nasz wolontariusz nie zapuka do drzwi, oferując taką usługę przed złożeniem zamówienia.

WIARA

Sługa Boży ks. Aleksander Zienkiewicz

fot. mat. pras./d

Kongregacja Spraw Kanonicznych zatwierdziła Decretum super validitate Inquisitionis Dioeceseanae – Dekret ważności procesu beatyfikacyjnego na etapie diecezjalnym ks. Aleksandra Zienkiewicza zwanego „Wujkiem”. Urodzony w sierpniu 1910 r. we wsi Lembówka na Wileńszczyźnie, w 1939 r. otrzymał nominację na rektora kościoła farnego w Nowogrodzku. Był kapłanem sióstr nazaretanek, które 1 sierpnia 1943 r. zginęły w męczeńską śmiercią rozstrzelane przez hitlerowskich oprawców. Sam cudownie uszedł z rąk gestapowców. Wielki sługa Boży, orędownik modlitwy różańcowej, był związany z Wrocławiem. W 1953 r. otrzymał nomina-

cję na rektora Arcybiskupiego Seminarium Duchownego. Po złożonej rezygnacji objął funkcję rektora Katolickiego Instytutu Naukowego. Został przewodniczącym Wydziału Duszpasterskiego Kurii Arcybiskupiej we Wrocławiu i archidiecezjalnym duszpasterzem młodzieży akademickiej. Od roku 1976 – rektor kościoła św. Piotra i Pawła. Umarł we wrocławskim szpitalu przy ul. Rydygiera w opinii świętości. W czasie uroczystości żałobnych odczytano testament, z którego wzruszającej treści wynikało, jak realny i bliski już w życiu doczesnym był dla ks. Zienkiewicza świat pozaziemski. 15 lat po jego śmierci – w listopadzie 2010 r. – rozpoczął się proces beatyfikacyjny.

PECH KLAUDII FELAK

SIATKÓWKA \ Klaudia Felak jest już po operacji kolana. Przyjmująca #VolleyWrocław na początku ostatniego meczu z Bank Poczty Pałacem Bydgoszcz doznała kontuzji. Okazało się, że 20-letnia siatkarka musi przejść zabieg. Felak ma ostatnio pecha do kontuzji. W poprzednim roku również leczyła uraz kolana.

fol. Volleywroclaw.pl/d

PIŁKA RĘCZNA

Nowa połączona drużyna Śląska i Forza Wrocław walczy o powrót do ekstraklasy | fot. Jędrzej Dąbrowski/mat. pras./d

Uspiona legenda szczypiorniaka

W regionie mamy dobre drużyny piłki ręcznej. Metraco Zagłębie Lubin i KPR Kobierzyce walczą o medale PGNiG Superligi Kobiet, a Zagłębie i Chrobry Głogów biją się o play-offy. Wciąż jednak najbardziej utytułowaną drużyną pozostaje Śląsk Wrocław, który dominował w rozgrywkach przez niemal 40 lat.

Dawid Paluch

Ach, co to były za czasy. 15 tytułów w piłce ręcznej siedmioosobowej (do tego jeszcze osiem w jedenastoosobowej). Do tego sześć razy wicemistrzostwo i 14 brązowych medali. Siedem pucharów Polski. Finał Pucharu Europy (dziś siejsza Liga Mistrzów). Nie ma wielu drużyn w historii polskiego sportu, które by tak mocno zdominowały swoją dyscyplinę. Pierwszy triumf w 1958 r., ostatni w 1997. 40 lat dominacji. Medale Śląsk zdobywał jeszcze do 2004 r. Później? Trudne czasy. Problemy finansowe i powolny upadek. W 2010 r. wycofano drużynę z ekstraklasy. Później próbowano reaktywować piłkę ręczną w stolicy Dolnego Śląska, choć już bez powiązań z legendarnym Śląskiem. Te próby trwają do dzisiaj.

A jak to było w czasach chwały? Szczyt osiągnięć Śląska to lata 70. Wszystko zaczęło się od 1971 r., gdy Jerzy Klempel przybył do wrocławskiej drużyny, by odbyć służbę wojskową. Wcześniej zadebiutował w Gwardii Opole. Jak opisują sprawozdawcy z tamtych czasów, oglądanie Klempela na prawym rozegraniu przez 11 lat to była czysta przyjemność. Zawodnik dysponował niezwykle precyzyjnym i sil-

15
tytułów MP
zdo-
był
Śląsk
Wrocław

nym rzutem, który uczynił z niego lokalną gwiazdę. Jak podkreślają dziennikarze, gdyby Klempel urodził się futbolistą, byłby wielką gwiazdą sportu. To właśnie on, a także lewoskrzydłowy Zdzisław Antczak i obrotowy Andrzej Sokołowski zaczęli niszczyć przeciwników. Podobno Klempel był w stanie zająć za skórę bramkarzom jeszcze przed meczem. Niektórzy mieli rzekomo nawet problemy gastryczne, gdy myśleli o starciu z najlepszym piłkarzem lat 70. Rozgrywający raz za razem rzucał po kilkanaście bramek, a jego zakłady z rywalami o liczbę zdobytych bramek przeszły do legendy. Jak widać, my mieliśmy swojego Michaela Jordana, zanim ten amerykański zaczął niszczyć przeciwników. Po skończeniu kariery Klempel poprowadził Śląsk do ostatniego mistrzostwa już w roli trenera. Robił wszystko, co mógł, by Śląsk nie zniknął z mapy polskiego szczypiorniaka. Zespół prowadził do 2003 r., gdy zrezygnował z powodu problemów zdrowotnych. Zmarł w 28 maja 2004 r., kilka dni po zdobyciu ostatniego medalu przez ukochany klub.

ŻUŻEL

Sparta pozyskuje kolejnych partnerów

Choć w całym kraju szaleje pandemia, która zatrzymała wszystkie rozgrywki sportowe, Betard Sparta Wrocław działa aktywnie. Przynajmniej, jeśli chodzi o pozyskiwanie sponsorów i partnerów. Wrocławski klub żużlowy co kilkanaście godzin ogłasza przedłużanie umów z następnymi firmami. W ciągu zaledwie tygodnia ogłoszono przedłużenie umów z czterema przedsiębiorstwami, a od początku marca pozyskano 11 partnerów. Jest to o tyle istotna informacja, że opóźnienia i recesja mogą spowodować wycofywanie się sponsorów ze sportu. Jak jednak widać, Betard Sparta nie ma problemów z pozyskiwaniem kolejnych.

PIŁKA NOŻNA

Chrobry zmierzył się ze Stomilem

W sobotę miał się odbyć mecz pomiędzy Stomilem Olsztyn a Chrobrym Głogów. Koronawirus wciąż nie pozwala wznowić rozgrywek Fortuna 1. Ligi, ale drużyny znalazły sposób na rozegranie spotkania. Zacięty pojedynek odbył się przy pomocy gry FIFA. Po stronie Chrobrego do boju stanęli Przemysław Stół i Adam Makuchowski. W trzech rozegranych meczach nie zabrakło emocji. Pierwszy pojedynek wygrali przedstawiciele olsztyńskiego klubu 7:5. Drugie starcie zakończyło się remisem 2:2, a trzeci mecz wygrał Chrobry 3:2. Wszystko było transmitowane na żywo przez platformę Twitch, więc każdy kibic mógł zobaczyć, jak sobie radzą przedstawiciele ulubionego klubu.

PIŁKA NOŻNA

Wytyczne UEFA nie dotkną dolnośląskich klubów?

Europejska centrala piłkarska odbyła telekonferencję, w której udział wzięli przedstawiciele wszystkich krajowych związków piłkarskich, stowarzyszeń klubów europejskich oraz przedstawiciele FIFPro. Podjęto na niej kilka kluczowych decyzji.

Przed wszystkim przesunięto Euro 2020, które miało się rozpocząć w czerwcu. Przełożono również mecze eliminacyjne i mecze reprezentacyjne. To zaś spowodowało przesunięcie imprez zaplanowanych na przyszły rok. To tyle, jeśli chodzi o rozgrywki reprezentacyjne. Podjęto również kluczowe decyzje o rozgrywkach klubowych. Szczególnie w nieszczęściu polskiego i dolnośląskiego piłkarstwa jest to, że nie gramy w europejskich pucharach. Jak powiedziała UEFA, nie będzie ekskluzywności terminów, więc zmagania LM i LE będą się mogły odbywać w weekend. Europejska unia piłkarska chciałaby zakończyć wszystkie rozgrywki ligowe do 30 czerwca. Dopiero ostatni punkt może dotyczyć jednego z przedstawicieli naszego regionu. Śląsk Wrocław jest w tabeli PKO BP Ekstraklasy na 4. miejscu, więc ma duże szanse na kwalifikację do eliminacji europejskich pucharów. Terminy rund eliminacyjnych zostaną wyznaczone w zależności od zakończenia lig.

(dp)

Czwartek
19/03/2020

gpcodziennie.pl | niezalezna.pl | facebook.com/GPCodziennie
twitter.com/GPCodziennie | redakcja@gpcodziennie.pl
Biuro ogłoszeń: reklama@gpcodziennie.pl, tel. 22 659 01 74
Dodatek Mazowiecki: dodatekmazowieckigpc@swsmedia.pl

WARSZAWA WALKA Z KORONAWIRUSEM

Wyплаты będą realizowane na bieżąco, nie będzie żadnych opóźnień – zapewnił Rafał Trzaskowski

W stolicy 500+ bez opóźnień

Rodziny z dziećmi w stolicy nie muszą obawiać się opóźnień w wypłacaniu środków przez samorząd

| fot. Anna Jach/Gazeta Polska

Wyплаты 500+ będą realizowane na bieżąco, nie będzie żadnych opóźnień – zapewnił we wtorek prezydent stolicy Rafał Trzaskowski. Poinformował także, że miasto wdraża w życie wyłączenie na skrzyżowaniach żółtych przycisków uruchamiających zielone światło, aby mieszkańcy nie musieli naciskać guzika. Zdezynfekowane zostały także parkomaty i rowery Veturilo. Parkowanie w stolicy nadal jest płatne.

Jarosław Molga

Prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski zorganizował na swoim profilu na Facebooku chat internetowy, w czasie którego padło pytanie o wypłaty 500+.

– Wyплаты będą realizowane na bieżąco, nie będzie żadnych opóźnień – zapewnił Trzaskowski. Pytany o sytuację w warszawskich szpitalach, Trzaskowski przypomniał, że szpital ministerialny przy ul. Wołoskiej został przeznaczony dla pacjentów z koronawirusem, a w związku z tym stołeczne szpitale przejmują obecnie część pacjentów.

Dopytywany o zaplanowane wcześniej operacje Trzaskowski zaznaczył, że obecnie wykonywane są tylko te, które ratują życie pacjenta. – Niestety, wszelkiego rodzaju zaplanowane operacje zostały na razie

odwołane. Oczywiście chodzi o przesunięcie w czasie – wyjaśnił. Prosił, by podejść do tego ze zrozumieniem. – Jeden szpital w regionie musi być wolny dla wszystkich pacjentów, którzy będą zarażeni koronawirusem. Musimy zwolnić jak najwięcej łóżek – zaznaczył. Podkreślił, że miasto musi być gotowe na każdy ewentualny scenariusz.

Mieszkańcy stolicy dopytywali także o komunikację miejską. Trzaskowski zaznaczył, że na chwilę obecną miasto utrzymuje taki tryb pracy komunikacji jak w dni powszednie. Wyjaśnił, że pomimo mniejszej liczby pasażerów normalne kursowanie komunikacji miejskiej sprawia, że osoby, które muszą poruszać się po mieście transportem miejskim, mogą zachować bezpieczną odległość między współpasażerami. Trzaskowski podkreślił jednocześnie, że

autobusy są regularnie dezynfekowane. Prezydent przyznał, że stołeczny magistrat cały czas analizuje, czy – śladem innych miast – nie przejść na komunikację weekendową.

Mieszkańcy stolicy chcieli także wiedzieć, czy bezdomni mają wsparcie miasta w czasie epidemii. – Bezdomni otrzymują takie samo wsparcie jak do tej pory. Schroniska i noclegownie działają normalnie – poinformował Trzaskowski. Jak dodał, rozwożona jest także żywność dla bezdomnych.

Prezydent był także pytany, czy zostaną wyłączone żółte przyciski na skrzyżowaniach, tak aby nie trzeba było naciskać guzika uruchamiającego zielone światło. – Właśnie to wdrażamy w życie. Większość skrzyżowań działa w sposób automatyczny, ale myśleliśmy o tym – powiedział prezydent.

NOWE MIASTO NAD PILICĄ

Zarażeni pracownicy szpitala

Siedmiu pracowników szpitala w Nowym Mieście nad Pilicą jest zarażonych koronawirusem. Najpierw zachorowała pielęgniarka z Nowego Miasta nad Pilicą, a następnie lekarz z pogotowia w Grójcu. Przebywają na oddziale zakaźnym w szpitalu w Radomiu – powiedział w środę starosta grójecki Krzysztof Ambroziak.

W środę rano Radomski Szpital Specjalistyczny poinformował, że na oddział zakaźny została przyjęta 45-letnia kobieta, którą przywieziono karetką z Nowego Miasta. Jej stan określono jako stabilny. Starosta grójecki potwierdził, że chodzi o pielęgniarkę ze szpitala w Nowym Mieście nad Pilicą. Dodał, że kobieta przebywała od poniedziałku w izolacji, czekając na wyniki badań. Kiedy okazało się, że wynik jest pozytywny, trafiła do szpitala w Radomiu. Około 20 osób, które miały z nią bezpośredni kontakt, czeka na wyniki badań w kierunku koronawirusa.

– W środę okazało się, że zarażony jest także lekarz z pogotowia ratunkowego w Grójcu. Mężczyzna źle się poczuł i w poniedziałek pobrano od niego próbki do badań. Wynik okazał się pozytywny – powiedział starosta. Ambroziak zaznaczył, że chora pielęgniarka miała także kontakt ze szpitalem w Grójcu. Jak powiedział, istnieje ryzyko, że zarażony może być też inny lekarz spoza terenu powiatu grójeckiego, który w Grójcu dyżurował. – Wytypowanych zostało 20 osób z grójeckiego szpitala. Będą mieć wykonane badania w kierunku koronawirusa – powiedział starosta.

W radomskim szpitalu od poniedziałku leczony jest również 43-letni mieszkaniec gminy Radzanów, u mężczyzny potwierdzono zakażenie koronawirusem. To kierowca autobusu PKS w Grójcu. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białołęce apelowała we wtorek o zgłaszanie się osób, które mogły z nim podróżować. Starosta grójecki powiedział, że na razie nie ma potwierdzenia, aby zarażeni lekarz i pielęgniarka mieli wcześniej kontakt z kierowcą PKS.

(oprac. jm)

DANE Z WARSZAWY

KORONAWIRUS \ W Warszawie według komunikatu stołecznego sanepidu (stan na godz. 13 w środę) odnotowano 47 potwierdzonych przypadków zakażenia koronawirusem. Według danych powiatowego sanepidu 248 osób jest w szpitalach w związku z podejrzeniem koronawirusa, 574 objętych jest kwarantanną domową, a 1668 jest pod nadzorem epidemiologicznym.

fot. Pixabay/d

WARSZAWA

Rozbiórka zamiast oględzin

W grudniu ub. roku, działając na wniosek parafii pw. św. Barbary przy ul. Nowogrodzkiej 51 w Warszawie, mazowiecki wojewódzki konserwator zabytków (MWKZ) wszczął postępowanie w sprawie wpisania do rejestru zabytków kościoła pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła wraz z ogrodzeniem, stacjami Męki Pańskiej oraz częścią terenu dawnego cmentarza Świętokrzyskiego. Na wtorek 17 marca wyznaczono oględziny kościoła i otoczenia. Oględziny odwołano, natomiast w tym samym dniu parafia wyburzyła obiekt widoczny na zdjęciu z 1903 r.

Janusz Sujecki

6 grudnia 2019 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie (WUOZ) wpłynął wniosek parafii pw. św. Barbary o wpisanie do rejestru zabytków kościoła pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła, ogrodzenia tej świątyni ze stacjami Męki Pańskiej oraz terenu przykościelnego – dawnego cmentarza Świętokrzyskiego. Znacznie wcześniej – 31 lipca ub. Roku – analogiczny wniosek, wskazujący na konieczność wpisania do rejestru zabytków większego obszaru otaczającego kościół, złożyło w WUOZ Stowarzyszenie Obrońcy Zabytków Warszawy (OZW). Pismo miało związek z pla-

nami budowy dwóch zespolonych ze sobą wieżowców o wysokości 170 m zwanych Roma Tower, zagrażających – w przypadku wzniesienia – całkowitym przytłoczeniem bryły kościoła. MWKZ w ogóle nie zareagował na pismo OZW, natomiast niezwłocznie wszczął postępowanie na wniosek parafii.

W lutym br. minister kultury i dziedzictwa narodowego stwierdził, że MWKZ pozostał w urzędniczej beczynności w sprawie wystąpienia OZW. Stowarzyszenie dopuszczono na prawach strony do udziału w postępowaniu toczącym się na wniosek parafii. 17 marca, zgodnie z zawiadomieniem MWKZ, miały się odbyć oględziny kościoła i otoczenia. W związku z epidemią koro-

nawirusa oględziny odwołano. We wtorkowy poranek nielicznych wiernych, którzy przyszli do kościoła, powitał natomiast łomot młotów pneumatycznych. Robotnicy pracujący na zlecenie parafii pw. św. Barbary w ciągu kilku godzin zburzyli parterową dobudówkę przylegającą do zabytkowego domu parafii oraz do jednej ze stacji Męki Pańskiej. Nie dopełniono przy tym obowiązku wywieszenia od strony drogi publicznej tzw. żółtej tablicy informacyjnej dotyczącej prowadzonych robót.

Dobudówka pełniła funkcje gospodarcze powstała po 1891 r. Możliwe, że jej południową ścianę stanowił mur zaznaczony na planie Lindleya z tego właśnie roku.

Obiekt istniał już w 1903 r. Widoczny jest na zdjęciu opublikowanym w „Tygodniku Ilustrowanym” (nr 14 z 4 kwietnia 1903 r.). Czy rozbiórkę przeprowadzono legalnie? Zgodnie z przepisami prawa po wszczęciu postępowania w sprawie wpisania danego obiektu wraz z obszarem do rejestru zabytków właściciel nie może naruszać istniejącego stanu, a zatem również nie wolno mu dokonywać na takim terenie żadnych wyburzeń oraz innych prac budowlanych. Poinformowany o rozbiórce pracownik WUOZ nie krył zaskoczenia. W najbliższych dniach sprawa legalności wyburzenia będzie wyjaśniana na wniosek Stowarzyszenia OZW.

Robotnicy porządkują teren po rozebraniu dobudówki

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

NOWOŚĆ!

„GAZETA POLSKA CODZIENNIE”
W KAŻDEJ PLACÓWCE POCZTOWEJ
CODZIENNIE. BLISKO CIEBIE.

Gazeta
Polska
codziennie

PRZESTRZEGAJĄ ZALECEŃ

KWARANTANNA \ Policjanci kontrolują osoby przebywające na kwarantannie domowej. Tych na Mazowszu jest ok 1,5 tys. Dodatkowo zgłoszone są osoby po powrocie do kraju. Na razie większość z nich stosuje się do wytycznych – informują funkcjonariusze.

POŻAR SZYBU

WARSZAWA \ W budowanym ośmiopiętrowym budynku na Żoliborzu doszło do pożaru. Spalił się szyb z instalacją. – Nie było osób poszkodowanych – poinformowała straż. Zapewniła także, że w chwili pojawienia się ognia w budynku nie było pracowników.

fot. Krzysztof Sitkowski/Gazeta Polska

i przylegającej do zabytkowego budynku parafii pw. św. Barbary | fot. Janusz Sujecki/Gazeta Polska

KOLEJE MAZOWIECKIE

Nowy rozkład i nowe zasady

Koleje Mazowieckie, ze względu na panującą sytuację związaną z zagrożeniem epidemicznym, wprowadzają zmiany w rozkładzie jazdy pociągów od 18 do 25 marca.

W tym czasie rozkład jazdy będzie zbliżony do obowiązującego w soboty, niedziele i święta. Koleje Mazowieckie dodały, że jednocześnie w rozkładzie pozostanie większość pociągów przyspieszonych.

Poinformowała też, że od 17 marca część kas biletowych zostanie zamknięta, i zachęca do kupna biletów za pośrednictwem kanałów bezgotówkowych, np. za pośrednictwem telefonu komórkowego czy przez internet.

Koleje ograniczają również funkcjonowanie punktu rzeczy znalezionych – przedmioty znalezione trafią do punktu, jednak ich wydawanie zostaje czasowo zawieszona.

Spółka apeluje też, aby podróżni nie kierowali się na początek i na koniec składów ze względu na wyznaczenie tam tzw. stref 0, które ze względów bezpieczeństwa zostały wyłączone z użytku podróży.

Najważniejsze zmiany w kursowaniu pociągów na poszczególnych liniach: Linia nr R1 Warszawa-Skierniewice

W dniach 15–30 kwietnia w godz. 9.10–19.10 na odcinku Pruszków–Grodzisk Mazowiecki, z uwagi na prace utrzymaniowe na torach prowadzone przez PKP PLK, pociągi będą kursowały po jednym czynnym torze. Część pociągów będzie kursowała z pominięciem przystanków: Parzniew, Brwinów i Milanówek. Wybrane połączenia zostaną odwołane.

Linia nr R3 Warszawa-Łowicz Główny

Będą kontynuowane prace na odcinku Sochaczew-Łowicz Główny. W związku z tym część połączeń na tym odcinku zostanie obsługiwana zastępczą komunikacją autobusową.

Linia nr R6 Warszawa-Małkinia

W dalszym ciągu z uwagi na nocne przerwy technologiczne pierwszy i ostatni pociąg z i do Małkini na odcinku Łochów-Małkinia zostanie obsługiwany zastępczą komunikacją autobusową.

Linia nr R8 Warszawa-Skarżysko Kamienna

Na linii nadal będą prowadzone prace modernizacyjne. Na odcinku Radom-Warka ruch pociągów będzie wstrzymany, w zamian będzie kursowała zastępcza komunikacja autobusowa. Dalej na odcinku Warka-Czachówek Południowy ruch pociągów będzie się odbywał wahadłowo po jednym torze. Z uwagi na nocną przerwę technologiczną pociąg nr 12602 relacji Warszawa Wschodnia (odj. 23.07) – Warka (przyj. 0.15) będzie kończył bieg w Czachówku Południowym i dalej będzie uruchomiona zastępcza komunikacja autobusowa.

(oprac. jm)

STAN EPIDEMII

Na pomoc seniorom

W Warszawie i innych miastach na Mazowszu zamknięte są szkoły, przedszkola, żłobki i placówki kulturalne, w tym muzea i kina. W wielu miastach regionu w czasie trwającej pandemii została zorganizowana pomoc dla seniorów i osób samotnych. COVID-19 jest dla osób starszych oraz przewlekle chorych szczególnie groźny. Jak im pomóc?

| fot. Pixabay/d

Ministerstwo Zdrowia systematycznie aktualizuje informacje o kolejnych przypadkach zachorowań w województwie mazowieckim. Chorych przybywa każdego dnia. Koronawirus zagraża szczególnie osobom starszym, u których bardzo często występują choroby współistniejące.

W Warszawie ruszyła akcja „Pomoc sąsiedzka”, która zachęca do opieki nad sąsiadami – osobami starszymi, przewlekle chorymi i samotnymi.

W miejscowości Zawidz niedaleko Sierpca swoją pomoc oferuje ochotnicza straż pożarna. „Możecie na nas liczyć! Wasi sąsiedzi – druhowie OSP Zawidz” – piszą na portalu społecznościowym strażacy ochotnicy. Czekać oni na zgłoszenia – chętnie pojadą po zakupy, zrealizują recepty na leki.

Także mieszkańcy Grodziska Mazowieckiego organizują się w mediach społecznościowych, aby wspierać potrzebujących i uświadamiać im, jak ważne jest pozostanie w domu. „Takie sytuacje wyciągają najgorsze i najlepsze cechy ludzkie. (...) Zadbajmy o starszych, niepełnosprawnych i innych w trudnych sytuacjach” – apelują organizatorzy akcji. Jak wygląda pomoc?

– Codziennie zgłasza się coraz więcej osób do pomocy. Harcerze, którzy robią zakupy, mają obłożenie, więc potrzebujemy jeszcze więcej chętnych. Obecnie pracujemy nad ustawieniem centralnej linii pomocy. W naszej wsi Adamowizna tą osobą jest sołtys. Dzwonią zarówno starsi, jak i osoby objęte kwarantanną – mówi w rozmowie z „Dodatkim Mazowieckiem” Mirosław Kaznowski,

inicjator grupy COVID-19 Grodzisk Mazowiecki Grupa Wsparcia. Wolontariusze drukują plakaty i roznoszą je do lokalnych sklepów. Zachęcają do wieszania ich w oknach, na klatce schodowej, na płotach posesji. Chodzi o to, by w sąsiedzką pomoc starszym i samotnym zaangażować jak najwięcej osób.

Osoby starsze i samotne mogą zgłaszać potrzebę pomocy do lokalnych MOPS-ów. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku ma swoich wolontariuszy, którzy pomagają w zrobieniu zakupów, zakupieniu leków oraz nawet w wyprowadzaniu psa. Zgłoszenia można kierować m.in. do Płockiego Wolontariatu, Biura Interwencji i Informowania Mieszkańców Urzędu Miasta Płocka czy do Stowarzyszenia „Aktywny Senior”, które dowozi seniorom obiady.

Pomoc w odbiorze e-recepty oferuje Internetowe Konto Pacjenta. Warunkiem jest to, by dana osoba miała IKP i pełnomocnictwo. Upoważnienie można w każdej chwili cofnąć. Instrukcja znajduje się na stronie: pacjent.gov.pl.

W Radomiu działa „Widzialna Ręka – Radom”. Oferuje bezinteresowną pomoc osobom starszym i samotnym. Nieodpłatną pomoc świadczą również Rycerze Kolumba działający przy parafii Matki Bożej Częstochowskiej na Kapturze w Radomiu. Zainteresowani pomocą mogą dzwonić do parafii lub bezpośrednio do Rycerzy Kolumba – tel. 533 963 383. Wspólnota organizuje dla seniorów transport do lekarza, na rehabilitację, do apteki.

Anna Gębalska-Berekets

CYTAT DNIA

MARCIN ANIMUCKI (PREZES EKSTRAKLASY SA) \ Musimy cały czas pamiętać, że wznowienie meczów i dokończenie sezonu będzie ostatecznie uzależnione od sytuacji w kraju oraz decyzji klubów i PZPN. Niezależnie pracujemy z klubami nad rozwiązaniami mającymi na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom pandemii dla ligi.

fol. Tomasz Hamrat/ Gazeta Polska

BOKS

Karolina Koszewska musiała przedwcześnie wracać z turnieju kwalifikacyjnego w Londynie | fot. Valentyn Ogirenko/Reuters

Koszewska może poczekać

Jestem tak zdeterminowana i w takim wieku, że mogłabym poczekać na igrzyska w Tokio do 2021 r. Nie wiem, czy ich rozegranie w lipcu i sierpniu będzie w ogóle możliwe – powiedziała PAP pięściarka Karolina Koszewska (kat. 69 kg).

Krzysztof Oliwa

Mistrzynie Igrzysk Europejskich uczestniczyła w turnieju kwalifikacyjnym w Londynie, gdzie w pierwszej walce zdecydowanie pokonała na punkty Norweżkę Madeleine Angelsen. We wtorek w pojedynku ćwierćfinałowym decydującym o awansie na igrzyska miała się spotkać z Niemką Nadine Apetz. Do tego boju nie doszło, ponieważ z powodu obaw o koronawirusa zawody zostały przerwane.

– W poniedziałek wieczorem dostaliśmy informację, że zagrożenie jest coraz większe i zawody nie zostaną dokończone. Byłam zdezorientowana, bowiem z jednej strony czułam, że jestem w dobrej formie, co pokazałam w 1/8 finału, i widać było, że zapracowałam ciężką pracę na zgrupowaniach kadry i pod okiem trenera klubowego Jacka Dymowskiego. Jako cała reprezentacja wstrzeliliśmy się z formą. Ale z drugiej strony sytuacja na całym świecie jest poważna i nie ma co ryzykować. W ogóle dziwne, że wszystko wokół było odwołane – mecze, całe ligi itd., Ameryka odwołała bokserskie kwalifikacje, a my walczyliśmy... – stwierdziła 38-letnia Koszewska z Żoliborskiej Szkoły Boks w Warszawie.

Podopieczne trenerki reprezentacji Karoliny Michalczyk wygrały wszystkie cztery pojedynki, a Sandrze Drabik (51 kg) i Koszewskiej brakowało po jednym zwycięstwie, aby zdobyć przepustki do Tokio.

– Nie wiadomo, co dalej. Wyniki zostały zamrożone i kazać nam czekać. Problemy będą się nawarstwiać, ponieważ trudno kilka razy zrobić szczyt formy. Poza tym jak samemu trenować w czterech ścianach przez dłuższy czas? W środę późnym wieczorem będę w mieszkaniu w Warszawie i rozpoczynam dwutygodniową kwarantannę. Mąż z synami przenoszą się do teściowej, a ja będę sama. Będzie ciężko, ale musimy to przetrwać. Z tego, co mówią najbliżsi, wiele osób w Polsce rozumie powagę sytuacji i nie wychodzi z domów, albo tylko do sklepu czy apteki – przyznała.

Być może europejskie kwalifikacje w boksie kobiet i mężczyzn zostaną dokończone w maju. Tyle że wtedy miały

być rozgrywane światowe zawody w Paryżu. To oznacza, że turniej we Francji zostanie przesunięty na czerwiec.

– To jest najbardziej możliwy i chyba realny scenariusz. Ale czy tak będzie, nikt tego nie wie. Najważniejsze, aby problemy z koronawirusem zostały na tyle opanowane przez dwa-trzy tygodnie, by zacząć normalnie funkcjonować. Chciałabym w kwietniu móc pójść na salę treningową i poćwiczyć w klubie. Jeśli się nie uda, nikt nieprzygotowany nie przyjedzie w maju na kwalifikacje. Dlatego dopuszczam myśl, że igrzyska zostaną przesunięte na koniec tego roku albo na 2021. Jestem tak zdeterminowana i w takim wieku, że mogłabym poczekać. Limit wieku w pięściarstwie olimpijskim wynosi 40 lat, więc nie odpuszczę. Chcę zrealizować marzenie o występie i medalu na igrzyskach – podkreśliła doświadczona zawodniczka, wcześniej znana pod nazwiskiem Karolina Łukasik.

Wiele lat temu Koszewska zdobyła złoto, srebro i brąz mistrzostw Europy, a potem z sukcesami boksowała na ringach zawodowych. Po powrocie do olimpijskiej rywalizacji wygrała m.in. ubiegłoroczne igrzyska europejskie w Mińsku. Od kilku lat Polka zaliczana jest do światowej czołówki kategorii 69 kg.

– Zabrakło dosłownie godzin, abym już teraz wiedziała, czy jadę na igrzyska, czy nie. Z Niemką Apetz walczyłam na niedawnym zgrupowaniu w Schwerinie. Sparing, ale oceniany przez sędziów, przegrałam nieznacznie na punkty, lecz z pewnością jest do pokonania. Wolałabym mieć te kwalifikacje już za sobą, bo takie przedłużanie nie jest dobre i męczy fizycznie oraz psychicznie – podsumowała reprezentantka Polski.

Oprócz Drabik i Koszewskiej pierwsze pojedynki w Londynie wygrały także Sandra Kruk (57 kg) i Aneta Rygielska (60 kg), a na debiut czekała Elżbieta Wójcik (75 kg). Wśród mężczyzn zwycięstwa odnieśli Damian Durkacz (63 kg, wal-

kowerem) i Mateusz Masternak (91 kg).

ENERGA BASKET LIGA

Koniec sezonu koszykarzy

Zarząd Polskiej Ligi Koszykówki po rozmowach z przedstawicielami klubów podjął decyzję o zakończeniu sezonu 2019/2020 wraz z klasyfikacją miejsc. Nowym mistrzem Polski został Stelmet Enea BC. Na podium: Start i Anwil. Nikt z ligi nie spada. HydroTruck Radom kończy rozgrywki na 12. miejscu, a Legia o dwie pozycje niżej.

„Zakończenie sezonu następuje z zachowaniem miejsc w tabeli rozgrywek według punktacji uzyskanej w meczach rozegranych do dnia 12 marca 2020 r. Klasyfikacja drużyn została ustalona na podstawie oficjalnych przepisów gry w koszykówkę, a tytuł mistrza Polski przypadł zespołowi Stelmet Enea BC Zielona Góra.

„W związku z zakończeniem sezonu na warunkach wskazanych powyżej wszystkie zespoły sklasyfikowane w tabeli zachowują prawo do udziału w rozgrywkach Energa Basket Liga w kolejnym sezonie rozgrywkowym” – czytamy w oświadczeniu opublikowanym przez Polską Ligę Koszykówki SA.

(zwr)